ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Eksp.nr. 189975

MODTAGET
20 MAJ 2005 11⁰⁰
Den Centrale Indlevering

Miljø- og Planlægningsudvalget (2. samling)
MPU alm. del - Bilag 233
Offentligt

19 MAJ 2005

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Vedlagt fremsender jeg i 70 eksemplarer "Rapport fra Regeringens udvalg vedr. opfølgning på fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding" med bilag A-C. Jeg skal gøre opmærksom på, at bilag C* er fortroligt.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

*Note ved MPU-sekr.
Fortroligt bilag (C) omdeles særskilt

Rapport fra Regeringens udvalg vedr. opfølgning på fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding

Maj 2005

10. maj 2005

Eksp.nr. 173175
/Sekretariatet for Kulegravningsudvalget

Rapport fra regeringens udvalg vedr. opfølgning på fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding

Kulegravningsudvalget

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

Den 3. november 2004 skete der en voldsom ulykke på en fyrværkerivirksomhed i Seest ved Kolding. Ulykken fik et katastrofalt omfang. En brandmand mistede livet ved slukningsarbejdet, og ca. 2.000 personer måtte evakueres fra de nærliggende beboelsesområder. De materielle skader i området løber op i omkring 750 mio. kr.

Ulykken i Seest satte fokus på to forhold;

- farligheden af fyrværkeriprodukter og
- risikoen ved, at risikovirksomheder ligger i eller tæt ved beboelsesområder.

Regeringen fremlagde den 16. november 2004 en 10-punkts-plan til forbedring af fyrværkerisikkerheden i Danmark.[1] 10-punkts-planen havde fokus på at fjerne fyrværkeriproduktion og -lagre fra boligområder, at bekæmpe det ulovlige fyrværkeri og at skabe øget tryghed for borgerne. Regeringen oprettede samtidig en pulje på 30 mio. kr., som bl.a. skulle anvendes til forebyggelse af fyrværkeriulykker.

En række af 10-punkts-planens initiativer blev iværksat med det samme. Af de vigtigste kan nævnes, at der blev fortaget en lyninspektion af alle virksomheder med større fyrværkerioplag i boligområder. Det mundede ud i, at 7 virksomheders fyrværkerilagre blev flyttet til bl.a. forsvarets arealer. Reglerne om opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen blev endvidere strammet, så fyrværkerimængden i og omkring butikker blev nedbragt, og afstandskrav mv. øget. Der blev samtidig nedsat en Taskforce bestående af Politiet, Told & Skat, Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen til at styrke og koordinere indsatsen mod ulovligt fyrværkeri. Det resulterede i, at der blev beslaglagt i alt 120 tons ulovligt fyrværkeri omkring nytåret 2004/05. Endelig blev flere informationskampagner rettet mod forbrugerne iværksat op til nytår.

Som et mere langsigtet initiativ i 10-punkts-planen nedsatte regeringen Kulegravningsudvalget.[2] Udvalget fik til opgave at undersøge,

- hvordan reglerne om godkendelse af fyrværkeriprodukter, salg og anvendelse af fyrværkeri, opbevaring, håndtering og transport af fyrværkeriprodukter, myndighedskontrol og sanktioner på fyrværkeriområdet samt de forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder kunne strammes,
- hvordan det fremover kan undgås, at fyrværkerivirksomheder og andre risikovirksomheder med risiko for brand og eksplosion placeres i boligområder, og vurdere beredskabs- og evakueringsplanlægningen i den forbindelse,

samt

[1] 10-punkts-planen fremgår af bilag 2.
[2] Kulegravningsudvalgets kommissorium og sammensætning fremgår af bilag 1.

- udarbejde en plan for, hvordan de 7 konkrete fyrværkerivirksomheder beliggende i boligområder kan flyttes ud eller på anden vis gøres fuldt sikkerhedsmæssigt forsvarlige.

Denne rapport indeholder et sammendrag af udvalgets overvejelser og anbefalinger omkring fyrværkeriprodukter og -virksomhed samt anden farlig virksomhed, som udvalget har gjort sig inden for den tidsramme, der har været til rådighed. Udvalgets anbefalinger baserer sig alene på den viden, der er kendt på nuværende tidspunkt, herunder erfaringerne fra udvalgets forsøg, samt den viden, som udvalget har indhentet, om andre landes regler.

Politimesteren i Kolding har afgivet to redegørelser om fyrværkerikatastrofen. Den ene havde til formål at give et samlet overblik over det beredskabsmæssige samarbejde, der blev udført i forbindelse med katastrofen. Den anden var rettet mod at afklare, om et strafferetlig ansvar kunne gøres gældende mod nogen. Politiet vurderer, at branden opstod, da en medarbejder ved et hændeligt uheld tabte en papkasse med fyrværkeriraketter i en container. Politiets efterforskning har derimod ikke klarlagt årsagerne til brandens eksplosive forløb

Det er udvalgets opfattelse, at en gennemførelse af anbefalingerne vil højne sikkerheden for både fyrværkeriprodukter, fyrværkerivirksomheder og andre risikovirksomheder. Det må understreges, at der også fremover vil kunne ske ulykker på risikovirksomheder. Anbefalingerne vil imidlertid efter udvalgets opfattelse være med til at nedbringe risikoen for dette og konsekvenserne heraf.

I rapportens bilag A-C (særskilte dokumenter) findes en detaljeret gennemgang af de enkelte emner, som er blevet vurderet af udvalget.

2. Fyrværkeri i Danmark og udviklingen på området

2.1. Fyrværkerivirksomheder og fyrværkerisalg

Der findes ca. 55 virksomheder i Danmark, der har godkendelse til at importere eller fremstille fyrværkeri. Der er tale om meget forskellige virksomheder. Kun ganske få virksomheder er på størrelse med virksomheden i Kolding. Langt de fleste er betydeligt mindre. Flere virksomheder har kun fyrværkeriaktiviteter i perioden omkring nytår og har fx kontorforsyning som hovedbeskæftigelse. Det betyder, at det er vanskeligt at angive, hvor mange mennesker der er beskæftiget med fyrværkeri.

Fyrværkeri anvendes i stort omfang i Danmark både af de professionelle festfyrværkere, der fx står for fyrværkeriet i Tivoli, og af almindelige forbrugere. Inden for de senere år er det blevet udbredt at affyre fyrværkeri ikke blot til nytårsaften, men også ved andre festlige lejligheder såsom private fester, byfester og sportsarrangementer året rundt.

Den store interesse for fyrværkeri afspejler sig i fyrværkerisalget. Det skønnes, at fyrværkeriomsætningen i 2004 var omkring 6.000 tons brutto.

Det svarer til over 1,1 kg. pr. indbygger. Til sammenligning er fx fyrværkeriomsætningen i Tyskland omkring 40.000 tons, hvilket svarer til under ½ kg. pr. indbygger. Såvel fyrværkeribranchen, som detailhandlen har oplyst, at fyrværkerisalget op til nytåret 2004/05 endda var mærkbart mindre end forventet i branchen. Det kan bl.a. skyldes ulykken i Seest, men også Tsunami-katastrofen i Asien kan spille ind. Der tales om en nedgang på omkring 30-40 pct. i forhold til det forventede salg i branchen.

Forbrugerne har traditionelt købt deres fyrværkeri hos farvehandlere, byggemarkeder mv. Udviklingen går imidlertid i retning af, at stadig flere køber fyrværkeri i supermarkederne, når de alligevel køber ind til nytårsmiddagen. En undersøgelse op til nytårsaften 2004 viser, at 41 pct. af befolkningen over 15 år køber fyrværkeri. Ud af disse køber halvdelen det i supermarkedet, mens de øvrige primært går hhv. i byggemarkedet og til farvehandleren.[3] Det salg, der sker uden for nytårssæsonen, foregår typisk enten direkte hos fyrværkeriimportører og -producenter eller via internettet.

Der er også en tendens til, at fyrværkeriet er blevet kraftigere de senere år. Almindelige forbrugere køber i dag meget store raketter, batterier og lignende, der giver en flot effekt, men som samtidig indeholder en stor krudtmængde. Nogle taler om en "millenium-effekt", altså at man til årtusindeskiftet fremskaffede noget særligt flot fyrværkeri, og at det er de typer, der siden har været mest efterspurgte.

2.2. Ulykker og skader med fyrværkeri

Den omfattende brug af fyrværkeri øger risikoen for ulykker. Risikoen for fyrværkeriskader hænger både sammen med produkternes farlighed og med forbrugernes adfærd. Hvert år op til nytårssæsonen iværksættes der oplysningskampagner bl.a. målrettet mod børn og unge, som sigter mod at ændre forbrugernes adfærd for at nedbringe skaderne. Resultatet er positivt. Der er generelt set sket et fald i antallet af fyrværkeriulykker i løbet af de sidste 10 år.

I 2004 var antallet af ulykker det laveste i hele 10 års-perioden, jf. figur 1. Nedgangen kan dels hænge sammen med nedgangen i salget af fyrværkeri, men også med den ekstra informationsindsats, der blev iværksat, samt kontrolindsatsen mod ulovligt fyrværkeri.

[3] Sikkerhedsstyrelsens adfærdsundersøgelse omfatter 1.000 forbrugere.

Figur 1: Ulykkesregisterets anslåede fyrværkeriulykker pr. år[4]

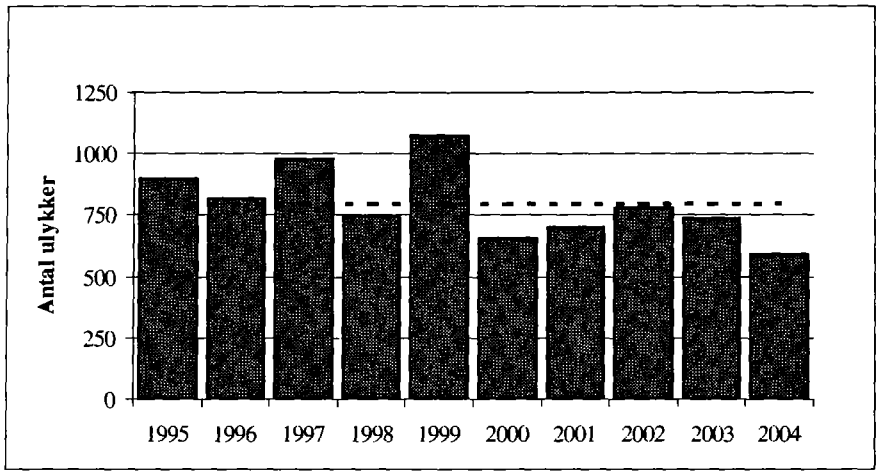

De samlede, anslåede antal fyrværkeriskader i 2004 ligger ifølge Ulykkesregisteret på knapt 600. Det er hovedsageligt drenge på 10-14 år og mænd i alderen 30-39 år, der kommer til skade.

De fleste personskader, der sker, er hånd-, finger- og øjenskader, som udgjorde hhv. 22, 18 og 18 pct. af alle fyrværkeriskader i nytåret 2004/05. Der sker desværre også dødsfald. Ved nytåret 2003/04 omkom tre personer som følge af ulovligt fyrværkeri. I hhv. maj og december 2004 døde to personer pga. ulovligt fyrværkeri - den sidste som følge af chok. Ved nytåret 2004/05 omkom en kun 2-årig dreng, fordi en lovlig raket blev affyret i vandret position.

En del alvorlige ulykker sker således med fyrværkeri, der enten er beregnet til professionelt brug eller er hjemmelavet, men som forbrugerne alligevel affyrer. Dette fyrværkeri er typisk kraftigere end det lovlige forbrugerfyrværkeri. Men der sker også alvorlige ulykker i forbindelse med uforsvarlig eller uheldig anvendelse af lovligt nytårsfyrværkeri. Figur 2 viser, at lovlige raketter er skyld i mange skader hvert år. Samtidig viser figuren, at der samlet set gennem de sidste 10 år sket en nedgang i antallet af skader forvoldt af ulovligt fyrværkeri (kanonslag).

[4] Ulykkesregisteret baserer sig på skadestueanmeldelser fra 5 af landets sygehuse (Glostrup, Herlev, Frederikssund, Esbjerg og Randers). Registeret er således ikke en totaltælling, men da det anses at give et repræsentativt billede af Danmarks befolkning, kan det bringes på landsniveau ved at gange op med en faktor 7. Der registreres fyrværkeriskader hele året, dvs. ikke kun nytåret.

Figur 2: Fordelingen af antal skader ved kanonslag, raketter og heksehyl

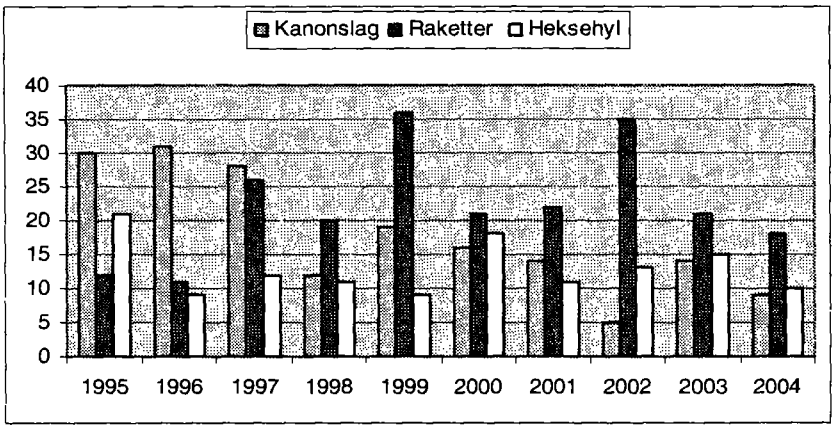

Kilde: Ulykkesregisteret. Værdiaksen angiver antallet af ulykker.

Nytårsaften 2004/05 var lovlige raketter skyld i 40 pct. af alle registrerede skader, mens ulovligt fyrværkeri såsom kanonslag og professionelt fyrværkeri var skyld i mindst 33 pct. af skaderne.[5]

Ulykkesstatistikken viser også, at 69 pct. af de registrerede fyrværkeriulykker i 2004 skete i forbindelse med nytåret.[6] 13 pct. af ulykkerne skete i den øvrige del af december måned og 18 pct. i perioden januar - november. Selv om størstedelen af fyrværkeriulykkerne er sket i forbindelse med nytåret, er der således også sket et betydeligt antal ulykker på andre tidspunkter. De tilsvarende tal for 2003 viser, at 54 pct. af ulykkerne skete i forbindelse med nytåret, 25 pct. i resten af december og 21 pct. i resten af året.

Ud over ulykker med personskade kan anvendelse af fyrværkeri pga. lyden være til gene for nogle mennesker. Det samme gælder for dyr, som kan blive bange og forvolde skade på sig selv eller andre dyr. Landbrugsraadet har oplyst, at der sker et stigende antal skader på dyr, som pga. fyrværkeriaffyring forsøger at bryde ud af deres stalde og indhegninger.

Endelig sker der hvert år en del tingsskader i form af ødelagte postkasser, legehuse mv. pga. fyrværkeriaffyring.

Det samlede billede er, at det er positivt, at der er sket en nedgang i antallet af skader. Samtidig sker der dog hvert år fortsat mange alvorlige ulykker med fyrværkeri, herunder tragiske dødsfald, hvilket der bør sættes ind over for.

---

[5] Ulykkesoplysninger stammer fra Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitetshospital, som laver en landsdækkende registrering af fyrværkeriulykker fra alle landes skadestuer omkring nytårsdøgnet (30. december kl. 24 til 1. januar kl. 24). Se note 4 om forskellen på dette og Ulykkesregisteret.

[6] Tallene stammer fra Ulykkesregistret. Tallene for 2004 er ekskl. 1. januar 2004 men inkl. 1. januar 2005.

3. Fyrværkeri - fra fabrik til forbruger

Det meste af det fyrværkeri, der sælges til forbrugerne i Danmark produceres i dag i Kina. Figur 3 viser i en forenklet form fyrværkeriets vej fra producenten til forbrugeren.

Figur 3: Typisk "livscyklus" for fyrværkeri

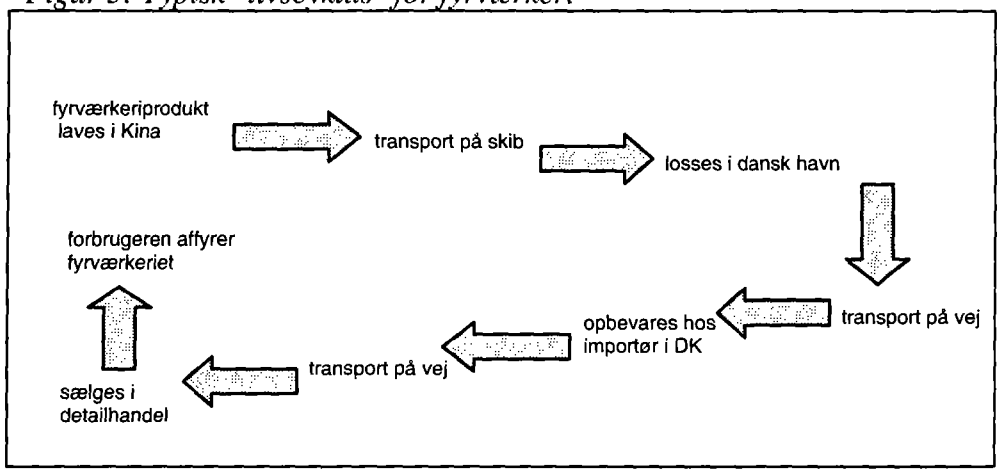

3.1. Fyrværkeriprodukter

Fyrværkerilovgivningen indeholder regler for, hvordan fyrværkeri skal konstrueres samt hvilke typer af fyrværkeri, som hhv. forbrugere og professionelle må anvende. Fyrværkeri inddeles i fire kategorier (I-IV), jf. tabel 1 nedenfor, som konstruktionskravene knytter sig til.

Tabel 1: De danske fyrværkerikategorier

Kat I	Fyrværkeri til underholdningsbrug med begrænset effekt, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Fx: Knaldhætter, knaldperler, knallerter, bordbomber, stjernekastere og isfontæner.
Kat II	Andet fyrværkeri til underholdningsbrug end kat. I, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Kat. II-fyrværkeri er forsynet med Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnummer. Fx: Romerlys og nytårsraketter.
Kat III	Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse <u>indendørs</u>, og som tændes med elektrisk tænding.
Kat IV	Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse <u>udendørs</u>.

Kun kat. I og II-fyrværkeri må sælges til og anvendes af forbrugere. Sikkerhedsstyrelsen skal typegodkende alt nytårsfyrværkeri (kat. II), før det må sælges i Danmark. De øvrige fyrværkeriartikler skal ikke godkendes. Baggrunden er, at kat. I-artiklerne har begrænset effekt, og kat. III og IV kun må anvendes af professionelle festfyrværkere.

Kat III og IV-fyrværkeri må kun anvendes af professionelle festfyrværkere. Dem er der ca. 300 af i Danmark. Uddannelsen til festfyrværker består af en teoretisk og en praktisk del. Den praktiske del omfatter praktik hos en godkendt festfyrværker ved mindst 50 arrangementer af forskellig karakter. Næsten 3/4 af festfyrværkerne er kun autoriserede til at anvende det indendørs fyrværkeri (kat. III), hvilket ikke kræver praktikdelen. Det er typisk sceneteknikere og lignende.

Kategoriseringen og de tilhørende konstruktionskrav har til formål at mindske risikoen for ulykker ved bl.a. at undgå, at forbrugerne har adgang til det kraftigste fyrværkeri. Samme formål har reglerne om mærkning af fyrværkeri, der kræver, at nytårsfyrværkeriet (kat. II) skal mærkes med Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnummer (BRS-nr.).

Udover ovennævnte kategorisering af fyrværkeri, som har at gøre med anvendelsen, dvs. affyringen af fyrværkeriet, udgør transportklassificeringen af fyrværkeri en vigtig indikator for fyrværkerisikkerhed ved oplag og transport. Fyrværkeri til anvendelse af forbrugere (kategori I og II) er normalt klassificeret som transportklasse 1.3G, 1.4G eller 1.4S.[7]

3.2. Transport af fyrværkeri

Transport af fyrværkeriprodukter sker især ved sø- og vejtransport. Begge dele er reguleret af internationale regler (FN's anbefalinger om transport af farligt gods), som er udmøntet i ADR-konventionen for landevejstransport og IMDG-koden for søtransport. Reglerne stiller detaljerede krav til pakning og håndtering af godset, kontrol af transportdokumenter mv. og revideres løbende.

3.3. Opbevaring af fyrværkeri hos producenter, importører mv.

Importører og producenter af fyrværkeri skal have tilladelse til at drive virksomhed fra Beredskabsstyrelsen.[8] Styrelsen fortager en brandteknisk gennemgang af virksomheden, før den godkendes, og fastsætter i den forbindelse de nærmere vilkår for virksomhedens placering på grunden, indretning og brug af lokaler mv.

Alle fyrværkerivirksomheder (dvs. også grossister mv.) med større lagre skal derudover have en opbevaringstilladelse, der gives af politiet på vilkår fastsat af Beredskabsstyrelsen. Vilkårene i opbevaringstilladelsen fastsættes konkret i forhold til den risikovurdering, som myndighederne foretager. Der findes ikke regler med konkrete afstandskrav mv. for opbevaring af større oplag, men kravene vil typisk være strengere end de, der stilles til mindre oplag i detailhandlen, jf. afsnit 3.4. nedenfor. Det kan nævnes, at forsvaret har et eget regelsæt om opbevaring af ammunition og eksplosionsfarlige emner, som indeholder større afstandskrav end

---

[7] Se bilag A, om FN-klassifikationssystemet for transport af farligt gods.

[8] Sikkerhedsstyrelsen har delegeret kompetencen til Beredskabsstyrelsen. Fyrværkerivirksomhed er endvidere risikovirksomhed, som er omfattet af risikobekendtgørelsen, jf. afsnit 5 nedenfor.

de, der stilles til civile fyrværkerioplag. Disse regler tager udgangspunkt i en inddeling baseret på transportklassifikationer.

Der findes intet lovkrav om, at virksomheder med større fyrværkerioplag skal tegne ansvarsforsikringer til dækning af de skader, de kan forvolde. I praksis vil de dog typisk have tegnet en ansvarsforsikring med en dækning på 5-10 mio. kr.

3.4. Opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen

Reglerne om opbevaring og håndtering af fyrværkeri i detailhandlen findes i de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri. Formålet med reglerne er at forebygge en brands opståen, at forhindre brandspredning samt sikre forsvarlige redning- og slukningsmuligheder i tilfælde af en brand. Politiet giver tilladelse til opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen.

Reglerne om opbevaring i detailhandlen blev skærpet allerede i november 2004. Det indebar bl.a., at politiet kunne give tilladelse til opbevaring af højst 4.000 kg nytårsfyrværkeri, hvor den tidligere grænse var 5.000 kg (for opbevaring i containere 1.000 kg. mod tidligere 10.000 kg.)[9]. Tilladelserne kunne endvidere kun gives som enkeltstående tilladelser i perioden 1. december til 1. februar.

Endvidere blev der indført forbud mod at opbevare fyrværkeri i rum i bygninger, der anvendes til beboelse, skoler, daginstitutioner eller lign. For opbevaring i container i det fri blev den tilladte mængde af fyrværkeri nedsat, ligesom der blev fastsat strengere krav til placeringen af en container, herunder den indbydes afstand mellem containere.

Ved salg i butikker blev der fastsat krav om, at udstillede fyrværkeriartikler med pyroteknisk sats tæller med i den samlede mængde på 50 kg af nytårsfyrværkeri, som må opbevares ved et salgssted i en butiks salgslokale. Endvidere blev knallerter, bordbomber, trækbordbomber, stjernekastere og isfontænere i modsætning til tidligere indregnet i den mængde fyrværkeri, som må opbevares i butikker.

3.5. Forbrugernes køb og anvendelse af fyrværkeri

Der er i dag ingen lovmæssige begrænsninger for, hvornår forbrugerne kan købe og affyre lovligt fyrværkeri. Der findes dog nogle aldersmæssige begrænsninger, idet kat. I-fyrværkeri (med enkelte undtagelser) ikke må sælges til personer under 15 år og kat II-fyrværkeri ikke til personer under 18 år. Kat. III og IV-fyrværkeri må kun sælges til og anvendes af festfyrværkere.

I forhold til selve affyringen af fyrværkeriet er der til gengæld en række krav i fyrværkeribekendtgørelsen, som bl.a. betyder, at der skal holdes 100 m's afstand til bygninger med stråtag. Der gælder endvidere et generelt krav om at udvise forsigtighed. Det er ikke tilladt at affyre fyrværke-

[9] Alle kg. angivelser er her i bruttovægt.

ri, hvis det kan udgøre en fare. Der kan også være anvendelsesbegrænsninger i den lokale politivedtægt.

3.6. Sanktioner og straf

Strafferammen for overtrædelse af fyrværkerilovgivningen er bøde og under skærpende omstændigheder fængsel i indtil 2 år. Dette er maksimalstrafferammen i særlovgivningen. En forbrugers affyring af ulovligt fyrværkeri kan således fx straffes med bøde. Derudover kan man administrativt tilbagekalde eller ændre tilladelser og godkendelser, hvis vilkårene overtrædes fx for opbevaring af fyrværkeri.

4. Sammenligning med fyrværkerilovgivning i Norge, Sverige, Tyskland, Holland og Storbritannien[10]

De lande, der er indhentet oplysninger fra, bruger stort set alle typegodkendelse af fyrværkeri ligesom i Danmark. Konstruktionskravene for fyrværkeri er nationale, men de fleste er inspireret af - eller er ved at tilpasse sig til - de europæiske standarder.

EU-Kommissionen arbejder i øjeblikket på et direktivforslag, som bl.a. indeholder europæiske standarder for konstruktionskrav samt en kategorisering af hvilket fyrværkeri, der må anvendes af hhv. forbrugere og professionelle. De europæiske kategorier er opbygget, så der er specifikke standarder for hver fyrværkeritype, eksempelvis raketter, romerlys, batterier osv. Den europæiske kategorisering indeholder 3 kategorier målrettet mod forbrugermarkedet

- Kategori 1: Fyrværkeri med meget lav risiko beregnet til anvendelse indendørs (svarer stort set til den danske kategori I)
- Kategori 2: Fyrværkeri med lav risiko beregnet til anvendelse udendørs (svarer til det mindre fyrværkeri i den danske kategori II)
- Kategori 3: Fyrværkeri med middel risiko beregnet til anvendelse udendørs (svarer til den kraftige del af den danske kategori II samt en del fyrværkeri, der i Danmark kun er tilladt til professionel anvendelse, dvs. kategori IV).

Der lægges op til, at de enkelte lande kan stille strengere krav til produkterne end direktivet aht. forbrugernes sikkerhed. Direktivforslaget er ikke fremsat endnu.[11]

Sprængeffekten af det fyrværkeri, som forbrugerne må købe i Holland, Tyskland og Storbritannien, er en hel del mindre end i Danmark. Det svarer nogenlunde til den europæiske kat. 1 og 2. Til gengæld kan man i Norge og Sverige købe kraftigere fyrværkeri end i Danmark (svarer ca. til den europæiske kat. 3).

---

[10] Der er indhentet oplysninger i januar-februar 2005.

[11] Forslaget behandles p.t. internt i Kommissionen. Se bilag A om udkastet til EU-regler.

Mærkning med godkendelsesnummer kendes i Norge og Tyskland. I Storbritannien og Holland kræves mærkning, så man kan skelne mellem hhv. forbrugerfyrværkeri og det professionelle fyrværkeri. I Tyskland kræves også særlig sporbarhedsmærkning af fyrværkeriet, så det kan spores tilbage til producent og importør.

På opbevaringsområdet er der forskellige regler i de undersøgte lande.[12] Generelt er transportklassifikationen dog udgangspunktet for landenes krav til opbevaring af fyrværkeri.

I Danmark og i de øvrige lande bortset fra Holland, er det tilladt at opbevare fyrværkeri med transportklassifikation 1.3G, 1.4G og 1.4S (svarende til dansk kat. I og II) i detailleddet. Danmark minder om de øvrige lande hvad angår den maksimale opbevaringsmængde af fyrværkeri i en container i detailleddet. Holland adskiller sig fra de øvrige lande, idet der ikke tillades opbevaring af fyrværkeri i containere.

Kravene til containernes udformning varierer blandt landene. Umiddelbart har Danmark lempeligere krav til containerens udformning end de øvrige lande, der har visse brandmæssige krav til containerens udformning.

I alle landene er det som udgangspunkt forbudt at opbevare fyrværkeri i anden følsom bebyggelse (fx hospitaler, skoler, butikscentre mv.).

Blandt de adspurgte lande afhænger afstandskravene ved opbevaring af fyrværkeri oftest af opbevaringsmængden, arealanvendelsen omkring bygningen/containeren samt klassificeringen af fyrværkeriet. Landene benytter i stor udstrækning afstandskrav, der er lig med eller minder om NATO's bestemmelser om sikkerhedsafstande. Det er de bestemmelser, som forsvaret i Danmark også anvender. I Danmark bestemmes afstandene i forbindelse med en virksomhed med produktion og oplag af fyrværkeri ud fra en konkret vurdering foretaget af Beredskabsstyrelsen.

En del af de øvrige lande har begrænset perioden, hvor forbrugerne må købe og affyre fyrværkeri, jf. tabel 2.

Tabel 2: Salg og anvendelse af fyrværkeri

Land	Salg	Anvendelse
Danmark	Fri	Fri
Norge	Mellem jul og nytår	Nytårsaften
Sverige	Fri	Fri
Tyskland	Mellem jul og nytår	Nytårsaften
Storbritannien	Perioden op til nytår og ved andre nytår fx kinesisk	Kl. 7-23, dog til kl. 01 ved de udvalgte højtider
Holland	Fra 29/12-31/12	Nytårsaften

[12] En detaljeret sammenligning findes i bilag A.

I de øvrige lande - bortset fra Sverige - har man således begrænset salgs- og anvendelsesperioden til mellem jul og nytår. De pågældende lande har oplyst, at generne ved fyrværkeri var årsag til, at man indførte begrænsningerne.

5. Farlige virksomheder og placeringen af disse

Farlige virksomheder er underlagt EU-reglerne i det såkaldte Seveso-direktiv, som er udmøntet i dansk ret ved risikobekendtgørelsen[13].

5.1. Risikovirksomheder i Danmark

Ulykken i Seest tydeliggjorde risikoen ved at have risikovirksomheder liggende tæt på boligområder. Det gælder ikke kun fyrværkerivirksomheder, men også andre typer af virksomheder, som fx ammoniak- eller gaslagre.

Der findes i dag ca. 100 virksomheder i Danmark, der karakteriseres som risikovirksomheder under risikobekendtgørelsens regler. Det vil sige virksomheder, hvor der kan forekomme store mængder af farlige stoffer. Ud af det samlede antal risikovirksomheder indebærer ca. 65 risiko for brand- eller eksplosionsfare, fordi de kan have stoffer, som er brand eller eksplosionsfarlige, i mængder over risikobekendtgørelsens tærskelværdier.[14] Der er 8 danske fyrværkerivirksomheder, som efter de gældende regler er risikovirksomheder.

5.2. Risikovurdering af risikovirksomheder

Risikobekendtgørelsen indeholder regler om forebyggelse af større uheld og begrænsning af følgerne. Virksomhederne inddeles i henholdsvis "tunge" og "mindre tunge" risikovirksomheder afhængigt af mængden af stoffer, og der stilles forskellige krav til de to kategorier af virksomheder. Ligger en virksomhed under grænseværdien for de "mindre tunge", er den ikke omfattet af reglerne uanset typen af virksomhed. Ud af de ca. 100 danske risikovirksomheder er ca. 20 defineret som "tunge". N.P. Johnsens Fabrik, hvor ulykken i Kolding skete, var en "tung" risikovirksomhed.

EU's ministerråd besluttede i 2003 at ændre Seveso-direktivet, så reglerne blev strammet op. Ændringen vil generelt betyde, at flere virksomheder bliver omfattet af reglerne, fordi grænserne for mængden af farlige stoffer sættes ned. For fyrværkerivirksomheder betyder regelændringen, at virksomheder med oplag over 50 tons NEM bliver "tunge" virksomheder, og virksomheder med oplag over 10 tons NEM bliver "mindre tunge". De tilsvarende grænser er i dag hhv. 200 og 50 tons NEM.

---

[13] Bekendtgørelse nr. 106 af 1. februar 2000 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og bekendtgørelse nr. 201 af 23. marts 2000 om kontrol med arbejdsmiljøet ved risiko for større uheld med farlige stoffer. Arbejdstilsynet har i tillæg hertil udstedt en vejledning.

[14] Se nedenfor om betydningen af den kommende ændring af grænserne i risikobekendtgørelsen/ Seveso-direktivet.

Tabel 3 viser de krav, som stilles til de forskellige kategorier af virksomheder i medfør af risikobekendtgørelsen.

Tabel 3: Risikobekendtgørelsens krav mv.

Virksomhedskategori	Tung	Mindre tung
Anmeldelse om aktiviteter mv. inden etablering og godkendelse	Ja	Ja
Sikkerhedsrapport	Ja, om foranstaltninger for at undgå ulykker. Skal sendes til myndighederne.	Nej, men skal lave plan for at undgå ulykker. Skal ikke sendes til myndighederne.
Fælles inspektioner	Ja, 1 gang årligt.	Ja, men ikke fastlagt interval.
Beredskabsplan	Skal lave intern plan. Kommunalbestyrelsen og politiet laver ekstern plan.	Skal lave intern plan. Der skal ikke laves ekstern.
VVM (vurdering af virkninger på miljøet)	Ja, krav ved etablering og ved ændringer, der kan sidestilles med nyanlæg, samt ændringer i øvrigt, der kan påvirke miljøet væsentligt.	Kun visse typer og kun VVM-pligt, hvis etableringen eller ændringerne kan påvirke miljøet væsentligt.

Som det fremgår af tabellen, skal alle "tunge virksomheder" lave VVM (vurdering af virkninger på miljøet), før de etableres eller foretager ændringer, der kan sidestilles med nyanlæg. Ved VVM udarbejdes der en risikovurdering, og der udlægges typisk sikkerhedszoner, inden for hvilke arealanvendelsen er begrænset. Det betyder, at fx boliger og institutioner ikke kan anlægges i zonen omkring virksomheden. For ændringer i øvrigt gælder samme regler som for visse mindre tunge risikovirksomheder. For visse mindre tunge risikovirksomheder er der krav om, at de skal screenes før etablering eller ændringer, der kan være til skade for miljøet. Hvis VVM-myndigheden ved screeningen skønner, at etableringen eller ændringen vil kunne påvirke miljøet væsentligt, er anlægget VVM-pligtigt.

Virksomheder, der er etableret, før VVM-reglerne blev indført i 1989, har ikke fået foretaget en VVM, og dermed ikke fået udlagt sikkerhedszoner. Den kommende ændring af grænseværdierne i risikobekendtgørelsen vil ikke betyde, at eksisterende virksomheder, der "skifter kategori" pga. regelændringen, vil skulle foretage VVM.

Uanset den valgte placering udgør risikovirksomheder stort set altid en risiko for omgivelserne. Virksomheder, der er omfattet af risikobekendtgørelsens regler pga. fare for brand eller eksplosion, skal derfor både have en miljøgodkendelse og en godkendelse i henhold til beredskabslovgivningen. Disse godkendelser fastsætter vilkår for virksomhedernes indretning og drift.

6. Kulegravningsudvalgets arbejde

Kulegravningsudvalget har haft deltagelse af repræsentanter for alle berørte myndigheder, samt for Københavns og Frederiksberg Kommuner, KL og Amtsrådsforeningen. Udvalget har som led i arbejdet inddraget relevante interesseorganisationer for at høre deres holdninger og forslag på området. Der er indsamlet oplysninger om retstilstanden i flere andre EU-lande om især fyrværkeri. Udvalget har endvidere afholdt en række forsøg med afbrænding og afprøvning af fyrværkeri.

På den baggrund har udvalget foretaget en vurdering af de mange emner, som er rejst i udvalgets kommissorium, og er nået frem til en række anbefalinger til ændring af regler og procedurer på området.

De følgende afsnit beskriver udvalgets overvejelser og de mest centrale anbefalinger. Systematikken afspejler den organisering af arbejdet, som Kulegravningsudvalget besluttede at følge. Der blev oprettet tre underarbejdsgrupper med hvert sit ansvarsområde med henblik på at forberede udvalgets anbefalinger.

Underarbejdsgruppe 1 fik ansvaret for reglerne om godkendelse af fyrværkeriprodukter, salg og anvendelse af fyrværkeri, opbevaring, håndtering og transport af fyrværkeriprodukter, myndighedskontrol og sanktioner på fyrværkeriområdet samt de forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder.

Underarbejdsgruppe 2 fik ansvaret for at komme med forslag til, hvordan det fremover kan undgås, at fyrværkerivirksomheder placeres i boligområder, og vurdere beredskabs- og evakueringsplanlægningen i den forbindelse samt hvilke sikkerhedsmæssige regler og tiltag, der er behov for i forhold til andre virksomheder, der kan give anledning til brand og eksplosion.

Underarbejdsgruppe 3 fik ansvaret for at udarbejde en plan for, hvordan de 7 konkrete fyrværkerivirksomheder beliggende i boligområder kan flyttes ud eller på anden vis gøres fuldt sikkerhedsmæssigt forsvarlige. Det var de fyrværkerivirksomheder, der blev vurderet som værende særligt problematiske ved lyninspektionsrunden i november 2004.

De mere detaljerede beskrivelser af gældende ret, organisationernes holdninger, reglerne i andre lande og udvalgets vurderinger fremgår af de enkelte underrapporter i bilag A-C.

7. Oversigt over udvalgets samlede anbefalinger

Dette afsnit indeholder en samlet oversigt over udvalgets anbefalinger. De vigtigste anbefalinger er uddybet nedenfor i afsnit 8-11. Alle anbefalinger er uddybende beskrevet i bilagsrapport A-C.

7.1. Forholdene omkring fyrværkeriprodukter og -virksomheder

Godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter

- Krav om mærkning af alt fyrværkeri med oprindelse (sporbarhed) og etablering af mærkningsordning bl.a. til udskillelse af professionelt fyrværkeri
- Krav om dokumentation for godkendte processer ved produktionskontrol og mærkning (egenkontrol)
- Krav om ansøgning om tilladelse til omkategorisering og ommærkning af kat. II-fyrværkeri
- Krav om at anmelde overdragelse af produktgodkendelser
- Der indføres en støjgrænse for fyrværkeri
- Præcisering af kravene til dokumentation for, at konstruktions- og funktionskravene er opfyldt
- Strengere regler for hvilke typer af fyrværkeri, det er tilladt at sælge til forbrugerne
- Fyrværkeri-hotlinen fortsættes i en foreløbig 2-årig periode.

Overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeriprodukter

- Salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri begrænses til perioden december til primo januar måned
- Krav om afstand til dyrehold mv. ved affyring af fyrværkeri
- Informationsindsatsen omkring fyrværkeri prioriteres højt.
- Udvidet registreringspligt vedrørende vareleveringer, salg og oplag mhp. øget kontrol

Indførsel, fremstilling, opbevaring og håndtering af fyrværkeri

For virksomheder med produktion og oplag af fyrværkeri

- Kravene til opbevaring af fyrværkeri i virksomheder med produktion og oplag strammes mht. afstandskrav mv. med udgangspunkt i forsvarets regler.
- Opbevaring af kategori I-fyrværkeri (bordbomber mv.) alene skal overholde Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder
- Krav til placering og indretning af åbninger i bygninger, hvor der opbevares fyrværkeriartikler, som er konstrueret til at udskyde effekter
- Elektriske installationer og elektriske gaffeltrucks skal være godkendt til særlig anvendelse
- Krav til placering og indretning af de områder på en virksomhed, som anvendes til tømning og fyldning af containere

Anvendelse af NEM-vægt

- Anvendelse af NEM-vægt (nettoeksplosivstofmængde) i stedet for bruttovægt, så der fokuseres på krudtmængden

For detailleddet

- Strengere regler for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen, herunder for opbevaring i containere.
- Afstanden fra en containers låger/døre til bygninger med beboelse og andre bygningers åbninger bibeholdes på 40 m, under forud-

sætning af, at der samtidig etableres et system til opfangning af eventuelt udslyngede dele

- Containere forsynes med anordning, der sikrer brandvæsenet mulighed for på sikker afstand at tilslutte brandslukningsmateriel og derved bekæmpe en brand i en lukket container
- Større sikkerhedsafstande mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, som er svært evakuerbare
- Der stilles lempeligere krav til opbevaring af kat I-fyrværkeri (bordbomber mv.), der holdes adskilt fra andet fyrværkeri
- Samme vilkår for opbevaring af fyrværkeri i bygning som for opbevaring i container
- Skærpede krav til opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler
- Mulighed for salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted
- Anmeldelsespligt i detailledet for salg af fyrværkeri mhp. at styrke forebyggelse af ulykker samt redningsindsatsen
- Udvidede krav til vejledning fra importør og producent til detailledet om håndtering af fyrværkeri
- Ny myndighedsvejledning om opbevaring af fyrværkeri i detailledet

Kontrol og tilsyn med virksomheder og produkter samt sanktioner og straf

- Overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til salg, anvendelse og opbevaring fra politiet til kommunerne
- Intensiveret tilsyn med fyrværkerivirksomheder på arbejdsmiljøområdet
- Taktisk og teknisk vejledning om indsats ved brand i fyrværkeri
- Taskforcen til bekæmpelse af ulovligt fyrværkeri gøres permanent
- Der foretages en systematisk gennemgang af straffeniveauet i sager om overtrædelse af fyrværkerilovgivningen og iværksættes om nødvendigt initiativer mhp. en skærpelse af niveauet

Omladning og transport af fyrværkeriprodukter

- Den skærpede kontrol med vejtransport af fyrværkeri fortsætter
- Arbejde for at ændre EU-reglerne, så det bliver muligt at indføre tvangsruter for transport af fyrværkeri
- Orientering af kommunerne om fortolkningen af reglerne om midlertidig opbevaring mhp. en mere ensartet praksis i hele landet

De forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder

- Fyrværkerivirksomheder skal have en ansvarsforsikring, der dækker de eventuelle skader, de forvolder
- Såfremt der ikke af frivillighedens vej kan opnås en tilstrækkelig forsikringsdækning på fyrværkeriområdet, bør det overvejes at indføre en egentlig forsikringspligt

7.2. Placering af og sikkerhed omkring risikovirksomheder generelt

- "Mindre tunge" risikovirksomheder skal inden etablering eller udvidelse screenes og bliver VVM-pligtige, hvis projektet må antages at påvirke miljøet væsentligt
- Risikovejledningen udbygges med et afsnit om placering af risikovirksomheder
- Generel anbefaling om styrket samarbejde mellem plan- og risikomyndigheder
- Plan- og risikomyndigheder forpligtes til gensidig, forudgående orientering om ændrede forhold på og omkring risikovirksomheder
- Kravene i risikobekendtgørelsen til de "mindre tunge" risikovirksomheder om indholdet i sikkerhedsdokumentet skærpes
- Minimumsfrekvenser for myndighedsinspektioner på "mindre tunge" risikovirksomheder
- Midlertidigt oplag af bl.a. fyrværkeri i forbindelse med transport omfattes af risikobekendtgørelsens regler
- Mulighed for at inddrage yderligere anlægstyper under risikobekendtgørelsens regler for "mindre tunge" virksomheder
- Vurdering af, om der er virksomheder, der konkret vurderet udgør en uacceptabel risiko for omgivelserne med henblik på dialog med udvalgte virksomheder om mulige løsninger
- Der søges etableret et selvfinansierende undervisningstilbud om risikoforhold for myndigheder, virksomheder m.fl.
- Politiet bør overveje behovet for udarbejdelse af specifikke beredskabsplaner for "mindre tunge" risikovirksomheder samt for enkelte andre virksomheder.

7.3. Flytning af fyrværkerivirksomheder

- Der er foretaget udflytning af de 7 virksomheder
- Der stilles økonomiske midler til rådighed i form af tilskud til dækning af konsulentbistand ved udflytning af fyrværkerivirksomheder.
- Der nedsættes en følgegruppe bestående af embedsmænd fra de relevante myndigheder, som skal følge udflytningsprocessen.

7.4. Samspillet mellem myndighederne

- Én myndighed udgør bindeleddet mellem virksomhederne og myndighederne samt varetager den koordinerende rolle myndighederne imellem.
- Alle tilladelser til fyrværkerivirksomheder samt til alle andre virksomheder, hvor brand og eksplosion alene udgør en risiko, meddeles af kommunen

8. De vigtigste anbefalinger om fyrværkeriprodukter og -virksomheder (underarbejdsgruppe 1's rapport)

8.1. Godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter

Nye regler for fyrværkeri tilladt for forbrugerne

I forbindelse med kulegravningsudvalgets arbejde har Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen foretaget en række forsøg i Oksbøl, der blandt andet skulle afdække, under hvilke betingelser oplagret fyrværkeri kan massedetonere (dvs. øjeblikkelig eksplosion af hele oplaget). Forsøgene viste, at den kritiske faktor for massedetonation var selve fyrværkeriets kemiske sammensætning, hvor de kraftige raketter fremstod som den farligste fyrværkeritype. Samtidig blev der også foretaget andre forsøg med de samme fyrværkerityper, der havde til formål at belyse, om der var en tilsvarende højere risiko for personskader ved anvendelse af fejlbehæftede raketter eller uforsvarlig anvendelse, der kan medføre fx detonation i jordhøjde.

Konklusionerne blev:

- at fyrværkeri med høj NEM-vægt og højt indhold af spræng- og effektsats kan massedetonere under oplag, også på åben mark, og
- at fyrværkeri med høj NEM-vægt og højt indhold af spræng- og effektsats medfører en uacceptabel høj risiko for personskader ved anvendelse under fejlfunktion.

De kommende europæiske forskrifter for forbrugerfyrværkeri er netop definerede ved begrænsninger i NEM-vægt og spræng- og effektsats. Bl.a. for raketters vedkommende ligger de en del under de nuværende danske forskrifters grænseværdier. Tyskland og Holland har allerede nu indført krav til raketter efter det europæiske koncept og i visse tilfælde med yderligere reduktion i de tilladte grænseværdier.

Det farligste fyrværkeri er således kendetegnet ved, at der kan ske massedetonation i oplag, hvorved der er stor risiko for omgivende personer. Tilsvarende vil fejlbehæftet fyrværkeri ved detonation i jordhøjde kunne udsætte personers liv og helbred for umiddelbar fare. Det er særligt raketter og romerlys, der reagerer aggressivt i forhold til massedetonation og personskade ved anvendelse under fejlfunktion, hvorfor det vurderes, at der skal tages særligt højde for disse fyrværkerigrupper.

På den baggrund foreslås, at de danske regler om kategorisering af fyrværkeri ændres, så det bliver sikrere både at affyre og oplagre forbrugerfyrværkeri. Konkret foreslås, at der overgås til den europæiske kategori 2 for raketter og romerlys, mens der for miner, fontæner, batterier og sole og en række andre mindre farlige typer overgås til den europæiske kategori 3. Begge dele vurderes at bringe fyrværkeriet til et sikkerhedsmæssigt forsvarligt niveau. Udvalget anbefaler derfor, at der indføres

- Strengere regler for hvilke typer af fyrværkeri, det er tilladt at sælge til forbrugerne i Danmark

Med andre ord bør der ske en indskrænkning i størrelsen af det fyrværkeri, som forbrugerne må købe og affyre.

I dag er fyrværkeri på det danske marked altovervejende designet efter de nuværende danske regler. Anbefalingen vil betyde, at fabrikanter af fyrværkeri kan anvende samme tekniske krav som grundlag for deres design i alle EU-lande. Anbefalingen vil endvidere være en fordel for myndighederne i forhold til erfaringsudveksling med andre europæiske lande.

Godkendelse af fyrværkeri efter de nye forskrifter vil blive implementeret hurtigt, således at alt forbrugerfyrværkeri, der fremover importeres, skal overholde de nye grænseværdier. Der er imidlertid en del fyrværkeri, som allerede ligger på lager i Danmark, og som er lovligt importeret efter de gældende regler. Det vil indebære store omkostninger at kræve det fyrværkeri, der ikke opfylder de nye regler, fjernet. På den baggrund foreslås en fremgangsmåde, hvor fyrværkeriet deles op i to grupper.

Den ene gruppe er det fyrværkeri, særligt raketter og romerlys, der indebærer en risiko for massedetonation under oplag og personskade ved fejlfunktion. Det er det fyrværkeri, der har det største indhold af spræng- og effektsats og har høj NEM vægt. Sikkerhedsstyrelsen vil i løbet af ca. 3 måneder foretage en systematisk gennemgang af fyrværkeriprodukterne på det danske marked ved en række nye forsøg samt ved brug af erfaringerne fra såvel allerede udførte forsøg som fra udlandet med henblik på at udskille det farlige. Disse typer fjernes fra markedet med det samme.

Den anden gruppe er det fyrværkeri, der ligger over de europæiske grænseværdier og derfor ikke vil være tilladt efter de nye regler, men som samtidig ikke vurderes at indebære en umiddelbar risiko for massedetonation ved oplag. For denne gruppe af fyrværkeri anbefales, at det tillades solgt frem til udgangen af 2006, hvis det kan påvises, at det ikke er farligt. Sikkerhedsstyrelsen vil stå for verifikationen af produkterne efter ansøgning fra virksomhederne.

Fremgangsmåde bevirker, at det ønskede sikkerhedsniveau først opnås fuldt ud i 2007.

Kontrol med og sporbarhed af fyrværkeriprodukter
Det er vigtigt, at myndighederne har nogle gode redskaber til at kontrollere fyrværkeriprodukterne, hvis man skal stoppe det ulovlige fyrværkeri og stille bagmændene til ansvar. I dag kan det være vanskeligt for myndighederne at påvise, om noget fyrværkeri er "ulovligt forbrugerfyrværkeri", fordi det er for kraftigt, eller det fx lovligt skulle sælges til en festfyrværker. Udvalget anbefaler, at myndighederne får en række nye kontrolredskaber på dette område i form af sporbarhedsmærkning.

Ved siden af den kontrolmæssige mærkning vil den forbrugerrettede mærkningsordning blive forbedret, jf. punkt 8 i regeringens 10-punktsplan (se bilag 2). Det er formålet, at forbrugerne lettere skal kunne træffe det sikkerhedsmæssigt rigtige valg og skelne mellem professionelt fyrværkeri og fyrværkeri, der må anvendes af alle. Der stilles derfor bl.a.

krav om, at professionelt fyrværkeri mærkes med en oplysning om, at det kun må anvendes af godkendte festfyrværkere med særlig tilladelse.

Udvalget anbefaler derfor, at der indføres

- Krav om mærkning af alt fyrværkeri med oprindelse (sporbarhed) og etablering af mærkningsordning bl.a. til udskillelse af professionelt fyrværkeri.

Rådgivning om lovligt fyrværkeri
I forbindelse med regeringens 10-punkts-plan for fyrværkeri blev der bl.a. oprettet en telefonisk "hotline" i Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen. Både virksomheder og borgere kunne henvende sig og få rådgivning om fyrværkeri mht. sikkerhed, lovlighed, osv. "Hotlinen" var en succes. I løbet af december måned blev mere end 300 personer betjent alene på Sikkerhedsstyrelsens hotline. Det er udvalgets opfattelse, at der også fremover er behov for at både forbrugere og virksomheder kan få rådgivning om fyrværkeri. Det anbefales derfor, at

- Fyrværkeri-hotlinen fortsættes i en foreløbig 2-årig periode.

"Hotlinen" bør ligesom i 2004 være åben i december måned.

8.2. Salg og anvendelse af fyrværkeri

Begrænsning i salgs- og anvendelsesperioden for fyrværkeri
Udvalget har overvejet spørgsmålet om at indføre en begrænsning i salgs- og anvendelsesperioden for det almindelige nytårsfyrværkeri. Bortset fra Sverige har alle de lande, der er taget kontakt til, begrænset salg og til dels anvendelse af fyrværkeri til dagene mellem jul og nytår.

Affyring af fyrværkeri indebærer en reel risiko for ulykker. Der sker mange alvorlige personskader hvert år. Ud fra en rent sikkerhedsmæssig betragtning er en begrænsning derfor tilrådelig. En skrap begrænsning af fyrværkeriperioden til ugen mellem jul og nytår vil formentlig have størst effekt på ulykkesstatistikken, men en mildere begrænsning forventes også at være positiv. Omkring 20 pct. af fyrværkeriskaderne sker fra januar til november måned. En begrænset affyringsperiode vil under alle omstændigheder mindske gener ved fyrværkeri for mennesker og dyr.

Detailhandlen har påpeget, at en meget kort salgsperiode (mellem jul og nytår) vil være problematisk for butikkerne, fordi fyrværkeriet så skal transporteres, håndteres og sælges over få dage. Et øget tidspres i forhold til håndtering af fyrværkeriet kan give en øget risiko for fejl og dermed ulykker i detailhandlen. Hvis der gennemføres en begrænsning af salgsperioden er det vigtigt, at butikkerne kan få lov til at have fyrværkeriartiklerne liggende i et rimeligt tidsrum forinden.

Det har været fremført, at det kan være vanskeligt at håndhæve et forbud mod anvendelse af fyrværkeri udenfor en fastsat periode. Når fyrværkeriet er affyret, er det væk. Det vurderes dog, at et forbud vil have en adfærdsregulerende effekt på de fleste borgere. En begrænsning af perioden, hvor man lovligt kan købe fyrværkeri, vil også være med til at begrænse affyringsperioden.

Det kan også overvejes, om en begrænsning vil gøre fyrværkeriets "frigivelsesdato" til en "event", à la "j-dag" og "p-dag" for hhv. jule- og påskeøl og dermed vil øge interessen for at købe fyrværkeri. Den almindelige detailhandel sælger imidlertid i forvejen først fyrværkeri fra ultimo november/primo december, hvorfor det ikke vurderes at være tilfældet.

Det er udvalgets opfattelse, at en begrænsning af salgs- og anvendelsesperioden vil kunne medvirke til at begrænse antallet af fyrværkeriskader. Hvorvidt der skal foretages en begrænsning i perioden, er imidlertid en politisk beslutning. Udvalget anbefaler ud fra en sikkerhedsmæssig betragtning, at

- Salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri begrænses til perioden december til primo januar måned.

Udvalget er opmærksom på, at det er blevet en del af den danske festkultur at affyre fyrværkeri året rundt. Mange vil formentlig opfatte en kort salgs- og anvendelsesperiode som en urimelig begrænsning af den personlige frihed. Det kan måske frygtes, at en begrænsning ligefrem vil tilskynde nogle til at købe (og anvende) ulovligt fyrværkeri.

Såfremt man fra politisk side finder det ønskeligt at begrænse salgs- og anvendelsesperioden for fyrværkeri, foreslås det, at der iværksættes en fx 2-årig forsøgsordning. Forsøgsordningen kunne omfatte privates affyring af nytårsfyrværkeri (kat. II). Der ses ingen grund til at begrænse salgs- og anvendelsesperioden for kat. I-fyrværkeri såsom bordbomber og isfontæner, da skadesrisikoen er minimal.

Det professionelle festfyrværkeri (kat. III og IV) medfører ikke samme risiko for personskader som forbrugernes affyring, hvorfor det ikke bør være omfattet af en evt. periodebegrænsning. Festfyrværkeren skal endvidere have tilladelse til den konkrete affyring. Det forhold, at festfyrværkerne ikke foreslås omfattet af periodebegrænsningen, betyder, at private til større arrangementer såsom bryllupper ville kunne hyre en festfyrværker til at stå for et professionelt fyrværkeriarrangement.

Udvalget har overvejet, om der bør kunne gives dispensation til privates affyring af fyrværkeri uden for december måned, men kan ikke anbefale det. En dispensationsordning vil udvande formålet med begrænsningen. Dertil kommer, at det vil være vanskeligt at opstille kriterier for, hvornår der skal kunne dispenseres, ligesom administrationen af ordningen vil

være en administrativ byrde. Endelig vil det som beskrevet være muligt at anvende en festfyrværker.

Dyrevelfærd - støjniveau og afstandskrav
Dyrevelfærd nævnes ofte i forbindelse med fyrværkeri. Det er velkendt, at fx hunde pga. deres gode hørelse kan blive stressede og bange for fyrværkeri. Af landbrugsorganisationerne er udvalget endvidere gjort opmærksom på de mange husdyr, der hvert år kommer til skade pga. fyrværkeriaffyring. Problemet er særligt stort uden for nytåret, hvor dyreejerne ikke kan tage forholdsregler.

Det er udvalgets opfattelse, at de to ovenstående anbefalinger om at fjerne det kraftigste fyrværkeri samt overveje en begrænset affyringsperiode vil imødekomme en del af problemerne. Det kraftigste fyrværkeri vil typisk have den kraftigste lydeffekt.

Når fyrværkeri skal godkendes af Sikkerhedsstyrelsen følges i praksis en grænseværdi for lydtryksniveauet på 120 dB (AI_{max}). Grænseværdien fremgår imidlertid ikke direkte af konstruktionskravene. I forhold til festfyrværkerne gælder generelt, at festfyrværkerarrangementer ikke må give anledning til "unødig støj" og "støj til gene for andre". Støjkravene er således heller ikke præcise på dette område.

Det anbefales, at

- Der indføres en støjgrænse for fyrværkeri.

Konkret betyder det, at lydtryksniveauet for både forbrugerfyrværkeri og festfyrværkerarrangementer maksimalt må være 120 dB (AImax).

Udvalget har overvejet, om der kan iværksættes andre særlige tiltag, som kan højne dyrevelfærden på dette område og især imødegå den direkte chikanøse affyring af fyrværkeri tæt på dyr. Udvalget anbefaler, at

- Der indføres et afstandskrav til dyrehold.

Der findes i dag afstandskrav til fx stråtækte huse på 100 m. som følge af brandfaren. Det konkrete afstandskrav fastsættes i dialog med de relevante organisationer.

Det foreslås, at afstandskravet skal gælde for landbrugsejendomme med hold af dyr, hundekenneler og andre erhvervsmæssige dyrehold samt arealer med udegående dyr. En sådan ny adfærdsnorm vil kunne indgå i den kommende fyrværkerikampagne, så det sikres, at borgerne bliver opmærksomme på den.

Informationskampagner om fyrværkeri

Der har i Danmark igennem en årrække været iværksat informationskampagner om fyrværkeri. I nytårssæsonen 2004/05 blev der iværksat en forstærket informationsindsats på området. Der blev således gennemført flere forskellige informationstiltag med forskellige målgrupper. For det første var der en landsdækkende "fyrværkerikampagne", som var rettet mod skolebørn.[15] For det andet gennemførte Sikkerhedsstyrelsen en kampagne målrettet de 20-45-årige om farligheden ved det kraftigste fyrværkeri. Derudover var der en kampagne for brug af sikkerhedsbriller Endelig blev der iværksat en kampagne over for detailhandlen for at styrke de ansattes viden om fyrværkeri.

Det kan konstateres, at der er sket et fald i antallet af fyrværkeriulykker i 2004 på 20 pct. i forhold til sidste år. Det vurderes, at det til dels skyldes informationsindsatsen. Udvalget anbefaler, at

- Informationsindsatsen omkring fyrværkeri fortsat prioriteres højt.

8.3. Opbevaring, håndtering mv. af fyrværkeri

Ulykken i Seest viste, at en brand i et fyrværkerilager kan udvikle sig eksplosivt og få store konsekvenser for omgivelserne. Udvalgets anbefalinger er derfor udarbejdet med sigte på at nedbringe risikoen for, at en sådan ulykke kan gentage sig.

Det er ikke lykkedes at få skabt klarhed over, hvorledes en ulykke som den i Kolding kunne indtræffe, eller hvorfor branden fik et eksplosivt forløb. Udvalgets anbefalinger baserer sig derfor alene på den viden, der er kendt på nuværende tidspunkt, herunder erfaringerne fra udvalgets forsøg, samt den viden, som udvalget har indhentet, om andre landes regler.

Anbefalingerne kan påvirkes af nye erfaringer. Beredskabsstyrelsen vil således gå aktivt ind i det europæiske CHAF-projekt (Quantification and Control of the Hazards Associated with the Transport and Bulk Storage of Firework), som bl.a. indebærer en forsøgsrække i løbet af 2005. Et projekt der bl.a. har til formål at indsamle erfaring og viden om eksplosionsrisici i forbindelse med transport og opbevaring af fyrværkeri.[16] Erfaringerne fra dette projekt kan derfor føre til yderligere justeringer af opbevaringsreglerne.

Allerede i november 2004 kort efter ulykken blev der foretaget en vurdering af fyrværkerivirksomhedernes placering, oplag mv., hvilket førte til udflytningen af 7 virksomheder (se afsnit 10 nedenfor). Samtidig blev reglerne for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen strammet. Udvalget har revurderet de gældende regler for opbevaring - både på virksomhederne og i detailhandlen.

---

[15] Fyrværkerikampagnen koordineres af amterne og støttes af Sundhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen, Øjenforeningen Værn om synet, helsefonden og landsforeningen for bedre hørelse.
[16] CHAF-projektet er igangsat af Holland, Storbritannien og Tyskland og har til formål at forebygge ulykker med fyrværkeri gennem bedre viden om eksplosionsrisiko mv.

Som led i udvalgsarbejdet er der afholdt en række forsøg med afbrænding af fyrværkeri i februar og marts 2005, som er nærmere beskrevet i underarbejdsgruppe 1's rapport (se bilag A). Der har ved begge forsøgsrunder været indikationer af, at visse fyrværkerityper, særligt raketter, er så potente, at der ved brand kan forekomme meget kraftige reaktioner med ødelæggende konsekvenser. Fjernelse af dette fyrværkeri vil kunne nedsætte risikoniveauet ved opbevaring af fyrværkeri.

Opbevaring hos producenter, importører mv.
På baggrund af de forsøg, som udvalget har valgt at afholde, erfaringerne fra Kolding samt oplysningerne om de udenlandske regler anbefaler udvalget, at regelsættet for opbevaring af fyrværkeri ændres, så de nye regler for virksomheder med produktion og oplag af fyrværkeri tager udgangspunkt i forsvarets regler om opbevaring af eksplosiver.[17]

Afstandskravene er afhængige af mængden af fyrværkeri. Der tages udgangspunkt i en inddeling af fyrværkeriet i transportklasserne 1.1.G, 1.2.G, 1.3.G, 1.4.G og 1.4.S.

Forsvarets afstandskrav til oplag af eksplosiver er væsentligt højere end de gældende afstandsregler for oplag af fyrværkeri, hvorfor en tilnærmelse af de gældende afstandskrav for opbevaring af fyrværkeri til forsvarets regler uden for detailledet vil medføre øgede afstandskrav for oplag af fyrværkeri og hermed mindske risikoen for omgivelserne i tilfælde af en brand. Det foreslås videre, at disse afstande vil skulle fordobles til bygninger eller områder, som kan være svært evakuerbare, fx plejehjem, daginstitutioner, hospitaler, stadions og festivalområder m.v.

For så vidt angår oplag af forbrugerfyrværkeri er anvendelsen af forsvarets regler om afstandskrav baseret på, at virksomhederne alene opbevarer fyrværkeri, der er transportklassificeret som 1.3G eller lavere, og hvor fyrværkeriet i tilfælde af brand også reagerer som 1.3G, dvs. at det er brandfarligt men ikke frembyder fare for masseeksplosion.

Udvalget anbefaler, at

- Kravene til opbevaring af fyrværkeri i virksomheder med produktion og oplag strammes mht. afstandskrav mv. med udgangspunkt i forsvarets regler.

De nye regler vil gælde med det samme for alle nye virksomheder.

For eksisterende virksomheder vil de nye regler bevirke, at en række virksomheder sandsynligvis vil skulle foretage bygningsændringer, opføre nye bygninger eller i værste fald flytte. I sidstnævnte tilfælde kan der blive tale om, at virksomheden i henhold til Risikobekendtgørelsen skal

[17] Se nærmere bilag A.

gennemgå en VVM-procedure, hvortil der som minimum må beregnes 1 år.

Kulegravningsudvalget anbefaler på den baggrund at lade de nye regler træde i kraft pr. 1. juli 2006 for eksisterende virksomheder. En tidligere ikrafttrædelsesdato vurderes med baggrund i ovennævnte forhold ikke realistisk.

Konsekvensen af anbefalingen vil være, at det ønskede sikkerhedsmæssige niveau først opnås pr. 1. juli 2006. Til gengæld betyder det, at langt størstedelen af de berørte virksomheder (hvis ikke alle) vil kunne efterleve de nye krav fra ikrafttrædelsestidspunktet og herved ikke tvinges til at indstille deres aktiviteter for en periode.

Hertil kommer, at ikrafttrædelsesdatoen i så fald harmonerer med ophørstidspunktet for de midlertidige aftaler, som Kulegravningsudvalget har indgået med de syv mest uhensigtsmæssigt beliggende fyrværkerivirksomheder her i landet, jf. afsnit 10 nedenfor. 1. juli 2006 bliver således ikrafttrædelsestidspunktet for alle eksisterende fyrværkerivirksomheder i Danmark.

Der indføres dog en snæver dispensationsadgang, så Beredskabsstyrelsen i tilfælde af, at en virksomhed ikke pr. 1. juli 2006 kan opfylde de nye krav, efter en konkret og individuel vurdering kan dispensere for kravene i en nærmere fastsat periode, såfremt dette vurderes at være beredskabsmæssigt forsvarligt - evt. ved fastsættelse af særlige vilkår.

Der er tale om generel regulering, der fastsættes af sikkerhedsmæssige årsager med det formål at afværge risikoen for meget alvorlige fyrværkeriulykker. Reglerne ændres på baggrund af den nye viden om risikoen ved fyrværkeri, som myndighederne har fået som følge af Kolding-ulykken og fra de undersøgelser, som udvalget har foretaget både ved egne forsøg og på baggrund af viden indhentet fra udlandet. Det vil fortsat være muligt at drive fyrværkerivirksomhed i Danmark - blot under ændrede vilkår. Der er således ikke tale om at umuliggøre erhvervet.

Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med kommunerne gennemgå virksomhederne og i samarbejde med virksomhederne vurdere, hvorledes disse kan bringes i overensstemmelse med de nye opbevaringskrav.

Opbevaring i detailhandlen
Udvalget har endvidere revurderet reglerne for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen. Generelt foreslås det at opretholde de skærpede regler, der blev indført i november 2004. På flere punkter anbefales dog justeringer.

For så vidt angår opbevaring af fyrværkeri i containere i detailhandlen anbefales, at den maksimale oplagsmængde for så vidt angår opbevaring af fyrværkeri i containere i detailhandelen sættes til 250 kg NEM, hvilket svarer til den mængde, som er tilladt for containeropbevaring i Norge.

Ved anvendelse af denne grænse må det forventes, at den faktiske tilladte bruttomængde vil blive større end de nuværende 1.000 kg brutto, der blev indført i november 2004 (nedsat fra tidligere 10.000 kg. brutto). Udvalget anbefaler, at der indføres

- Strengere regler for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen, herunder for opbevaring i containere.

Det foreslås endvidere, at afstanden fra en containers låger/døre til bygninger med beboelse og andre bygningers åbninger bibeholdes på 40 m, da det er varmestrålingen fra en eventuel brand, der er dimensionsgivende. Fastholdelsen af afstandskravet anbefales dog kun under forudsætning af, at der samtidig etableres et system til opfangning af eventuelt udslyngede dele. Alternativt foreslås afstanden forhøjet, til 100 m, idet der ved brand i container typisk udslynges effekter i en afstand svarende hertil.

Containere foreslås endvidere at skulle forsynes med anordning (studs eller lign.), der sikrer brandvæsenet mulighed for på sikker afstand at tilslutte brandslukningsmateriel og derved bekæmpe en brand i en lukket container.

Udvalget foreslår også, at der indføres større sikkerhedsafstande mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, som er svært evakuerbare.

Såfremt der alene opbevares kategori I-fyrværkeri i containere, foreslås det at anvende reglerne i Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for Fyrværkeri fra 1999.

Kat. I-fyrværkeri såsom bordbomber mv. adskiller sig bl.a. fra kat II-fyrværkeri ved, at det indeholder langt mindre krudtmængder, og at fyrværkeriartiklerne ikke udslynges. Det betyder, at det er brandfarligt, men ikke kan give samme eksplosionsagtige effekt som fx raketter. På den baggrund finder arbejdsgruppen det rimeligt og forsvarligt at stille lempeligere krav til kat. I-fyrværkeri, hvis det holdes adskilt fra det kraftigere fyrværkeri.

Udvalget anbefaler at

- Der stilles lempeligere krav til opbevaring af kat I-fyrværkeri, der holdes adskilt fra andet fyrværkeri.

Udvalget foreslår, at der indføres samme mængdebegrænsninger, som gælder for oplagring i containere, dvs. en maksimal mængde på 250 kg NEM. Der vil af hensyn til redningsmandskabets sikkerhed skulle etableres et system, der giver brandvæsenet mulighed for slukning i lukket rum, ligesom der fra et oplag af fyrværkeri i en bygning i detailhandelen skal være en dør, der giver direkte adgang til det fri og i terrænniveau.

Udvalget anbefaler

- Samme vilkår for opbevaring af fyrværkeri i bygning i detailhandelen som for opbevaring i container.

For så vidt angår opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler anbefaler udvalget den skærpelse, at fyrværkeriet skal opbevares i lukket transportemballage, i tætte trækasser/skabe eller i træforede metalkasser/skabe med tætsluttende låg, som kun må åbnes, når der udtages varer. Denne skærpelse vil formindske konsekvenserne i tilfælde af en brand i fyrværkeriet.

Udvalget anbefaler, at der fastsættes

- Skærpede krav til opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler.

Mulighed for fyrværkerisalg uden for fast forretningssted
De skærpede krav for detailhandlen kan betyde, at det kan blive vanskeligt for supermarkeder mv. at sælge fyrværkeri fra deres almindelige butikker og disses udenomsarealer. Afstandskravene vil ofte ikke kunne overholdes. Samme problemstilling blev overvejet, da man skærpede opbevaringsreglerne i november 2004. Det blev på daværende tidspunkt gjort midlertidigt tilladt (i december) at sælge fyrværkeri uden for fast forretningssted, dvs. fx fra et lager uden for bymæssig bebyggelse. Hovedreglen i næringsloven er ellers, at alt salg skal foregå fra faste forretningssteder.

I forlængelse af anbefalingerne om at skærpe opbevaringsreglerne, anbefaler udvalget, at

- Salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted tillades under nærmere fastsatte vilkår.

Det er hensigten, at vilkårene skal minde om de, der blev stillet i december 2004. Det betyder bl.a., at salget skal forestås af en eksisterende butik, at der ikke må sælges andet end fyrværkeri fra stedet, og at afstandskravene skal opfyldes. Det vil ikke være tilladt at køre rundt og sælge fyrværkeri.

Anmeldelse af detailsalg til kommunen
Udvalget har endvidere overvejet den risiko, som selv mindre oplag af fyrværkeri udbyder. Oplag under 200 kg i detailhandlen er i dag ikke underlagt et godkendelseskrav, hvorfor myndighederne som udgangspunkt ikke har kendskab til dem. Ikke desto mindre har de en betydning for ulykkesrisikoen, - især hvis der samme sted også er mindre oplag af andre brandfarlige stoffer.

Et kendskab til de små oplag ville give myndighederne mulighed for at få en dialog med salgsstedet om, hvordan man nedbringer risikoen for ulykker mv. Samtidig ville det lokale beredskab få kendskab til risikoen ved det pågældende salgssted og i en ulykkessituation kunne indrette redningsindsatsen på det, så både omgivelser og brandmænd sikres bedre. Udvalget anbefaler derfor, at

- Der skal ske anmeldelse til beredskabsmyndighederne i kommunen af alle salgssteder med fyrværkeri mhp. at styrke forebyggelse af ulykker samt redningsindsatsen.

Anmeldelsespligten omfatter ikke salgssteder, hvor der kun sælges kat. I-fyrværkeri. For oplag over 200 kg., der kræver politiets godkendelse, skal der ikke indgives særskilt anmeldelse.

8.4. Kontrol og tilsyn

Overførsel af kompetence fra politiet til kommunerne

Både fyrværkeribranchen og detailhandlen har udtrykt ønske om en større ensartethed i myndighedsudøvelsen på fyrværkeriområdet. Det er udvalgets vurdering, at det i praksis især er spørgsmålet om tilladelse til opbevaring af fyrværkeri - både i detailhandlen og hos importørerne, hvor der ikke har været den ønskelige ensartethed i myndighedsudøvelsen rundt om i landet. I dag er den kompetente myndighed politiet, som ganske vist har det lokale kendskab, men som ikke besidder nogen særlig sagkundskab mht. brand- og eksplosionsfare. Kompetencen foreslås derfor overført til det kommunale beredskab.

Det vurderes samtidig at være hensigtsmæssigt, at det er den samme myndighed, som har kompetencen til at udstede tilladelser til både opbevaring, salg og anvendelse af fyrværkeri. Det er udvalgets opfattelse, at politiets kontrolbeføjelser på fyrværkeriområdet som en konsekvens heraf bør overgå til kommunerne. Dette vil ikke ændre på, at politiet kan bistå ved kontrol, som politiet generelt også gør på en række andre områder end fyrværkeriområdet.

Det er udvalgets anbefaling, at

- Kompetencen til at meddele tilladelser til salg, anvendelse og opbevaring af fyrværkeri overgår fra politiet til det kommunale beredskab.

Tilsynet med virksomhederne vil ske i samarbejde med de øvrige relevante myndigheder på området.

Indsats mod det ulovlige fyrværkeri

Der er et generelt ønske i befolkningen om, at der gøres en stor kontrolindsats på fyrværkeriområdet, så bl.a. det ulovlige fyrværkeri ikke ender hos børn og unge.

Regeringen nedsatte som led i "10-punkts–planen" en Taskforce bestående af Sikkerhedsstyrelsen, Told & Skat, Politiet og Beredskabsstyrelsen, som gennemfører målrettet kontrol i alle led. Det har været effektivt. Taskforce-arbejdet har resulteret i, at der i 2004 blev beslaglagt 170 tons fyrværkeri, hvoraf 120 tons var ulovligt, hvilket langt overstiger tidligere års beslaglæggelser. Det er udvalgets anbefaling, at

- Taskforcen til bekæmpelse af ulovligt fyrværkeri gøres permanent.

Repræsentanter fra det kommunale beredskab vil indtræde i Taskforcen for at sikre koordinering med det lokale beredskabsarbejde. Udvalget vil foreslå, at Taskforcen ser nærmere på, hvordan der kan udvikles et samarbejde med myndighederne i vores nabolande mhp. at styrke grænsekontrollen.

Vurdering og skærpelse af straffeniveauet
Udover en effektiv kontrolindsats er det vigtigt, at straffeniveauet for overtrædelse af fyrværkerilovgivningen er tilfredsstillende. Selve strafferammen svarer til, hvad der gælder på andre områder, og bør derfor ikke ændres. Spørgsmålet er snarere, om det faktiske straffeniveau er tilstrækkeligt.

Sikkerhedsstyrelsen vil i samarbejde Taskforcen følge de igangværende retssager om overtrædelser af fyrværkeriloven nøje og anmode om, at der i grove tilfælde nedlægges påstand om frakendelse af retten til at drive fyrværkerivirksomhed. Sikkerhedsstyrelsen vil endvidere i samarbejde med Rigsadvokaten udarbejde et systematisk bødekatalog baseret på praksis i form af bødevedtagelser og domme til brug for en vurdering af det faktiske straffeniveau.

Udvalget anbefaler, at

- Der foretages en systematisk gennemgang af straffeniveauet i sager om overtrædelse af fyrværkerilovgivningen og iværksættes om nødvendigt initiativer mhp. en skærpelse af niveauet.

8.5. Transport af fyrværkeri

Skærpet kontrol med vejtransport af fyrværkeri
Reglerne om transport af fyrværkeri er internationale regler, der løbende revideres, og som indeholder detaljerede krav til håndteringen af farligt gods under transport. Udvalget finder ikke, at der på baggrund af erfaringerne fra ulykken i Seest eller kontrolmyndighedernes erfaringsgrundlag i øvrigt er behov for at ændre ved disse. Det er imidlertid vigtigt, at der fø-

res en grundig kontrol med, at reglerne rent faktisk overholdes. Rigspolitiet og de lokale politikredse iværksatte som følge af ulykken i Kolding en intensiveret kontrol med vejtransport af fyrværkeri. Udvalget anbefaler derfor, at

- Den skærpede kontrol med vejtransport af fyrværkeri fortsætter.

Mulighed for at indføre tvangsruter for transport af fyrværkeri
Transporten af fyrværkeri indebærer en risiko for omgivelserne. Det gælder især, hvis store mængder af fyrværkeri transporteres gennem boligområder. I dag er det ikke muligt at tvinge fyrværkeritransporter til at tage en bestemt rute fx uden om et boligområde. Udvalget finder imidlertid at denne mulighed bør foreligge, så man kan gøre brug af den i helt særlige tilfælde, og anbefaler derfor, at

- Det gøres muligt at indføre tvangsruter for vejtransport af fyrværkeri.

Gennemførelse af anbefalingen kræver en ændring af et EU-direktiv, hvilket der arbejdes for sker.

8.6. De forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder

Forsikringsordning for fyrværkerivirksomheder
Udvalget har overvejet spørgsmålet om, hvorvidt der bør indføres en lovpligtig ansvarsforsikring for fyrværkerivirksomheder. De seneste tal fra Forsikringsoplysningen viser, at 98 % af forsikringssagerne i Kolding er færdigbehandlede.[18] Der er dog et mindre antal skader, som ikke er blevet dækket. Derfor bør der være en forsikringsdækning, der beløbsmæssigt kan dække sådanne skader.

- Fyrværkerivirksomheder skal have en ansvarsforsikring, der dækker de eventuelle skader, de forvolder.

Udvalget opfordrer til, at der udbydes relevante ansvarsforsikringer på rimelige vilkår, og til, at fyrværkerivirksomhederne generelt tegner sådanne forsikringer.

Det bør efter udvalgets opfattelse overvejes at indføre en egentlig forsikringspligt på rimelige vilkår, såfremt der ikke af frivillighedens vej kan opnås en tilstrækkelig ansvarsforsikringsdækning på området. Omfanget og størrelsen af en eventuel lovpligtig forsikringsordning bør overvejes nærmere i samarbejde med forsikringsbranchen i lyset af de erfaringer, man har fra ulykken i Seest, for så vidt angår navnlig ikke-tingsforsikrede erstatningskrav.

[18] Tal af 1.april 2005.

- Såfremt der ikke af frivillighedens vej kan opnås en tilstrækkelig forsikringsdækning på fyrværkeriområdet, bør det overvejes at indføre en egentlig forsikringspligt.

9. De vigtigste anbefalinger om risikovirksomheder (underarbejdsgruppe 2's rapport)

Det er udvalgets opfattelse, at de sikkerhedsmæssige regler i bl.a. risikobekendtgørelsen generelt indeholder en god beskrivelse af både virksomhedernes og myndighedernes handlepligter i forhold til at gøre virksomhederne så sikre som muligt. En overholdelse af reglerne betyder, at risikoen for omgivelserne minimeres.

På visse områder er der dog behov for at justere regelsættet. Der er eksempler på, at "byen har vokset sig ind på virksomheden", fordi der ikke er udlagt sikkerhedszoner omkring virksomheden. På den måde kan en virksomhed uforvarende få en uhensigtsmæssig placering med tiden. Udvalget har overvejet, hvad der kan gøres for bl.a. at undgå denne situation i fremtiden.

9.1. Nye risikovirksomheder

Dette afsnit handler om "nye" risikovirksomheder. Det vil sige både helt nye virksomheder og eksisterende virksomheder, der foretager udvidelser, der kan påvirke miljøet væsentligt.

For nye "tunge" risikovirksomheder betyder de gældende regler, at der sker en hensigtsmæssig lokalisering og god forebyggelse af uheld via kravene om især udarbejdelse af VVM og sikkerhedsrapporter. Der udlægges fx netop sikkerhedszoner, så omgivelserne ikke kan komme for tæt på virksomheden. Hvis ulykken sker, vil redningsindsatsen kunne tage udgangspunkt i de interne og eksterne beredskabsplaner, som er udarbejdet. Det er derfor udvalgets opfattelse, at reglerne indeholder en god sikkerhed, herunder lokaliseringsmæssigt, for alle nye, "tunge" risikovirksomheder.

"Mindre tunge" virksomheder og ikke-risikovirksomheder er ikke underlagt samme krav som de "tunge risikovirksomheder". Det er udvalgets opfattelse, at der fortsat bør være en forskel i måden, de forskellige typer af virksomheder behandles på. De "tunge" risikovirksomheder udgør reelt den største risiko og bør derfor være underlagt de strengeste krav. På nogle områder bør sikkerhedsniveauet imidlertid højnes for de øvrige virksomheder, og her er det naturligt at indføre lettere varianter af reglerne for de "tunge" virksomheder.

VVM-screening af "mindre tunge" virksomheder

For "mindre tunge" virksomheder gælder, at de i dag ikke alle er underlagt VVM-reglerne. Det er kun nogle særlige typer af virksomheder. Dermed er de heller ikke alle underlagt kravet om screening og VVM-pligt, selvom anlægget måske kunne påvirke miljøet væsentligt. Virk-

somhederne kan imidlertid udgøre en reel risiko for deres omgivelser, hvilket burde vurderes i hvert enkelt tilfælde, så der i givet fald kunne udlægges sikkerhedszoner osv. Udvalget anbefaler, at

- Alle "mindre tunge" virksomheder skal screenes af myndighederne inden etablering og udvidelse mhp. evt. VVM.

Hvis de vurderes at påvirke miljøet væsentligt, vil der med den foreslåede ændring skulle laves en egentlig VVM.

Risikovurdering af særlige ikke-risikovirksomheder
Enkelte danske virksomheder, der i dag ikke er omfattet af risikobekendtgørelsens regler, fordi de ligger under grænseværdierne for at være en "mindre tung" virksomhed, kan efter udvalgets opfattelse alligevel udgøre en risiko for omgivelserne med hensyn til brand eller eksplosion. Det gælder bl.a. oplag af brandfarlige væsker og af visse gasser, men også mindre ammoniaklagre, som primært udgør en miljørisiko, foreslås omfattet.[19] Selvom der er tale om mindre mængder af farlige stoffer, kan virksomhederne udgøre en risiko for deres omgivelser, hvis de fx ligger tæt på boliger, skoler eller anden følsom bebyggelse. Udvalget anbefaler derfor, at

- Der for visse typer af virksomheder ved særlige forhold fx placering ved boliger, skal kunne stilles krav om en risikovurdering.

Risikovurdering af midlertidige oplag
Midlertidige oplag af farlige stoffer som fx fyrværkeri på havneområder eller lignende steder, er heller ikke omfattet af risikobekendtgørelsens regelsæt. Hvis det enkelte produkt kun ligger midlertidigt på pladsen, fordi det venter på at skifte transportmiddel, anses godset for at være under transport. Det betyder, at oplaget ikke medfører, at virksomheden betragtes som en risikovirksomhed, og at der ikke foretages en risikovurdering, uanset at det samlede oplag af farlige stoffer jævnligt overstiger grænserne i risikobekendtgørelsen. Dette er efter udvalgets opfattelse et problem, idet selve oplagsstedet kan udgøre en permanent risiko for sine omgivelser, uanset at de enkelte produkter kun er på pladsen midlertidigt.

Det anbefales, at

- Risikobekendtgørelsen ændres til at omfatte midlertidige oplag.

9.2. Eksisterende risikovirksomheder

Gennemgang af alle eksisterende risikovirksomheder
Der er som følge af ulykken i Kolding opstået et ønske om, at det bliver klarlagt, hvordan risikovirksomhederne i Danmark ligger placeret i for-

[19] Virksomheder med oplag af brandfarlige væsker, LPG (F-gas), andre gasser fx acetylen, brint, klor og ammoniak samt lagerhoteller og lign., som oplagrer brand- og eksplosionsfarlige stoffer.

hold til boligområder mv., samt vurderet om dette er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det formentlig kun er et mindre antal risikovirksomheder, der i dag ligger uhensigtsmæssigt i forhold til boliger, skoler mv. Ikke desto mindre bør det undersøges nærmere. Miljøstyrelsen har derfor igangsat en undersøgelse med hjælp fra kommuner og amtskommuner af afstanden fra alle risikovirksomheder til arealfølsom anvendelse. Det anbefales, at

- Der foretages en nærmere vurdering af eventuelle problematisk beliggende virksomheder med henblik på at nedbringe risikoen for omgivelserne.

Undersøgelsen og den efterfølgende gennemgang af risikovirksomhederne gennemføres i et samarbejde mellem de relevante myndigheder på såvel centralt som decentralt niveau og forventes afsluttet i løbet af 2005. Der vil herefter blive taget stilling til, om der er behov for tiltag over for enkelte virksomheder mhp. at nedbringe risikoen for brand og eksplosion i forhold til omgivelserne. Det vil også blive vurderet, om der skal skabes hjemmel til, at der kan tages initiativer overfor virksomheder i form af fastsættelse af supplerende vilkår og – i sidste ende – påbud om udflytning. Udgangspunktet vil imidlertid være en dialog mellem myndigheder og de relevante virksomheder. Dialogen forventes indledt i 2006.

Skærpede krav til "mindre tunge" virksomheders sikkerhedsdokumenter
For de "mindre tunge" virksomheder er kravene i risikobekendtgørelsen til de sikkerhedsdokumenter, som virksomhederne skal lave, ikke lige så klare som for de "tunge" virksomheders vedkommende. Det gælder både mht. indhold og anvendelsen af dokumenterne. Det anbefales derfor, at kravene præciseres, herunder at sikkerhedsdokumenterne fremover skal sendes til miljømyndigheden. Dette vil bidrage til, at dokumenterne har en kvalitet, der sikrer et bedre udgangspunkt for en grundig myndighedsbehandling. Det anbefales, at

- Kravene til "mindre tunge" risikovirksomheders sikkerhedsdokumenter skærpes.

9.3. Beredskabs- og evakueringsplaner

Politiet udarbejder i dag specifikke beredskabsplaner for "tunge" risikovirksomheder og informerer offentligheden om virksomhederne. Ulykken i Seest viste, at beredskabsplanlægning og lokalt kendskab har stor betydning for den beredskabsmæssige indsats ved en ulykke. Det er udvalgets vurdering, at der også i visse tilfælde kan være behov for specifikke beredskabsplaner for "mindre tunge" risikovirksomheder samt enkelte virksomheder, som ikke er risikovirksomheder (se anbefalingen under pkt. 9.2. om evt. risikovurdering for "ikke-risikovirksomheder"). Udvalget anbefaler derfor, at

- Politiet bør overveje behovet for udarbejdelse af specifikke beredskabsplaner for "mindre tunge" risikovirksomheder samt for enkelte andre virksomheder.

10. Udflytning af de konkrete fyrværkerivirksomheder (underarbejdsgruppe 3's rapport)

10.1. Baggrund

Efter Kolding-ulykken var Beredskabsstyrelsen sammen med Sikkerhedsstyrelsen og politiet på lyninspektion på alle landets fyrværkerivirksomheder med større oplag på over 10 tons brutto, som lå mindre end 500 m fra beboelse. Ved lyninspektionen blev det vurderet, at syv virksomheder havde så store lagre og var placeret i områder, hvor følgerne af et uheld kunne være alvorlige for omgivelserne, at oplagsmængden måtte nedbringes. Det drejede sig om virksomheder beliggende i Nordjylland, på Fyn, Midtjylland, ved Århus-området og på Sydsjælland.

På den baggrund indgik Økonomi- og Erhvervsministeriet, Forsvarsministeriet og de syv virksomheder aftaler om udflytning af deres fyrværkerilagre frem til 1. april 2005. Forsvaret stillede en del af deres arealer til rådighed for disse udflytninger. Virksomhederne har endvidere fået dækket visse af deres merudgifter ved de midlertidige udflytninger, jf. aktstykke nr. 51 af 9. december 2004.

Udvalget har været i dialog med virksomhederne samt med N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik A/S.

10.2. Resultatet af drøftelserne med de syv virksomheder

Forholdene omkring de enkelte virksomheder er fortrolige. Til brug for vurderingen af hvor det af sikkerhedsmæssige årsager er forsvarligt at placere virksomhederne, har Beredskabsstyrelsen anvendt uddrag af forsvarets regler for afstands- og opbevaringskrav, som også udvalget anbefaler fremover skal regulere fyrværkerivirksomhedernes afstande til bygninger mv.

Ud af de syv virksomheder, som udvalget har været i dialog med, har en virksomhed valgt at sætte sine aktiviteter i bero. En virksomhed har fundet en permanent løsning ved at leje sig ind på Erhvervspark Vandel. For de resterende fem virksomheders vedkommende har udvalget indgået nye midlertidige aftaler med henblik på, at virksomhederne kan finde permanente løsninger.

Aftalerne går ud på, at virksomhederne frivilligt flytter deres fyrværkeri ud af boligområderne og etablerer sig midlertidigt frem til 1. juli 2006. Til gengæld får virksomhederne kompensation for nogle af deres udgifter i forbindelse med udflytningen. Alle de midlertidige aftaler indeholder krav om, at virksomhederne skal arbejde på at finde permanente løsninger, der overholder de gældende regler på området. De nye opbevarings-

regler vil gælde umiddelbart for de 7 virksomheder, når de midlertidige aftaler udløber.

De midlertidige aftaler vedrører for de tre virksomheders vedkommende oplag på forsvarets areal i Tirstrup og de to sidste i landområder, den ene af disse to i kombination med leje hos forsvaret.

10.3. Anbefalinger om udflytning af fyrværkerivirksomhederne

Konsulentordning

Det kan være en kompliceret proces at finde en hensigtsmæssig, fremtidig placering for fyrværkerivirksomhederne, at få de nødvendige myndighedstilladelser, osv. De virksomheder, der på nuværende tidspunkt ikke har fundet en permanent placering, samt andre fyrværkerivirksomheder, der på baggrund af anbefalingerne om opbevaring af fyrværkeri, jf. afsnit 8.3. ovenfor, måtte blive berørt, kan derfor have brug for bistand. Udvalget anbefaler, at

- Der stilles økonomiske midler til rådighed i form af tilskud til dækning af konsulentbistand ved udflytningen.

Følgegruppe for udflytningsprocessen

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at det vil være gavnligt, at myndighederne følger udflytningsprocessen, så det sikres, at den bliver fremmet mest muligt. Det anbefales, at

- Der nedsættes en følgegruppe bestående af embedsmænd fra de relevante myndigheder, som skal følge udflytningsprocessen.

Følgegruppen nedsættes under Beredskabsstyrelsen.

11. Samspillet mellem myndighederne

En del af udvalgets kommissorium har været at se på samspillet mellem myndighederne på området.

Myndighedskompetencen vedrørende risikovirksomheder er i dag fordelt på følgende myndigheder:

- Amtslig miljø- og planmyndighed,
- Kommunal miljø- og planmyndighed og kommunalt beredskab,
- Beskæftigelsesministeriet (Arbejdstilsynet),
- Miljøministeriet (Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen),
- Forsvarsministeriet (Beredskabsstyrelsen),
- Justitsministeriet (politiet) og
- Økonomi- og Erhvervsministeriet (Sikkerhedsstyrelsen).

Antallet af involverede myndigheder kan gøre det svært for risikovirksomheder, herunder fyrværkerivirksomheder, at overskue området.

Kulegravningsudvalget ønsker at øge overskueligheden på området for risikovirksomhederne samt at forenkle virksomhedernes adgang til de relevante myndigheder.

Det har i den forbindelse været overvejet at samle myndighedskompetencen ét sted. Uanset at en sådan samling af myndighedskompetencen vil forøge overskueligheden og forenkle adgangen til de relevante myndigheder, vurderes en egentlig samling af myndighedskompetencen dog ikke at være særlig hensigtsmæssig. En samling af myndighedskompetencen vil således bl.a. kunne medføre et uhensigtsmæssigt erfaringstab. Den faglige og tekniske viden og kompetence, som det relevante personale netop erhverver sig gennem deltagelse i de nuværende involverede myndigheders øvrige opgaver, vil således gå tabt. Herudover vil der være risiko for, at de kompetencer og det ansvar, som de øvrige myndigheder på området har, duplikeres.

En anden mulighed er at fastholde de enkelte myndigheders kompetence, men hvor én myndighed udgør bindeleddet mellem virksomhederne og myndighederne samt varetager den koordinerende rolle myndighederne imellem. Dette indebærer, at henvendelser fra virksomheder altid kan rettes til én og samme myndighed, og at eventuelle efterfølgende afgørelser på baggrund af en sådan henvendelse formidles til virksomhederne af den samme myndighed. Modellen indebærer ikke, at de enkelte kompetencer flyttes til bindeleds- og koordinationsmyndigheden. Det er samtidig vigtigt fortsat at sikre, at sager vedr. virksomheder ikke "falder ned" mellem myndighedernes forskellige ansvarsområder.

Princippet om én myndighedsindgang bidrager til overskuelighed og enklere adgang til området for virksomhederne, uden at den tekniske og faglige viden, som de enkelte myndigheder er i besiddelse af i dag, går tabt.

Udvalget anbefaler, at

- Én myndighed udgør bindeleddet mellem virksomhederne og myndighederne samt varetager den koordinerende rolle myndighederne imellem.

Miljømyndigheden (amtet/kommunen) fungerer i dag som den koordinerende myndighed for så vidt angår risikovirksomheder, og der er blandt myndighederne på området et formaliseret og veldefineret samarbejde på centralt og lokalt plan myndighederne imellem.

Det følger af forslaget til kommunalreformen, at den kommunale miljømyndighed fremover bliver bindeled mellem størstedelen af risikovirksomhederne og de relevante myndigheder samt den koordinerende instans

myndighederne imellem. Denne funktion hænger i øvrigt godt sammen med kommunalreformens princip om, at kommunen i størst muligt omfang skal være indgangen for borgerne/virksomhederne.

Bindeleds- og koordinationsrollen indebærer således bl.a., at hvor det tidligere var henholdsvis amterne eller kommunerne, der varetog opgaven som koordinerende myndighed for så vidt angår risikovirksomheder, skal denne rolle fremover varetages af de kommunale myndigheder. Undtaget er de tilfælde, hvor staten i medfør af kommunalreformen bliver koordinerende miljømyndighed for en risikovirksomhed.

Det forventes, at den kommunale miljømyndighed vil blive den koordinerende myndighed i alle sager om fyrværkerivirksomheder omfattet af risikobekendtgørelsen, idet disse risikomæssigt alene indebærer brand og eksplosionsfare.

Forslaget i denne rapports afsnit 8.4 om overførsel af kompetence fra politiet til det kommunale beredskab med hensyn til meddelelse af tilladelser til opbevaring, overdragelse og erhvervelse af fyrværkeri indebærer i tråd hermed, at sådanne tilladelser for fremtiden meddeles af kommunen.

Ovenstående indebærer, at alle tilladelser til fyrværkerivirksomheder, uanset om de pågældende virksomheder er omfattet af risikobekendtgørelsen eller ej, samt til alle andre virksomheder, hvor brand og eksplosion alene udgør en særlig risiko, efter den 1. januar 2007 vil skulle meddeles af den samme myndighed; nemlig kommunen. Det anbefales derfor, at

- Alle tilladelser til fyrværkerivirksomheder samt til alle andre virksomheder, hvor brand og eksplosion alene udgør en risiko, meddeles af kommunen.

Indsatsen i forbindelse med det forebyggende og afhjælpende beredskab bliver herved fokuseret hos kommunen.

Den foreslåede model skal sikre, at afgørelser angående *risiko, beredskab, miljø og planlægning* enten træffes eller meddeles på kommunalt niveau og herved af den myndighed, der er tættest muligt på virksomheden, dog undtaget de førnævnte situationer, hvor staten er koordinerende miljømyndighed. Det bemærkes, at andre myndighedsområder som f.eks. arbejdsmarkedsmæssige og skattemæssige forhold m.fl. ikke påvirkes af forslaget. Tilsvarende gælder, at tilladelser relateret til produkter og import heraf fortsat bør varetages af Sikkerhedsstyrelsen.

12. Gennemførelse af udvalgets anbefalinger

12.1. Anbefalinger om ændring af love og regler

Udvalgets anbefalinger om fyrværkeri bør så vidt muligt gennemføres, så de får virkning for fyrværkerisæsonen i 2005/06, ligesom anbefalingerne om risikovirksomheder generelt bør gennemføres hurtigst muligt. En

række processuelle og praktiske forhold har imidlertid betydning for, hvornår anbefalingerne kan gennemføres.

De fleste anbefalinger vil kunne gennemføres ved en ændring af administrative regler fx fyrværkeribekendtgørelsen, hvilket kan ske forholdsvis hurtigt. En række anbefalinger vil dog skulle gennemføres ved lovændring, og der vil først kunne fremsættes lovforslag ved Folketingets åbning i oktober 2005.

Derudover er mange af anbefalingerne "tekniske standarder og forskrifter", som skal notificeres over for EU-Kommissionen efter informationsproceduren.[20] Det indebærer bl.a. en stand-still periode på 3 måneder, fra notifikationen er foretaget, til forslaget må træde i kraft. I den periode vurderer Kommissionen og de øvrige medlemslande, om der er tale om en ulovlig teknisk handelshindring.

Dertil kommer, at brancheorganisationerne naturligt har lagt stor vægt på, at de får mulighed for at indrette sig på eventuelle ændrede krav og regler og dermed, at eventuelle ændringer bliver vedtaget og besluttet i god tid, inden de effektueres. Det gælder især mere indgribende anbefalinger om bl.a. ændrede opbevaringskrav.

De nye krav til fyrværkeriprodukterne vil få virkning allerede i forbindelse med indkøb af fyrværkeriartikler til nytårssæsonen 2005/06. Der vil dog være en overgangsordning for allerede lagerførte fyrværkeriprodukter, jf. beskrivelsen under afsnit 8.1.

For så vidt angår anbefalingen om at ændre opbevaringsreglerne for fyrværkeri, er der tale om generel regulering, der har til formål at afværge risikoen for meget alvorlige fyrværkeriulykker. Der er derfor et væsentligt beskyttelseshensyn. Reglerne ændres på baggrund af den nye viden om risikoen ved fyrværkeri, som myndighederne har fået som følge af Kolding-ulykken samt fra de undersøgelser, som udvalget har foretaget både ved egne forsøg og på baggrund af viden indhentet fra udlandet.

Det vil fortsat være muligt at drive fyrværkerivirksomhed i Danmark - blot under ændrede vilkår. Der er således ikke tale om at umuliggøre erhvervet. Reglerne foreslås at træde i kraft 1. juli 2006 for de eksisterende virksomheder for at give dem mulighed for at indrette sig på de nye krav.

Hvis de ændrede regler betyder, at en virksomhed bliver nødt til at flytte for at kunne fortsætte sin virksomhed, vil der endvidere være mulighed for at benytte sig af den konsulentordning, som ligeledes anbefales oprettet. Det er hensigten, at der skal kunne ydes bistand til at finde en hensigtsmæssig, fremtidig placering for de pågældende fyrværkerivirksomheder, indhentning af de nødvendige myndighedstilladelser, osv.

---

[20] Jf. bekendtgørelse nr. 190 af 20. marts 2001 om EU's informationsprocedure for tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjeneste.

I forhold til anbefalingerne om ændring af risikobekendtgørelsen skal man være opmærksom på, at der vil være tale om en overimplementering af det nye Seveso-direktiv, således at de danske regler i et vist omfang vil blive strengere end reglerne i de øvrige europæiske lande. Da der er tale om et minimumsdirektiv, er det juridisk set uproblematisk, men reglerne skal notificeres.

Bilag 3 indeholder en oversigt over tidsplanen for gennemførelsen af ændringerne i love og regler.

12.2. Anbefalingernes økonomiske og administrative konsekvenser
Nærværende afsnit indeholder en overordnet vurdering af anbefalingernes økonomiske og administrative konsekvenser for de forskellige aktører. En mere detaljeret beskrivelse findes i underrapporterne (bilag A og B).

Generelt har udvalget afvejet anbefalingernes sikkerhedsmæssige konsekvenser i forhold til de økonomiske og administrative konsekvenser, der måtte være. Det er udvalgets opfattelse, at der er tale om afbalancerede forslag, som set i lyset af den risiko, der er ved fyrværkeri og farlig virksomhed generelt, ikke pålægger erhvervslivet unødvendige administrative eller økonomiske byrder. Det skal også ses i lyset af, at virksomhederne har en selvstændig interesse i, at deres sikkerhedsmæssige forhold er i orden, og at de kan dokumentere dette i forhold til naboer m.fl.

En del af udvalgets anbefalinger vil have økonomiske konsekvenser for *fyrværkerivirksomhederne*. Det gælder især forslagene om ændrede regler for opbevaring af fyrværkeri. Fyrværkeribranchen består af en række meget forskelligartede virksomheder mht. størrelse, beliggenhed, osv. De konkrete konsekvenser vil derfor afhænge af den enkelte virksomheds situation, og hvordan den ønsker at indrette sig i fremtiden.

Det forhold, at reglerne for hvilke typer af fyrværkeri, der må sælges til forbrugerne ændres, så det kraftigste fyrværkeri fjernes fra forbrugermarkedet vurderes umiddelbart af fyrværkeribranchen at være økonomisk neutralt for salget af fyrværkeri. Forbrugerne formodes at købe de typer af fyrværkeri, der til hver en tid findes på markedet. Det vil dog have negative økonomiske konsekvenser, hvis fyrværkeriprodukter, der er lovligt indkøbt efter gældende regler og ligger på lager, ikke kan sælges til forbrugerne til nytåret 2005/06.

For så vidt angår de administrative konsekvenser, er der generelt tale om en strømlining af regelsættet og administrationen, hvilket er til virksomhedernes fordel. Forslagene om dokumentation for godkendte produktionsprocesser mv. samt forslaget om indførelse af en udvidet registreringspligt for vareleveringer, salg og oplag, der begge har til formål at dæmme op for salg af ulovlige produkter til forbrugerne, vil dog samlet

set medføre øgede administrative byrder for virksomheder, der ikke allerede har sådanne systemer.

For *detailhandlen* vurderes det, at en begrænsning af salgsperioden for fyrværkeri til december måned ikke at have større direkte økonomiske konsekvenser, idet størstedelen af salget efter det oplyste allerede finder sted inden for denne periode. Fsva. opbevaringsreglerne for detailhandlen foreslås der en lempelse for kat I-fyrværkeri, hvilket kan betyde en mindre administrativ/økonomisk fordel i forhold til sidste nytårssæson.

Anbefalingerne om opstramninger i samlebekendtgørelsen (VVM-screening) samt i risikobekendtgørelsen særligt i forhold til mindre tunge *risikovirksomheder* (krav til sikkerhedsdokumenter, nye regler om midlertidige oplag samt udvidelse af antallet af risikovirksomheder) vil indebære økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhederne. Endvidere vil de ensartede og objektive krav samt den øgede vejledning på området bidrage til større gennemskuelighed og mere lige konkurrence for virksomhederne.

For *myndighederne* vil de forskellige forslag om øget samarbejde, tilsyn og kontrol primært bestå i en omstrukturering og fokusering af den eksisterende indsats. Forslaget om overførsel af kompetence til at udstede tilladelser til salg, anvendelse og opbevaring af fyrværkeri fra politiet til kommunerne, vil betyde, at kommunerne som udgangspunkt fremover vil skulle anvende samme ressourcer på at varetage opgaven, som politiet gør i dag. Sagsbehandlingen foretages dog allerede i dag overvejende af kommunerne, som høres i forbindelse med politiets behandling af sagerne. Politiet vil endvidere fortsat skulle bruge ressourcer på at yde bistand i forbindelse med andre myndigheders kontrolbesøg.

Forslagene om udvidelse af samle- og risikobekendtgørelsernes regelsæt vil indebære øgede administrative byrder for de kommunale myndigheder.

I forbindelse med den konkrete gennemgang af eksisterende risikovirksomheder kan der blive tale om udgifter i den fase, hvor forholdene skal vurderes nærmere på udvalgte virksomheder. Det er herudover ikke muligt på nuværende tidspunkt at forudsige eventuelle udgifter for det offentlige i øvrigt som følge af tiltag for at nedbringe risikoen i forhold til eksisterende risikovirksomheder.

Bilag 1 Kulegravningsudvalgets sammensætning og kommissorium

Udvalgets sammensætning

Formand:	Erhvervsjuridisk direktør Jens Bødtcher-Hansen, Økonomi- og Erhvervsministeriet
Amtsrådsforeningen;	Direktør Hans Chr. Olsen, Roskilde Amt
Arbejdstilsynet;	Specialkonsulent Tenna Andersen
Beredskabsstyrelsen;	Kontorchef Jan Petersen og Specialkonsulent Elsebeth Grinvalds
Forsvarsministeriet;	Kontorchef Susan Nissen, Fuldmægtig Asger Andersen og Fuldmægtig Michael Larsen.
Justitsministeriet;	Souschef Mads Chr. Christensen og Fuldmægtig Carsten Madsen
KL;	Beredskabschef Jørgen Pedersen, Aalborg
Københavns Kommune;	Kontorchef Per Møller
København og Frederiksberg Kommuner;	Brandinspektør Hans Larsen
Miljøstyrelsen;	Kontorchef Claus Torp (formand. for UA2)
Sikkerhedsstyrelsen;	Direktør Søren Krøigaard og Vicedirektør Carsten Sørig
Skov- og Naturstyrelsen;	Specialkonsulent Gert Johansen
Transport– og Energiministeriet;	Fuldmægtig Mona Lagrelius
Økonomi- og Erhvervsministeriet;	Kontorchef Henrik Græsdal (formand for UA3), Chefkonsulent Marie Voldby (formand for UA1) og Fuldmægtig Anders Bjørk Nielsen

Kommissorium for udvalget vedr. opfølgning på fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding

Baggrund for udvalgets arbejde

Den 3. november skete der en voldsom ulykke på en fyrværkerivirksomhed i Seest ved Kolding. Ulykken fik et katastrofalt omfang. En brandmand mistede livet ved slukningsarbejdet, ca. 2000 personer måtte evakueres fra de nærliggende beboelsesområder, og der skete store materielle ødelæggelser.

For at skabe størst mulig sikkerhed mod gentagelser af større ulykker forbundet med fyrværkerivirksomhed, nedsætter regeringen et udvalg med bred deltagelse af de relevante myndigheder.

Udvalgets opgaver

Udvalget får til opgave at gennemgå det samlede regelkompleks med betydning for fyrværkerivirksomhed, og på baggrund heraf komme med

forslag til, hvordan reglerne på området kan strammes for bedst muligt at nedbringe risikoen for gentagelser af lignende ulykker.

Udvalget skal herunder vurdere:

- reglerne for og kontrollen med fremstilling, anvendelse (herunder evt. tidsmæssige begrænsninger for affyring), salg, opbevaring, transport og håndtering af fyrværkeri,
- reglerne for godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter,
- reglerne for de forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder og den bygningsmæssige indretning af fyrværkerivirksomheder,
- reglerne for udarbejdelse af beredskabs- og evakueringsplaner i forbindelse med fyrværkerivirksomhed, og
- samspillet mellem de involverede myndigheder.

Udvalget skal desuden komme med oplæg til, hvordan det kan sikres, at der ikke fremover kan placeres større fyrværkerivirksomheder eller opbevares større fyrværkerilagre i boligområder samt udarbejde en plan for, hvordan allerede beliggende fyrværkerivirksomheder kan flyttes ud eller på anden vis gøres fuldt sikkerhedsmæssigt forsvarlige.

Udvalget skal ligeledes vurdere, om de sikkerhedsmæssige regler for andre særlige risikovirksomheder beliggende i byområder, hvor der kan indtræffe eksplosioner ved brand, er tilstrækkelige. Vurderingen vil efterfølgende blive anvendt i forhold til en selvstændig vurdering af de øvrige risikovirksomheder.

Udvalget skal ved vurderingen bl.a. inddrage fyrværkerilovgivningen, beredskabslovgivningen, miljøbeskyttelses- og planlovgivningen, våben- og eksplosivlovgivningen samt arbejdsmiljølovgivningen.

Udvalget skal endvidere vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser af dets anbefalinger.

Udvalgets sammensætning og afrapportering
I udvalget deltager repræsentanter for:

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Forsvarsministeriet
Justitsministeriet
Miljøministeriet
Beskæftigelsesministeriet
Amtsrådsforeningen og
KL, Københavns og Frederiksberg kommuner

Samt eksperter, andre myndigheder og branchen efter behov.

Formandskabet varetages af Økonomi- og Erhvervsministeriet. Miljøministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet stiller sekretariatsbistand til rådighed for udvalget.

Det forventes, at udvalget løbende afrapporterer til regeringen og senest marts 2005 færdiggør sin rapport.

Bilag 2 Regeringens 10-punkts-plan til forbedring af fyrværkerisikkerheden i Danmark

Baggrund

Inden for de seneste 10 år har der været en række alvorlige ulykker, hvor fyrværkerivirksomheder er brændt og personer kommet til skade.

Senest skete der den 3. november 2004 en voldsom ulykke på en fyrværkerivirksomhed i Seest ved Kolding. Ulykken var kendetegnet ved, at branden uventet udviklede sig til en voldsom eksplosion. Ulykken resulterede i tab af en brandmands liv og store materielle ødelæggelser med ca. 250 helt eller delvist ødelagte huse.

Omfanget af ulykker i forbindelse med almindelige borgeres anvendelse af fyrværkeri har også været støt stigende de seneste år. Sidste nytårsaften omkom 3 personer som følge af omgang med fyrværkeri. I foråret kom der yderligere et dødsfald til.

Der er derfor behov for en styrket indsats over en bred kam for at nedbringe omfanget af ulykker forbundet med fyrværkerivirksomhed.

Selvom det endnu ikke er opklaret, hvad der forårsagede ulykken ved Kolding, har regeringen valgt hurtigt at fremlægge en 10-punkts-plan for at styrke indsatsen. Planen forventes suppleret af yderligere tiltag, når resultatet af opklaringsarbejdet foreligger.

Regeringens 10 punkter har fokus på følgende:

- Fyrværkeriproduktion og –lagre skal væk fra tæt befolkede boligområder
- Bekæmpelse af det "illegale marked" for fyrværkeri gennem øget kontrolindsats og hårdere straffe
- Øget tryghed for borgerne – bedre rådgivning og oplysning

Flere af initiativerne vil her og nu kunne øge sikkerheden. Andre initiativer vil kunne forbedre fyrværkerisikkerheden på længere sigt.

Regeringen har oprettet en pulje på 30 mio. kr. Puljen skal blandt andet anvendes til forebyggelse af og bedre sikring mod fyrværkeriulykker, udover det, der kan afholdes inden for den almindelige drift. Derudover har Regeringen, partierne bag satspuljen og Enhedslisten besluttet at give ofrene fra Seest 5 mio. kr. til krisehjælp og til initiativer på det frivillige sociale område.

Fyrværkeriproduktion og –lagre skal væk fra tæt befolkede boligområder

Regeringen finder det foruroligende, at der opbevares store mængder af fyrværkeri i boligområder og ønsker med nedenstående fire initiativer at sikre, at ulykken fra Kolding ikke gentager sig. Danske borgere skal kunne føle sig trygge i deres hjem.

1. Lyninspektion af landets fyrværkervirksomheder i boligområder
Beredskabsstyrelsen, Politiet og Sikkerhedsstyrelsen har i denne uge indledt en inspektionsrunde af fyrværkerivirksomheder med større lagre, der er beliggende i boligområder, for at gennemføre en kontrol af de sikkerhedsmæssige forhold. Beredskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, Forsvarskommandoen og Politiet afslutter runden hurtigst muligt og senest 1. december 2004.

2. Midlertidige fjernlagre til opbevaring af fyrværkeri hos forsvaret
Forsvarsministeriet har stillet fjernlagre til rådighed til opbevaring af fyrværkeri, som vil kunne udgøre et sikkerhedsmæssigt problem i boligområder. Dette gælder både i forhold til fremstillings- og grossistleddet. Allerede nu er et stort antal containere blevet flyttet fra boligområder til fjernlagrene. Indsatsen koordineres af Forsvarskommandoen.

Regeringen er i tæt dialog med branchen for at sikre, at udflytningen af de større lagre sker hurtigst muligt.

3. Plan for udflytning og øget sikkerhed i boligområderne
Regeringen vil senest marts 2005 komme med en plan for, hvordan det kan sikres, at der ikke fremover kan placeres større fyrværkerivirksomheder i boligområder samt for, hvordan allerede beliggende fyrværkerivirksomheder/lagre kan flyttes ud eller på anden vis gøres fuldt sikkerhedsmæssigt forsvarlige.

Regeringen vil ligeledes udarbejde en plan for, hvordan reglerne for fremstilling, transport, salg, anvendelse (herunder evt. tidsmæssige begrænsninger for affyring), håndtering og opbevaring af fyrværkeri samt de bygningsmæssige krav kan strammes.

Derfor har regeringen nedsat et kulegravningsudvalg bestående af Økonomi- og Erhvervsministeriet, Forsvarsministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Justitsministeriet, KL, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg og Københavns Kommuner. Økonomi- og Erhvervsministeriet varetager formandskabet i udvalget.

4. Fjernelse af usikre fyrværkericontainere mv. i detailhandelen
Regeringen ønsker, at opbevaring af fyrværkeri ved butikker, der handler med fyrværkeri, bliver mere sikker i forhold til naboer og andre borgere.

Regeringen vil ud fra et forsigtighedsprincip med øjeblikkelig virkning stramme reglerne for opbevaring af fyrværkeri i detailleddet, herunder reducere den tilladte opbevaringsmængde og øge kravene til placering, afstandsmål og afskærmning, jf. vedlagte bilag 1. Regeringen er allerede i tæt dialog med detailleddets organisationer for at sikre en hurtig implementering af dette. Overtrædelse af de ændrede regler skal i videst muligt omfang medføre tilbagekaldelse af tilladelser, straf, beslaglæggelse og efterfølgende konfiskation.

Regeringen vil derefter i lyset af erfaringerne i andre lande og resultatet af undersøgelserne vedrørende Kolding-ulykken udarbejde forslag til opbevaringsregler for fyrværkeri, der kan have virkning for nytår 2005/06.

Bekæmpelse af det "illegale marked" gennem øget kontrolindsats og hårdere straffe

Regeringen ønsker at styrke bekæmpelsen af det "illegale marked" og andre overtrædelser af fyrværkerilovgivningen. Behovet for en styrket indsats skyldes ikke mindst, at ulykken i Kolding har begrænset mængden af lovligt fyrværkeri på det danske marked. Regeringen vil med nedenstående to initiativer styrke kontrolindsatsen og straffe ulovligheder hårdere.

5. Styrket kontrolindsats til bekæmpelse af "det illegale marked"
Der vil blive gennemført en forstærket grænsekontrol for at begrænse mængden af ulovligt importeret fyrværkeri.

Der vil desuden blive gennemført koordinerede kontroller hos danske fabrikanter, importører og grossister af produkter. Derudover vil der blive gennemført kontroller af fyrværkeriprodukter i detailleddet og øvrige steder, hvor ulovligt fyrværkeri kan tænkes solgt.

Regeringen har nedsat en Taskforce i regi af Sikkerhedsstyrelsen til at koordinere og styrke indsatsen mellem de relevante myndigheder. Taskforcen består af Politiet, Told og Skat, Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen. Regeringen har desuden oprettet en telefon-hotline under Sikkerhedsstyrelsen, hvor alle borgere kan rette henvendelse, hvis de bliver opmærksomme på omløb af ulovligt fyrværkeri.

6. Skærpede sanktioner overfor ulovlig fyrværkerivirksomhed
Regeringen ønsker skærpede sanktioner over for alle – såvel handlende som producenter - der overtræder fyrværkerilovgivningen.

Handlende og fyrværkere, der krænker fyrværkerilovgivningen, skal fratages deres autorisationer/tilladelser til fremstilling, salg, opbevaring og håndtering af fyrværkeri.

Udover den større effektivitet i kontrolarbejdet ønsker regeringen, at det "illegale marked" skal bekæmpes med hårdere straffe og øjeblikkelig beslaglæggelse.

Regeringen ønsker med den samlede kontrolindsats og den skærpede sanktionsanvendelse overfor ulovlig fyrværkerivirksomhed og det "illegale marked" at opnå en større præventiv virkning.

Øget tryghed for borgerne – bedre rådgivning og oplysning

Forbrugerne skal føle sig trygge ved de fyrværkeriprodukter, de køber, og den vejledning der gives i butikkerne. Regeringen ønsker at sikre dette med nedenstående fire initiativer.

7. Forstærket informationskampagner op til nytåret 2004/05
Fra december påbegyndes en landsdækkende "Fyrværkerikampagne" rettet mod skoleelever med det formål at minimere antallet af skader, som skyldes nytårsfyrværkeri.

Kampagnen når ud på 2.720 skoler og dermed godt en halv million skoleelever. Materialet består af lærervejledninger til faglærere, plakater, tegneserier til 3. klasserne, konkurrencer, film m.m.

"Fyrværkerikampagnen" koordineres af amterne og støttes af Sundhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen, Øjenforeningen Værn om synet, helsefonden, landsforeningen for bedre hørelse.

Derudover indledes der en kampagne af Sikkerhedsstyrelsen med fokus på anvendelsen af kraftigt fyrværkeri for at undgå en gentagelse af sidste års tragiske dødsfald. Målgruppen er de 20-45-årige.

Endelig indledes en kampagne over for detailleddet for at styrke butikkernes viden om og indsigt i gældende regler på fyrværkeriområdet. Kampagnen iværksættes i samarbejde med TrygFonden, der har tilbudt at afsætte en halv mio. kr. til formålet.

8. Forbedret mærkningsordning
Regeringen vil forbedre den eksisterende mærkningsordning for fyrværkeri, således at den almindelige forbruger får lettere ved at træffe det sikkerhedsmæssigt rigtige valg. Voksne skal hurtigt kunne skelne mellem fyrværkeri, der kun må anvendes af professionelle, og fyrværkeri der må anvendes af alle. Derudover skal den nye mærkning sikre, at der nemt kan skelnes mellem lovligt og ulovligt importeret fyrværkeri. Endelig

skal mærkningen afspejle, hvilke aldersgrupper der må anvende fyrværkeriet.

Sikkerhedsstyrelsen ændrer reglerne for mærkning, således at den nye mærkningsordning har virkning for nytåret 2005/06.

9. Aftaler med fyrværkeribranchen og detailleddet
Regeringen ønsker, at fyrværkeribranchen og detailleddet bliver ambassadører for sikkerhed i forbindelse med anvendelsen af fyrværkeri.

Regeringen vil tage initiativ til, at der på brancheniveau laves aftaler, der sikrer endnu bedre vejledning og information om relevant sikkerhedsudstyr ved køb af fyrværkeri.

10. Øget rådgivning om lovligt fyrværkeri
Der er oprettet en hjemmeside under Sikkerhedsstyrelsen (www.sik.dk) med en oversigt over godkendt fyrværkeri.

Derudover er oprettet en hotline under Sikkerhedsstyrelsen, hvor såvel virksomheder som borgere kan søge rådgivning om fyrværkeriforhold både med hensyn til de sikkerhedsmæssige forhold omkring affyring af fyrværkeri, samt hvad der er lovligt henholdsvis ulovligt at sælge/købe.

Bilag 3: Oversigt over gennemførelse af anbefalingerne

Forslag	*Gennemførelsesmåde*	*Notifikation*	*Kan få virkning fra*	*Ansvarlig*
Krav om mærkning af alt fyrværkeri med oprindelse (sporbarhed) og etablering af mærkningsordning til bl.a. udskillelse af professionelt fyrværkeri	Bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005, dog kun fsva. produkter, hvor produktionen igangsættes efter ikrafttrædelsen.	Sikkerhedsstyrelsen
Krav om dokumentation for godkendte processer ved produktionskontrol og mærkning (egenkontrol)	Bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005, dog kun fsva. ansøgninger, der indgives efter ikrafttrædelsen.	Sikkerhedsstyrelsen
Krav om ansøgning om tilladelse til omkategorisering og ommærkning af kat. II-fyrværkeri	Bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005.	Sikkerhedsstyrelsen
Krav om at anmelde overdragelse af produktgodkendelser	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005.	Sikkerhedsstyrelsen
Der indføres en støjgrænse for fyrværkeri	Bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005, dog kun fsva. produkter, hvor produktionen igangsættes efter ikrafttrædelsen.	Sikkerhedsstyrelsen
Præcisering af kravene til dokumentation for, at konstruktions- og funktionskravene er opfyldt	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005.	Sikkerhedsstyrelsen
Strengere regler for hvilke typer af fyrvær-	Bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005 for alle nye	Sikkerhedsstyrelsen

keri, der må sælges til forbrugerne			fyrværkeriartikler. For allerede indkøbt fyrværkeri fjernes det farlige umiddelbart. Der vil kunne søges om tilladelse til salg af øvrigt fyrværkeri frem til udgangen af 2006.	
Salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri begrænses til perioden december til primo januar måned	Lov- og bekendtgørelsesændring	Ja	Efteråret 2005.	Sikkerhedsstyrelsen
Krav om afstand til dyrehold mv. ved affyring af fyrværkeri	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005	Sikkerhedsstyrelsen
Udvidet registreringspligt vedrørende vareleveringer, salg og oplag mhp. øget kontrol	Bekendtgørelsesændring	Formentlig	Efteråret 2005	Sikkerhedsstyrelsen
Kravene til opbevaring af fyrværkeri i virksomheder med produktion og oplag strammes mht. afstandskrav mv. med udgangspunkt i forsvarets regler	Ændring af tekniske forskrifter	Formentlig	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Opbevaring af kategori I-fyrværkeri (bordbomber mv.) alene skal overholde Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Ja	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen

Krav til placering og indretning af åbninger i bygninger, hvor der opbevares fyrværkeriartikler, som er konstrueret til at udskyde effekter	Ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Elektriske installationer og elektriske gaffeltrucks skal være godkendt til særlig anvendelse	Ændring af tekniske forskrifter	Ja	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Krav til placering og indretning af de områder på en virksomhed, som anvendes til tømning og fyldning af containere	Ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Anvendelse af NEM-vægt (nettoeksplosivstofmængde) i stedet for bruttovægt, så der fokuseres på krudtmængden	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret	Beredskabsstyrelsen
Strengere regler for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen herunder i containere	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Afstanden fra en containers låger/døre til bygninger med beboelse og andre bygningers åbninger bibeholdes på 40 m, under forudsætning af, at der samtidig etableres et system til opfangning af eventuelt udslyngede dele	Ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Containere forsynes med anordning, der	Ændring af tekniske for-	Ja	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen

sikrer brandvæsenet mulighed for på sikker afstand at tilslutte brandslukningsmateriel og derved bekæmpe en brand i en lukket container	skrifter			
Større sikkerhedsafstande mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, som er svært evakuerbare	Ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Reglerne for opbevaring af kat. I-fyrværkeri (bordbomber mv.) alene lempes	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Skærpede krav til opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen
Mulighed for salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted	Lovændring	Nej	Juli 2005	Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Anmeldelsespligt i detailledet for alt salg af fyrværkeri mhp. at styrke forebyggelse af ulykker samt redningsindsatsen	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen
Udvidede krav til vejledning fra importør og producent til detailledet om håndtering af fyrværkeri	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen
Overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til opbevaring fra politiet til	Lov- og bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005	Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrel-

kommunerne				sen
"Mindre tunge" risikovirksomheder skal inden etablering eller udvidelse screenes og bliver VVM-pligtige, hvis projektet må antages at påvirke miljøet væsentligt	Bekendtgørelsesændring	Nej	September 2005	Skov- og Naturstyrelsen
Plan- og risikomyndigheder forpligtes til gensidig, forudgående orientering om ændrede forhold på og omkring risikovirksomheder	Bekendtgørelsesændring	Nej	September 2005	Miljøstyrelsen
Kravene i risikobekendtgørelsen til de "mindre tunge" risikovirksomheder om indholdet i sikkerhedsdokumentet skærpes	Bekendtgørelsesændring	Ja	September 2005. Der fastsættes en overgangsordning.	Miljøstyrelsen
Minimumsfrekvenser for myndighedsinspektioner på "mindre tunge" risikovirksomheder	Bekendtgørelsesændring	Nej	September 2005	Miljøstyrelsen
Midlertidigt oplag af bl.a. fyrværkeri og ammoniak i forbindelse med transport omfattes af risikobekendtgørelsens regler	Bekendtgørelsesændring	Ja	September 2005. Der fastsættes en overgangsordning.	Miljøstyrelsen
Mulighed for at inddrage yderligere anlægstyper under risikobekendtgørelsens regler for "mindre tunge" virksomheder	Bekendtgørelsesændring	Ja	September 2005	Miljøstyrelsen
Politiet bør overveje behovet for udarbejdelse af specifikke beredskabsplaner for	Cirkulæreændring	Nej	Efteråret 2005	Justitsministeriet

"mindre tunge" risikovirksomheder samt for enkelte andre virksomheder.				
Én myndighed udgør bindeleddet mellem virksomhederne og myndighederne samt varetager den koordinerende rolle myndighederne imellem.	Bekendtgørelsesændring og ændring af tekniske forskrifter	Nej	1. januar 2007	Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen
Alle tilladelser til fyrværkerivirksomheder samt til alle andre virksomheder, hvor brand og eksplosion alene udgør en risiko, meddeles af kommunen	Bekendtgørelsesændring	Nej	Efteråret 2005/ 1. januar 2007	Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen

Rapport fra Regeringens udvalg vedr. opfølgning på fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding
Bilag A

Maj 2005

11. maj 2005

Eksp.nr. 165274
/sekretariatet for UA1

Rapport fra underarbejdsgruppe 1 til regeringens kulegravningsudvalg

Kulegravningsudvalget

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

På baggrund af fyrværkeriulykken i Seest ved Kolding den 3. november 2004 nedsatte regeringen et Kulegravningsudvalg, der skulle komme med forslag til justeringer og stramninger af reglerne på fyrværkeriområdet med henblik på at nedbringe risikoen for sådanne ulykker i fremtiden.

Denne rapport er udarbejdet af underarbejdsgruppe 1, som har haft til opgave at se nærmere på reglerne for:

- godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter (produktsikkerhed, mærkning, mv.),
- fremstilling og import af fyrværkeriprodukter, dvs. både krav til personer og virksomheder, herunder udformning og indretning af virksomheder,
- krav til opbevaring (bl.a. materialevalg), håndtering, omladning og transport af fyrværkeriprodukter,
- salg og anvendelse (herunder evt. tidsmæssige begrænsninger for affyring) af fyrværkeriprodukter,
- de forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder.

Arbejdsgruppen har bestået af repræsentanter for Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Forsvarets Eksplosivstofkommission, Sikkerhedsstyrelsen, Transport- og Energiministeriet, Trafikstyrelsen, Justitsministeriet, Miljøstyrelsen, Arbejdstilsynet, Søfartsstyrelsen, KL, ARF samt København og Frederiksberg kommuner.[1] Formandskabet blev varetaget af Økonomi- og Erhvervsministeriet v/chefkonsulent Marie Voldby.

Der er afholdt 6 møder i gruppen. Beredskabsstyrelsen har endvidere afholdt forsøg i Oksbøl den 15.-17. februar og den 17.-18. marts 2005.

Følgende organisationer er blevet inddraget i arbejdet med rapporten; Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Fyrværkeribrancheforeningen, De Samvirkende Købmænd, Danmarks Tapet og Farvehandlerforening, Skibstilsynsrådet, Dansk Transport & Logistik, Forsikring & Pension, Dyrenes Beskyttelse, Luftfart (BARD), Industriens Branchearbejdsmiljøråd og Landbrugsraadet. Organisationernes forslag og bemærkninger er refereret under de relevante afsnit.

Rapporten er opbygget således, at der under de enkelte emner er en beskrivelse af gældende ret, interesseorganisationernes holdninger og forslag, retstilstanden i andre europæiske lande samt arbejdsgruppens vurderinger og anbefalinger. Afsnit 8 indeholder en samlet vurdering af de administrative og økonomiske konsekvenser af anbefalingerne, og afsnit 9 indeholder en oversigt over samtlige anbefalinger.

---

[1] Underarbejdsgruppens medlemmer fremgår af bilag 5.

2. Godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter

2.1. Gældende ret[2]

2.1.a. Fyrværkerikategorier

Fyrværkeri til underholdningsbrug inddeles i Danmark i 4 kategorier: Kat. I – IV, samt "andet fyrværkeri".[3]

Tabel 1: De danske fyrværkerikategorier

Kat I	Fyrværkeri til underholdningsbrug med begrænset effekt, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Fx: Knaldhætter, knaldperler, knallerter, bordbomber, stjernekastere og isfontæner.
Kat II	Andet fyrværkeri til underholdningsbrug end kat. I, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Kat. II-fyrværkeri er forsynet med Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnummer. Fx: Romerlys og nytårsraketter.
Kat III	Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse <u>indendørs</u>, og som tændes med elektrisk tænding.
Kat IV	Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse <u>udendørs</u>.

Kategoriseringen sker på baggrund af fyrværkeriets type, herunder dets formål. Kategoriseringen har betydning for hvilke krav, der stilles til fyrværkeriartiklerne. Det har også betydning for hvem, der må erhverve og anvende fyrværkeriet, og under hvilke betingelser.

I populær benævnelse bliver kat. I ofte omtalt som "småfyrværkeri" (fx knaldperler og bordbomber), kat. II som "nytårsfyrværkeri" eller "konsumfyrværkeri", og kat. III og kat. IV som "professionelt" eller henholdsvis "scene-" eller "teaterfyrværkeri" (kat. III) og "tivolifyrværkeri" (kat. IV). "Andet fyrværkeri" kan være meget store raketter over de tillade vægtgrænser, som fx bliver indført med henblik på reeksport.

Kat. I og II er beregnet til (og tilladt for) privat brug, kat. III og IV kun til professionelle festfyrværkere.

Kategoriseringen er national og afviger noget fra den kategorisering, der lægges til grund i de fælleseuropæiske standarder (se nærmere bilag 2) .

2.1.b. Godkendelse og produktkontrol

Konstruktionskrav

---

[22] Bestemmelserne om godkendelse af og kontrol med fyrværkeriartikler findes i lov nr. 193 af 24. maj 1972 om fyrværkeri som senest ændret ved lov nr. 458 af 10. juni 2003 samt bekendtgørelse nr. 778 af 14. oktober 1999 om fyrværkeri, som senest ændret ved bekendtgørelser nr. 1131 og 1133 af 24. november 2004 (bekendtgørelse nr. 1131 er udstedt af Forsvarsministeriet med hjemmel i beredskabsloven og nr. 1133 af ØEM med hjemmel i fyrværkeriloven).

[3] Se nærmere bilag 1A.

I fyrværkeribekendtgørelsens bilag er der fastsat konstruktionskrav, som de enkelte fyrværkeriartikler skal overholde.[4] Udover disse krav fremgår det generelt af § 17, stk. 5, at fyrværkeriartikler, hvis flugt i luften ikke kan styres, ikke må fremstilles eller indføres.

Sikkerhedsstyrelsen kan tillade, at fyrværkeriartikler, som er beregnet til salg som kat. I, men som ikke opfylder konstruktionskravene for denne kategori, omfattes af kat. I, jf. bekendtgørelsens § 18, stk. 4. Sikkerhedsstyrelsen fastsætter i hvert enkelt tilfælde den højst tilladte effekt for artiklen.

Endvidere kan Sikkerhedsstyrelsen dispensere fra konstruktionskravene, såfremt dette findes sikkerhedsmæssigt forsvarligt, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 4.

Det er kun kat. II-artikler, der er underlagt krav om myndighedsgodkendelse.[5] Baggrunden er, at det største behov findes for denne kategori, hvorimod kat. I-artiklerne har begrænset effekt, og kat. III og IV kun må anvendes af professionelle festfyrværkere, der er uddannede i at anvende disse artikler.

Produktsikkerhedsloven
Fyrværkeriprodukter er tillige omfattet af lov om produktsikkerhed[6]. Der kan meddeles påbud og forbud i medfør af loven i tilfælde af farlige fyrværkeriprodukter, dvs. hvis produktet indebærer sundheds- og sikkerhedsfare for personer eller ejendom, når det anvendes til det forudsatte formål eller på en måde, som det forventes at blive anvendt på.[7]

Kemiske stoffer i fyrværkeri
Den miljømæssige regulering af tungmetaller såsom bly i kemiske stoffer og produkter gælder også for indholdsstoffer i fyrværkeri.[8] Der er så vidt vides ikke fundet kviksølv i fyrværkeri, men Beredskabsstyrelsen (nu Sikkerhedsstyrelsen) har i forbindelse med godkendelsen fundet bly i fyrværkeriet. Miljøstyrelsen har meddelt en tidsbegrænset dispensation fra forbuddet til et konkret produkt indeholdende bly.

En række såkaldte POP-stoffer – persistente organiske miljøgifte – er blevet reguleret, så det er forbudt at producere, sælge og anvende dem, uanset om det er som rene stoffer, i produkter eller i varer. For andre POP-stoffer gælder, at udslip af dem skal begrænses mest muligt. Konkret betyder det, at fyrværkeri, som indeholder disse POP-stoffer - typisk

---

[4] Se nærmere bilag 1B.
[5] Lovpligtige nødsignaler og linekastningsapparater til skibe skal typegodkendes i henhold til Søfartsstyrelsens bestemmelser.
[6] Lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed med senere ændringer.
[7] Se nærmere bilag 1.
[8] Det er især bly (bkg. nr. 1012/20009 og kviksølv (bkg. nr. 627/2003), der er relevante for fyrværkeri.

hexachlorbenzen og lindan - ikke er lovligt.[9] Det betyder, at fyrværkeri, som indeholder POP-stoffer ikke må sælges og anvendes. Der kan ikke meddeles dispensation fra forbuddet.

2.1.c. Mærkning af fyrværkeri

Kat. II- og III-fyrværkeri skal mærkes af producenten eller importøren inden udlevering til grossist eller detailforhandler, jf. bekendtgørelsens § 18. Mærkningskravene er følgende:

Kat. II-fyrværkeri skal være forsynet med varenavn samt Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnummer (BRS-nummer), jf. § 18, stk. 3. Af BRS-nummeret fremgår bl.a. oplysninger om oprindelsesland, dansk importør samt artiklens identifikationsnummer. På kat. II-fyrværkeriartikler, der vejer mere end 50 gram, og hvis udformning tillader det, skal der tillige anbringes en kortfattet brugsanvisning om sikkerhedsmæssige forhold ved anvendelsen. Brugsanvisningen skal være affattet på dansk.

Kat. III-fyrværkeri skal være mærket med oplysning om den mindst krævede loftshøjde samt sikkerhedsafstanden til publikum.

Der stilles ingen mærkningskrav til fyrværkeri i kat. I og IV.

2.2. Sammenligning med andre lande

I det fælleseuropæiske kategoriseringssystem arbejdes med kategorierne 1, 2 og 3, som er fyrværkeri, beregnet til anvendelse af forbrugerne, samt kategori 4, som er professionelt fyrværkeri. De europæiske forbrugerkategorier er;

- Kategori 1: Fyrværkeri med meget lav risiko beregnet til anvendelse indendørs (svarer stort set til den danske kategori I)
- Kategori 2: Fyrværkeri med lav risiko beregnet til anvendelse udendørs (svarer til det mindre fyrværkeri i den danske kategori II)
- Kategori 3: Fyrværkeri med middel risiko, beregnet til anvendelse udendørs (svarer til den kraftige del af den danske kategori II samt en del fyrværkeri, der i Danmark kun er møntet på professionel anvendelse i form af kategori IV).

Det foreliggende udkast til EU-direktiv, jf. bilag 2, bygger på det fælleseuropæiske kategoriseringssystem. Samtidig åbnes der op for, at landene kan begrænse mulighederne for salg og anvendelse af kat. 2 og 3-artikler til forbrugerne i det omfang, begrænsningerne er begrundet i hensynet til den offentlige sikkerhed.

---

[9] Forbudet mod POP-stofferne er reguleret i Stockholm-konventionen om persistente organiske miljøgifte, som trådte i kraft den 17. maj 2004. Det bemærkes, at Kina er part til konventionen, og at dens regler derfor også gælder dér. Konventionen er gennemført i bekendtgørelse nr. 818 af 29/09/2003 om ændring af bekendtgørelse om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor; bekendtgørelse nr. 819 af 29/09/03 om ændring af bekendtgørelse om affald og bekendtgørelse nr. 820 af 29/09/03 om visse bestandige organiske forbindelser (POP-stoffer).

Der er indsamlet oplysninger om de relevante regler fra en række af de lande, som omgiver os: Sverige, Norge, Tyskland, England og Holland.

Godkendelse
I Danmark skal alt nytårsfyrværkeri (Kat. II) typegodkendes af Sikkerhedsstyrelsen, før det må produceres og sælges. Tilsvarende ordninger findes i de fleste af de adspurgte lande med England som en markant undtagelse. Her skal fabrikanten (eller importøren) i stedet udfylde en erklæring om, at fyrværkeriet overholder myndighedernes krav (en model, der kendes fra lavspændingsdirektivet og flere andre EU-direktiver.) Fabrikantens selverklæring følges op af markedskontrol fra myndighederne.

Produktgodkendelser er tidsubegrænsede i landene med undtagelse af Sverige, hvor godkendelserne udstedes for ti år ad gangen.

Kategorisering af fyrværkeri
For så vidt angår størrelsen af det fyrværkeri, som forbrugeren kan købe, er billedet, at man i Norge og Sverige kan købe betydeligt kraftigere fyrværkeri end i Danmark (klasse 1, 2 og 3 i henhold til de europæiske standarder). I England, Tyskland og Holland må forbrugeren kun købe fyrværkeri, der er en hel del mindre end i Danmark (nogenlunde svarende til klasse 1 og 2 i de europæiske standarder). Tyskland har dog særregler for raketter, idet man kun tillader raketter med en vægt på under en tredjedel af det, der tillades i Europa-normerne. Det oplyses, at disse regler generelt accepteres i landene, men både Tyskland og Holland angiver, at de har problemer med illegal (privat) import fra nabolandene (Belgien og Polen).

Der er også forskellige regler for kanonslag og andet fyrværkeri med knaldeffekt i landene. Det er forbudt i Norge og Sverige, men tilladt i de øvrige lande.

Konstruktionskrav
Konstruktionskravene i de fem lande er alle nationale. De fleste "læner sig op ad" de kommende europæiske standarder eller er på vej i den retning. Holland adskiller sig mest ved at have en radikalt anden inddeling af fyrværkeriet.[10] I alle lande er konstruktionskravene baseret på angivelser af nettoeksplosivmængden (NEM) i fyrværkeriet i modsætning til i Danmark, der i dag anvendes bruttomængden.

Mærkning og sporbarhed
I Norge og Tyskland er der krav om, at nytårsfyrværkeri skal mærkes med et godkendelsesnummer (der kan sammenlignes med det danske BRS-nummer). Et sådan nummersystem findes ikke i de øvrige lande.

---

[10] Eksempelvis "stationært fyrværkeri som destrueres fuldstændigt eller delvist efter antændelse" og "selvdrevet flyvende fyrværkeri med knaldeffekt som destrueres fuldstændigt eller delvist efter antændelse".

Reglerne for mærkning af professionelt fyrværkeri er lempelige i alle de adspurgte lande. I England og Holland er det et krav, at professionelt fyrværkeri mærkes med, at det ikke er beregnet til forbrugere. Tyskland kræver, at professionelt fyrværkeri mærkes, så man kan finde tilbage til det institut, der kontrollerer fremstillingen af fyrværkeriet.

Kun England angiver, at man har problemer af betydning med illegal handel med professionelt fyrværkeri. Her har man valgt at gøre det strafbart at være i besiddelse af fyrværkeriet, med mindre man er festfyrværker. Ordningen er så ny, at man ikke har erfaringer med den. Holland angiver tilsvarende, at man har et ønske om at indføre en mærkning, der gør det muligt at spore oprindelsen af professionelt fyrværkeri, men man har valgt at afvente EU-Kommissionens udspil.

2.3. Interesseorganisationernes holdninger og forslag

Fyrværkeribrancheforeningen har oplyst, at man ønsker farligt fyrværkeri (dvs. hvor der er detonationsrisiko ved de mængder, der kan opbevares i detailleddet) fjernet fra forbrugermarkedet. I forhold til kategoriseringen af fyrværkeri er det foreningens opfattelse, at Danmark bør overgå til de europæiske standarder. Hvis der sker en ændring af reglerne for, hvilket fyrværkeri der må sælges til forbrugerne, er det vigtigt for branchen, at der bliver en overgangsperiode for det fyrværkeri, der allerede er indkøbt, og som ikke er direkte farligt.

Foreningen mener endvidere, at den nuværende procedure for godkendelse af forbrugerfyrværkeri bør opretholdes. De peger på, at det kan overvejes at lave konstruktionskrav for det professionelle fyrværkeri i form af krav til anvendte kemikalier. Det bør dog ikke være en egentlig godkendelsesordning.

Foreningen mener, at der er et stort behov for mærkning af det professionelle fyrværkeri mhp., at produkternes oprindelse kan spores i forhold til at sætte ind over for salg af ulovligt fyrværkeri til forbrugerne. De mener til gengæld ikke, at mærkningsreglerne bør ændres for konsumfyrværkeri. Det bør hellere afvente EU's tiltag.

Detailhandelsorganisationerne Dansk Handel & Service og De Samvirkende Købmænd støtter ligeledes, at det farlige fyrværkeri fjernes fra forbrugermarkedet, og betoner vigtigheden af en overgangsordning for det fyrværkeri, der allerede er indkøbt. Dansk Handel & Service har endvidere fremført, at der bør indføres en kompensationsmodel for produkter, der fjernes, ligesom man kender det fra landbrugsområdet.

2.4. Vurdering og anbefalinger

Der er forskellige forhold i forbindelse med godkendelse af og krav til fyrværkeriprodukter, som det kan overvejes at ændre.

For så vidt angår ulykkesmønsteret i Danmark fremgår det af statistikker og undersøgelser, at en del alvorlige ulykker forårsages af ulovligt fyrværkeri. Men der sker også alvorlige ulykker i forbindelse med ulovlig og uforsvarlig anvendelse af lovligt fyrværkeri. De alvorlige ulykker med det lovlige fyrværkeri er primært relateret til store raketter med højt krudtindhold samt i en vis udstrækning bomberør og romerlys.

Sikkerhedsstyrelsen har foretaget en risikovurdering af forbrugernes anvendelse af raketter og bomberør (romerlys). Det konkluderes, at de farlige hændelser består i, at der på grund af fejl i fyrværkeriet sker eksplosion i jordhøjde, eller at raketter affyres med ukontrolleret flugtrute som følge af fejl ved raketten, eller ved at raketten anvendes i ikke lodret position. Det må betragtes som sandsynligt, at der kan forekomme en vis del af fyrværkeri, som er behæftet med fejl.

Sikkerhedsstyrelsen har den 18. marts 2005 gennemført en række forsøg, hvor de farlige hændelser er blevet simuleret i forbindelse med anvendelse af raketter og bomberør med højt indhold af krudt, som det i dag er lovligt for forbrugerne at anvende.

Forsøgene viste, at affyring af de store raketter i jordhøjde gav et "bombeagtigt" eksplosionsfænomen. Raketdele skød ud i en afstand af 25-40 m. med stor kraft.

Ud fra kendskabet til forbrugernes sædvanlige adfærd ved affyring af fyrværkeri, må det påregnes, at affyring af sådanne artikler typisk vil finde sted i en afstand af 5-6 m. Det må også påregnes, at der i enkelte tilfælde vil ske fejlbetjening af fyrværkeriet mv. Den sikkerhedsmæssige risiko ved, at sådant fyrværkeri frit kan anvendes af forbrugerne, vurderes derfor at være uacceptabelt stor.

Forsøgene viste et tilsvarende resultat, når de store raketter blev affyret i en vinkel på mellem 45° og vandret position. Her vurderes der at være en uacceptabel risiko for personer i en afstand op 100-120 m.

For så vidt angår ulykker med ulovligt fyrværkeri, sker disse primært med professionelt fyrværkeri med endnu større krudtmængde. Derfor må det gøres mere vanskeligt at bringe ulovligt fyrværkeri i omsætning.

Et andet forhold, som kan tilsige ændringer, er, at det, bl.a. i forbindelse med efterforskningen af ulykker, har vist sig vanskeligt at spore de involverede produkters oprindelse. Krav til en mærkning, der øger sporbarheden, kan være relevant i denne forbindelse.

Sideløbende med, at det således overvejes at stramme visse krav, bør det overvejes, om der kan iværksættes tiltag, der letter godkendelsesproceduren for kat. II-fyrværkeri for de erhvervsdrivende uden at mindske de sikkerhedsmæssige krav.

Der er allerede iværksat en række tiltag i form af oplysningskampagner mv., som sigter mod adfærdsændring hos forbrugerne. Derudover har arbejdsgruppen overvejet nedenstående tiltag til imødegåelse af problemerne.

Mærkning med oprindelse (sporbarhed)
Som det fremgår af afsnit 2.1, er der i dag alene krav om mærkning af kat. II med BRS-nummer, og kat. III mht. sikkerhedsafstand og loftshøjde. Der er derimod ingen krav om en egentlig sporbarhedsmærkning udover mærkning med kode for oprindelsesland og importør som led i BRS-nummeret for så vidt angår kat. II.

For at kunne spore fyrværkeriets oprindelse i forbindelse med ulykker, konstatering af farlige produkter o.l., ville krav om mærkning af alt fyrværkeri til underholdningsbrug (dog ikke kat I-fyrværkeri) på en sådan måde, at dette vil kunne spores tilbage til producenten, og således, at det klart fremgår, om fyrværkeriet er beregnet til professionel eller ikke-professionel anvendelse, være hensigtsmæssigt. Lignende mærkningskrav bliver foreslået i udkastet til direktivforslag som omtalt i bilag 2.

Kravene skulle formuleres som krav om tydelig og holdbar mærkning på line med, hvad der er gældende for CE-mærkningen.

Ved indførelse af sådanne krav bør der påregnes en vis overgangsperiode af hensyn til eksisterende varelagre og allerede igangsat produktion.

Ved siden af den kontrolmæssige mærkning vil den forbrugerrettede mærkningsordning blive forbedret, jf. punkt 8 i regeringens 10-punktsplan. Det er formålet, at forbrugerne lettere skal kunne træffe det sikkerhedsmæssigt rigtige valg og skelne mellem professionelt fyrværkeri og fyrværkeri, der må anvendes af alle. Det betyder, at det også anbefales, at der bl.a. stilles krav om, at professionelt fyrværkeri fremover mærkes med teksten "Må kun anvendes af godkendte festfyrværkere med særlig tilladelse".

Forslaget kan gennemføres ved en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen.

Krav om dokumentation for anvendelse af godkendte processer til produktionskontrol og mærkning af kat. II-fyrværkeri.
Kategori II-godkendelse af fyrværkeri består alene af en typegodkendelse på basis af afprøvning og vurdering af eksemplarer af fyrværkeri inkl. teknisk dokumentation.

Der er i dag konstateret en række problemer med, at det fyrværkeri, som bliver bragt i omsætning, ikke er i overensstemmelse med den godkendte type. Eksempelvis er krudtmængden steget, eller der er på anden måde

sket ændringer i produktet. Fyrværkeriet er således ulovligt og uretmæssigt forsynet med BRS-mærkning.

Mange af disse problemer kan henføres til manglende produktionskontrol hos fabrikanter eller manglende indgangskontrol hos importører. Problemerne kan dog også skyldes, at produktionen af fyrværkeri er igangsat før en typegodkendelse er udstedt. Hvis typegodkendelsen indebærer, at fyrværkeriet skal ændres på en række områder, er der risiko for, at det oprindelige produkt alligevel bliver markedsført og forsynet med en uretmæssig BRS-mærkning.

På denne baggrund vurderes det, at der er behov for at stramme op på de processer omkring fremstilling og mærkning, som for kat. II-fyrværkeri relaterer sig til produktgodkendelsen og dermed tildelingen af BRS-nummeret. Dette kan ske ved, at der i forbindelse med de øvrige krav til fremlæggelse af dokumentation mv. ved ansøgning om kat. II-godkendelse stilles krav om fremlæggelse af dokumentation for, at der ved fremstillingen af fyrværkeriet og i forbindelse med mærkningen anvendes processer for egenkontrol.

Disse processer skal omfatte produktionskontrol til sikring af, at artiklerne fremstilles således, at de til stadighed har den samme kvalitet og er konstrueret på samme måde osv., som de artikler, der fremlægges til afprøvning i forbindelse med funktions- og konstruktionsafprøvningen ved ansøgningen om en kat. II-godkendelse.

Der skal endvidere dokumenteres kontrol af processerne omkring mærkningen af fyrværkeriet, så det sikres, at BRS-numre kun påføres artikler, der er fremstillet under førnævnte produktionskontrol, og således er konstrueret og fungerer i overensstemmelse med en foreliggende kat. II-godkendelse.

Sådanne krav må forventes at øge sikkerheden ved fyrværkeriartiklerne generelt, samt at skabe fastere rammer for, og dermed bedre styr på, påførelsen af BRS-numre, hvilket vil kunne dæmme op for strømmen af produkter med fejlagtige BRS-numre.

Den meste BRS-mærkning sker allerede i dag på fabrikken. Det foreslåede vil yderligere øge hensigtsmæssigheden af dette, idet kontrollen med mærkningen således kan indgå som en del af den samlede produktionskontrol. Dette vil modvirke de ovenfor nævnte kontrolproblemer med umærkede produkter.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der indføres sådanne krav.

Forslaget kan gennemføres ved en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen. Der anbefales en vis overgangsperiode af hensyn til virksomhedernes mu-

lighed for at få godkendt processer i egne og/eller leverandørernes virksomheder.

Krav om ansøgning om tilladelse til omkategorisering og ommærkning af kat. II-produkter
En fyrværkerivirksomheds behov for ommærkning kan fx opstå ved import af fyrværkeri, oprindeligt beregnet til salg som kat. II, men som viser sig at være for tungt i forhold til kat. II-kravene, eller ved fyrværkeri, som ikke længere er på positivlisten. Problemet er, at det ved kontrol ikke er gennemskueligt, om der er tale om "ulovlige" kat. II-artikler eller artikler, der afventer ommærkning.

I praksis har der fx været problemer med, at virksomheder, der har tilladelse til at opbevare såvel kat. II som professionelt fyrværkeri, har hævdet, at produkterne er fejlmærkede og blot afventer ommærkning, når det i forbindelse med kontrollen konstateres, at fx et større parti fyrværkeri er mærket med et forkert BRS-nummer.

Det anbefales derfor at indføre krav om, at virksomhederne fremover skal ansøge Sikkerhedsstyrelsen om tilladelse, såfremt man ønsker at omkategorisere eller ommærke et vareparti. Forslaget kan gennemføres ved ændring i fyrværkeribekendtgørelsen.

Tydeliggørelse af, at kat. II-godkendelsen er tilknyttet virksomheden og indførelse af krav om at anmelde overdragelse af godkendelsen
Produktgodkendelse (godkendelse af kat. II-fyrværkeri) er knyttet til virksomheden, som ansøger om og opnår godkendelsen. Det har i praksis vist sig, at produktgodkendelser er blevet videregivet mellem koncernforbundne selskaber i forbindelse med, at det selskab, som har opnået godkendelsen, er lukket, hvorefter et søsterselskab har overtaget godkendelsen og fortsat produktionen.

Det foreslås at ændre bestemmelsen, så det klarere fremgår, hvem godkendelsesindehaveren er, nemlig den importør, som har opnået godkendelsen. Det foreslås samtidig at præcisere, at BRS-nummeret "tilhører" den (den juridiske person), der har opnået godkendelse af produktet (importør eller dansk fabrikant).

Derudover bør det præciseres, at overdragelse af produktgodkendelsen skal anmeldes til Sikkerhedsstyrelsen. Det skal endvidere fremgå, at Sikkerhedsstyrelsen kan bestemme, at de omhandlede produkter skal tildeles et nyt BRS-nummer, og i denne forbindelse kræve ommærkning. Ved overtagelse af varepartier fra en anden virksomhed uden krav om ommærkning vil der skulle foreligge en erklæring fra den overtagende virksomhed om, at denne overtager de forpligtelser, der sædvanligvis påhviler importøren/producenten.

Forslaget vil kunne gennemføres ved bekendtgørelsesændring.

Begrænsninger i støjniveauet for fyrværkeri
Under hensyn til risikoen for høreskader og generne for særligt følsomme personer og for kreaturer mv., har arbejdsgruppen overvejet muligheden for at reducere disse risici og gener ved indførelsen af (restriktive) grænser for fyrværkeriets lydtryksniveau.

Til brug for denne vurdering er det nødvendigt at se på, hvor højt lydtryksniveauet er i dag, hvor en sådan grænse kunne lægges, og på, hvad der gælder i Europa i øvrigt.

1. *Fyrværkeri til forbrugerne*
Der er i dag udarbejdet eller ved at blive udarbejdet EN-standarder for de fleste fyrværkerityper. I de fleste af disse standarder gælder der en grænse for lydtryksniveauet på 120 dB(**A**I_{max}).[11] Standarderne relaterer sig til den fælleseuropæiske kategorisering.

EN-standarderne er ikke en del af dansk lovgivning. I de danske konstruktionskrav og tekniske forskrifter er der ikke i dag fastsat grænser for fyrværkeriets lydtryksniveau. Det har imidlertid været praksis siden indførelsen af kravet om, at kat. II-fyrværkeri skal godkendes, at der ved afprøvningerne også testes grænseværdien for lydtryksniveauet, og at der her gælder en grænse svarende til den ovennævnte på 120 dB(**A**I_{max}).

Standardernes grænseværdi for lydtryksniveauet på 120 dB(**A**I_{max}) er fastsat under hensyn til, hvad man har vurderet som sikkerhedsmæssigt forsvarligt under forudsætning af, at fyrværkeriet anvendes, som det er tilsigtet.

Såfremt særligt følsomme personer og dyr skulle holdes helt fri for gener, og enhver risiko elimineres, skulle grænseværdierne for lydtryksniveauet meget langt ned. Så lave grænser ville formentlig medføre, at fyrværkeriets konstruktion måtte ændre karakter i en grad, så den underholdende effekt også markant ville ændre karakter eller helt forsvinde.

Hertil kommer, at en indførelse i Danmark af lavere grænseværdier må forventes at være overordentlig svær at begrunde, idet nationale regler, der kan virke hæmmende for varernes frie bevægelighed, kun kan gennemføres, såfremt det kan godtgøres, at der er særlige sikkerheds- eller sundhedsmæssige o.l. hensyn, der begrunder dette. Dette kan næppe godtgøres for så vidt angår grænseværdier, der ligger under det, man i fælleseuropæisk regi har besluttet er forsvarligt.

[11] Lydtryksniveauet (op til 120 dB(**A**Imax)) for dette fyrværkeri måles på en afstand af 8 meter i modsætning til det "større" fyrværkeri i kat. 3, som måles på 15 meters afstand fra affyringsstedet, hvilket også er den afstand, man i dag benytter ved målinger i DK. Disse afstandsangivelser svarer til de sikkerhedsafstandskrav, der gælder for de pågældende kategorier.

Anbefalingen nedenfor af, at Danmark fjerner de kraftigste tilladte fyrværkeriartikler fra forbrugermarkedet, forventes desuden at kunne medføre en vis reduktion i lydtryksniveauet.

På den baggrund finder arbejdsgruppen ikke belæg for at anbefale, at man i Danmark indfører lavere grænseværdier for lydtryksniveauet for fyrværkeri, der er beregnet til forbrugerne, end det, som er gældende i de øvrige EU-lande.

Da kravet på maksimum 120 dB(AI_{max}) nok har været anvendt i praksis ved godkendelse af kategori II-fyrværkeri, men ikke har været klart foreskrevet i reglerne, anbefales det at ændre bekendtgørelsen ved indsættelse af dette krav.

2. *Professionelt fyrværkeri.*
Der er i dag ingen fastsatte grænseværdier for lydtryksniveauet af kat. III og IV-fyrværkeri. Da dette fyrværkeri ikke skal godkendes af myndighederne, udfører Sikkerhedsstyrelsen ikke målinger af lydtryksniveauet.

Det er dog ikke Sikkerhedsstyrelsens generelle opfattelse, at dette fyrværkeri støjer væsentligt mere end kat. II. Det er heller ikke indtrykket, at det generelt er det professionelle fyrværkeri, der forårsager de væsentligste støjgener, bl.a. overfor husdyr.

Det professionelle fyrværkeri bliver anvendt af professionelle festfyrværkere, som har gennemgået en uddannelse i at håndtere fyrværkeriet. Festfyrværkerne er ansvarlige for, at deres arrangementer foregår under forsvarlige forhold. Festfyrværkerne skal derfor også påse, at lydtryksniveauet i forbindelse med deres arrangementer er på et forsvarligt niveau.

Det må endvidere holdes for øje, at festfyrværkeriarrangementerne kræver forudgående polititilladelse, og således i den forbindelse er underlagt en vurdering af, om arrangementet i sin helhed er forsvarligt. I denne vurdering indgår en vurdering af støjen og de gener, som arrangementet vurderes at medføre.

I forbindelse med arrangementerne afspærres et afskydningsområde, inden for hvilket offentligheden ikke har adgang af sikkerhedsmæssige årsager. Det er kun festfyrværkeren, der har tilladelse til at komme ind i området, idet han på grund af sin uddannelse formodes at være i stand til at sikre sig på den nødvendige måde, herunder også at tage højde for støjniveauet.

Det vurderes derfor ikke nødvendigt at indføre et krav til lydniveauet i konstruktionskravene, da en fyrværkeriartikel med højt støjniveau kan anvendes sikkert og forsvarligt ved at afspærre et stort afskydningsområde, mens en mindre støjende artikel vil kræve et mindre afskydningsområde. Derfor anbefales ikke et konstruktionskrav, men i stedet et støjkrav i forbindelse med anvendelsen (se afsnit 3.4).

Præcisering af kravene til dokumentation for, at konstruktions- og funktionskravene er opfyldt.
Det fremgår kun af bestemmelserne i dag, at konstruktionskravene for kat. II-fyrværkeri skal være opfyldt for, at fyrværkeriet kan godkendes. Det ville være informativt overfor ansøgerne, såfremt det i bekendtgørelsen præciseres, hvilke krav der stilles, for at dette er tilfredsstillende dokumenteret, samt kravene til indholdet af prøverapporten, såfremt ansøgeren vælger at dokumentere funktionskravenes opfyldelse ved fremlæggelse af en prøverapport.

Anbefalingen vil kunne gennemføres ved en bekendtgørelsesændring.

Tidsbegrænsning af kat. II-godkendelserne
Arbejdsgruppen har overvejet en tidsbegrænsning af kat. II-godkendelserne, som bl.a. ville tjene til kontrol af, om artiklerne fortsat overholder konstruktionskravene (hvilket i praksis har vist sig ikke altid at være tilfældet). Det kunne tillige tjene til dokumentation af, om produktet fortsat markedsføres af godkendelsesindehaveren, jf. ovenfor.

Set i lyset af, at der i det foreliggende udkast til direktivforslag arbejdes med krav om egentlig, løbende obligatorisk produktionskontrol fra fabrikanternes side, anbefales i stedet, at der arbejdes hen imod at indføre sådanne krav, i forbindelse med overgangen til den europæiske kategorisering. Den løbende produktionskontrol indebærer, at det sikres, at alle producerede produkter er i overensstemmelse med den typegodkendte model, og at fabrikanter og importører skal meddele, når produktionen af et produkt stopper.

Der sker en indskrænkning i de fyrværkerityper, som forbrugerne må købe og affyre, og det farligste fyrværkeri fjernes umiddelbart fra markedet
Arbejdsgruppen har vurderet risikoen ved de fyrværkerityper af kategori II, der i dag findes på markedet, og som forbrugerne må købe og affyre. Den sikkerhedsmæssige vurdering har baseret sig på to forhold:

- Risikoen for massedetonation i fyrværkerilagre, med risiko for voldsomme reaktioner ved brand i containere, samt

- Risikoen ved forbrugernes anvendelse af fyrværkeriet ved almindelig brug kombineret med mulige fejl ved fyrværkeriet eller fejlagtig anvendelse med risiko for sprængning i jordhøjde.

Den sikkerhedsmæssige vurdering har baseret sig på, at antallet af alvorlige ulykker i forbindelse med forbrugernes anvendelse af det kraftigste fyrværkeri er relativt højt med mange personskader til følge.

Endvidere af indikationer fra katastrofen i Seest af, at visse typer fyrværkeri kan massedetonere i forbindelse med oplag, når der sker brand.

Forsøgene var i første runde konstrueret til at afdække, hvordan fyrværkeri opførte sig ved brand i henholdsvis åbne og lukkede containere. Der blev imidlertid også lavet forsøg med antændt fyrværkerilager på åben mark. Konklusionen var, at massedetonation kunne optræde i åbne containere og på åben mark, hvilket indikerede, at selve containerkonstruktionen ikke var det kritiske element, men snarere var et spørgsmål om fyrværkeriets sammensætning, og at der var fri ilttilførsel.

Derfor blev der i anden omgang lavet forsøg med antændelse af forskellige typer fyrværkeri for at undersøge, hvilke kemiske sammensætninger der var de kritiske. Konklusionen blev, at det er et spørgsmål om mængderne og forholdet mellem den samlede krudtmængde (NEM vægten) og spræng- og effektladningen. Netop disse to parametre er i modsætning til i de nuværende danske bestemmelser medtaget i de nye europæiske standarder.

Forsøgene viste, at der bør skabes en tydelig sammenhæng mellem godkendt fyrværkeri og FNs transportklassifikationer således, at fyrværkeri, beregnet til den almindelige forbruger skal være transportklassificeret som kategori 1.3 G eller 1.4 G eller 1.4 S.

Der blev også foretaget forsøg med risikoen ved anvendelsessikkerheden ved raketter og romerlys. Konklusionen blev, at ved de kraftigste raketter var 20 meter sikkerhedsafstand ikke tilstrækkelig, mens det var tilstrækkelige ved mindre raketter.

Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at der indføres strengere regler for hvilke typer af fyrværkeri, som forbrugerne må købe. Der sker med andre ord en indskrænkning i størrelsen af fyrværkeriartiklerne.

De nye grænseværdier

Den foreslåede indskrænkning indebærer således nye grænseværdier for fyrværkeri til den almindelige forbruger. Grænseværdierne fastsættes således, at der er en passende sikkerhedsmargin mellem disse og de risici, som forsøget viste.

Ud fra denne sikkerhedsmæssig vurdering forslås, at der overgås til den europæiske kategori 2 for raketter og romerlys samt en række andre fyrværkeriartikler, mens der for batterier, bomberør og fontæner overgås til den europæiske kategori 3, idet dette i sig selv vil være en væsentlig stramning i relation til de nugældende krav.

I dag er fyrværkeri på det danske marked altovervejende designet alene på basis af de nugældende danske regler.

Ændringen vil betyde, at fabrikanter af fyrværkeri kan anvende samme tekniske krav som grundlag for deres design i alle EU-lande. Det vil sam-

tidig være en fordel for myndighederne i forhold til erfaringsudveksling med andre europæiske lande.

Samlet set kan de nye forslag til krav til fyrværkeri ses i nedenstående tabel 2, hvor de væsentligste fyrværkeriartikler er medtaget.

Tabel 2; Sammenligning af krav til diverse fyrværkerityper

	Gældende DK krav	Europæiske kat 2	Europæiske kat 3	Nyt forslag i DK	Bem.
Raketter				EU kat 2	EU kat 2 er mindre end danske raketter (2 – 3 gange).
NEM-vægt	400 g brutto (i praksis op til ca. 240 g NEM)	75 g	300 g		
Spræng – og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	10 g sortkrudt eller 4 g blanding af nitrat og metal eller 2 g blanding af perchorat og metal	50 g sortkrudt eller 30 g blanding af nitrat og metal eller 15 g blanding af perchorat og metal		Fastholde dansk A-afvigelse mod ren knaldeffekt.
Romerlys				EU kat 2	Indskrænker fyrværkeri til omtrent en fjerdedel af det nuværendes styrke.
NEM-vægt	Maksimal rørdiameter 30 mm Maks. 5 kg. brutto (i praksis ca. 1.200 – 1.500 g NEM	50 g med maksimalt 10 g pr enhed Maks. 5 "skud"	300 g med maksimalt 50 g pr enhed Maks. 10 "skud"		Fastholde dansk A-afvigelse på rørdiameter <= 30 mm samt forbud mod ren knaldeffekt.
Spræng - og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	Pr. enhed 5 g sortkrudt eller 4 g bl af nitrat og metal eller 2 g bl af perchorat og metal	Pr. enhed 10 g sortkrudt eller 8 g bl af nitrat og metal eller 4,0 bl af perchorat og metal		Oprette dansk A-afvigelse på antallet af skud (8 i stedet for 5).

	Gældende DK krav	Europæiske kat 2	Europæiske kat 3	Nyt forslag i DK	Bem.
Miner				EU kat 3	
NEM-vægt	Maksimal rørdiameter 30 mm Maks. 5 kg. brutto (i praksis ca. 1.200 – 1.500 g NEM	50 g Højst 5 "opskud".	300 g. Højst 25 "opskud".		Indskrænker fyrværkeri til omtrent en fjerdedel af det nuværendes styrke. Fastholde dansk forbud mod ren knaldeffekt.
Spræng - og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	Pr. "opskud" 5 g sortkrudt eller 2 g bl af nitrat og metal eller 1 g bl af perchorat og metal	Pr. "opskud" 5 g sortkrudt eller 2 g bl af nitrat og metal eller 1 g bl af perchorat og metal		
Fontæner				EU kat 3	
NEM-vægt	Maksimal rørdiameter 30 mm Maks. 5 kg. brutto (i praksis ca. 1.200 – 1.500 g NEM	250 g	750 g		Fastholde dansk forbud mod ren knaldeffekt.
Spræng - og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	100 g løs pyroteknisk sammensætning	100 g løs pyroteknisk sammensætning		

	Gældende DK krav	Europæiske kat 2	Europæiske kat 3	Nyt forslag i DK	Bem.
Batterier og kombinationer				EU kat 3	Nogenlunde svarende til det nuværendes styrke (med forbehold for, at der tillades fontæner i batterierne). Bruttovægtgrænse på 5 kg ophæves. Fastholde dansk A-afvigelse på rørdiameter <= 30 mm samt forbud mod ren knaldeffekt.
NEM-vægt	Maksimal rørdiameter 30 mm Maks. 5 kg. brutto (i praksis ca. 1.200 – 1.500 g NEM	Maks. 200 g NEM (dog tillades yderligere 400 g NEM i fontæner). Maks. 200 g NEM pr. rør.	Maks . 1.000 g NEM (dog tillades yderligere 2.000 g NEM i fontæner). Maks. 200 g NEM pr. rør.		
Spræng - og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	Skal svare til kravene givet i de relevante del af 14035	Skal svare til kravene givet i de relevante del af 14035		
Sole				EU kat 2	Fastholde dansk A-afvigelse på forbud mod ren knaldeffekt. EU kat 3 overvejes.
NEM-vægt	Maksimal rørdiameter 30 mm Maks. 5 kg. brutto (i praksis ca. 1.200 – 1.500 g NEM	100 g. Dog max 5 g pr. rør ved flere rør.	900 g. Dog maks 150 g hvis kun ét rør og max 20 g pr. rør ved flere rør.		
Spræng - og effektladning	Forbud mod ren knaldeffekt.	Standarden lægger ikke op til ren knaldeffekt.	Standarden lægger ikke op til ren knaldeffekt.		

Sikkerhedsstyrelsen vil udføre en række supplerende forsøg for at kvalificere de nye grænseværdier.

Implementering af de nye krav

Ændringen i forbrugerkategoriseringen foretages ved at ændre de eksisterende krav til fyrværkeri til de konstruktions-, funktions- og prøvningskrav, der er gældende for den europæiske kategori 2. Der tillades også visse fyrværkerityper under den europæiske kategori 3, hvor et forbud ikke står mål med risikoen ved anvendelse eller massedetonation (og hvor fyrværkeriets underholdningsværdi nedsættes voldsomt).

Det danske forbud imod anvendelse af knaldfyrværkeri opretholdes.

De nye krav anbefales indført umiddelbart og udmeldt til fyrværkeribranchen med henblik på indkøb af fyrværkeri til nytåret 2005/2006. Importører og fabrikanter vil således fremover kun kunne bringe nye produkter på markedet, der er i overensstemmelse med de nye krav.

For så vidt angår det kategori II fyrværkeri, der findes på lager i Danmark hos importører og fabrikanter, og som ikke overholder de nye regler vurderes, at det vil indebære store omkostninger at kræve dette fyrværkeri fjernet. På den baggrund foreslås en fremgangsmåde, hvor fyrværkeriet deles op i to grupper.

Den ene gruppe er det fyrværkeri, særligt raketter og romerlys, der indebærer en risiko for massedetonation under oplag og personskade ved fejlfunktion. Det er det fyrværkeri, der har det største indhold af spræng- og effektsats og har høj NEM vægt. Sikkerhedsstyrelsen vil i løbet af ca. 3 måneder foretage en systematisk gennemgang af fyrværkeriprodukterne på det danske marked ved en række nye forsøg samt ved brug af erfaringerne fra såvel allerede udførte forsøg som fra udlandet med henblik på at udskille det farlige. Disse typer fjernes fra markedet med det samme.

Den anden gruppe er det fyrværkeri, der ligger over de europæiske grænseværdier og derfor ikke vil være tilladt efter de nye regler, men som samtidig ikke vurderes at indebære en umiddelbar risiko for massedetonation ved oplag. For denne gruppe af fyrværkeri anbefales, at det tillades solgt frem til udgangen af 2006, hvis det kan påvises, at det ikke er direkte farligt. Sikkerhedsstyrelsen vil stå for verifikationen af produkterne efter ansøgning fra virksomhederne.

Fremgangsmåden bevirker, at det ønskede sikkerhedsniveau først opnås fuldt ud fra 2007.

Anbefalingen om ændring af reglerne kan gennemføres ved en ændring af de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri.

Rådgivning om lovligt fyrværkeri

I forbindelse med regeringens 10-punkts-plan for fyrværkeri blev der bl.a. oprettet en telefonisk "hotline" i Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen. Både virksomheder og borgere kunne henvende sig og få rådgivning om fyrværkeri mht. sikkerhed, lovlighed, osv. "Hotlinen" var en succes. I løbet af december måned blev mere end 300 personer betjent. Det er udvalgets opfattelse, at der også fremover er behov for at både forbrugere og virksomheder kan få rådgivning om fyrværkeri.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at fyrværkeri-hotlinen bør fortsættes. Det kunne fx være i en foreløbig 2-årig periode. "Hotlinen" bør ligesom i 2004 være åben i december måned.

Overvejelse om at stille krav om en holdbarhedsdato på fyrværkeri
Det er overvejet, om der bør stilles krav om, at kategori II-fyrværkeri fremover skal forsynes med en holdbarhedsdato. Hensynet bag forslaget er, at det har været fremført, at gammelt fyrværkeri er mere ustabilt og dermed udgør større risiko for at forvolde ulykker end nye produkter.

Alder er efter arbejdsgruppens vurdering ikke den faktor, som påvirker fyrværkeriets holdbarhed mest. Opbevaringsforholdene er vigtigere. En holdbarhedsdato ville derfor give en falsk tryghed. Desuden kunne forbrugerne blive fristet til at fyre en raket af, hvis holdbarhedsdatoen var ved at udløbe. Derudover ville det skabe store logistikproblemer ved aflevering af fyrværkeri, der var blevet for "gammelt".

Ingen andre europæiske lande har indført et sådant krav. Det er heller ikke et sikkerhedsspørgsmål, der er til debat ved de kommende EU-standarder på området.

Da det efter arbejdsgruppens vurdering ikke er sandsynliggjort, at forslaget vil gøre fyrværkeri sikrere, kan arbejdsgruppen ikke anbefale, at der indføres en holdbarhedsdato.

3. Overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeriprodukter

3.1. Gældende ret[12]

Som hovedregel kræver overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeri politiets tilladelse, jf. fyrværkerilovens § 2 stk. 1 og af fyrværkeribekendtgørelsens § 3 stk. 1. Det gælder imidlertid kun det professionelle fyrværkeri. Reglerne siger nemlig samtidig, at overdragelse, erhvervelse og anvendelse af kat. I- og II-fyrværkeri, dvs. almindeligt forbrugerfyrværkeri, ikke kræver politiets tilladelse. Salg af fyrværkeri til forbru-

[12] Reglerne om overdragelse og erhvervelse af fyrværkeri findes i lov nr. 193 af 24. maj 1972 om fyrværkeri, som senest ændret ved lov nr. 458 af 10. juni 2003 samt bekendtgørelse nr. 778 af 14. oktober 1999 om fyrværkeri, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1133 af 24. november 2004. Reglerne om anvendelse af fyrværkeri og reglerne om festfyrværkere findes dels i ovennævnte bestemmelser, dels i de tekniske forskrifter for fyrværkeri, der er fastsat med hjemmel i såvel fyrværkeriloven som beredskabsloven.

gere via fjernsalg fx pr. postordre eller fra internettet kræver dog tilladelse fra Sikkerhedsstyrelsen jf. nedenfor.

Bestemmelserne om erhvervelse af fyrværkeri er hidtil fortolket således, at der skelnes mellem erhvervelse og indførsel af fyrværkeri. Der stilles derfor ikke er krav om særskilt polititilladelse til erhvervelse af fyrværkeri, hvis der samtidig er tale om indførsel, som den pågældende har fået tilladelse til efter fyrværkeribekendtgørelsens § 14. Mao. skal importører ikke indhente dobbelttilladelse, når de indkøber fyrværkeri fra udlandet.

3.1.a. Overdragelse, herunder salg af fyrværkeri

Krav ved overdragelse af kat. III- IV- og andet fyrværkeri

Kravet om polititilladelse til overdragelse af fyrværkeri gælder for alle andre typer af fyrværkeri end kat. I- og II fyrværkeri.[13] Tilladelse til overdragelse af disse typer fyrværkeri meddeles af politimesteren i den politikreds, hvor ansøgeren har forretningssted. Sådanne tilladelser kan meddeles enkeltstående eller som generel tilladelse, gældende i indtil 5 år jf. fyrværkeribekendtgørelsens § 4 stk. 1.

Den, der har opnået politiets tilladelse til overdragelse af kat. III-, IV- eller andet fyrværkeri, har pligt til at føre salgsbog, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2. I salgsbogen skal opgives købers navn og adresse samt art og mængde af det solgte fyrværkeri.

Det er endvidere praksis, at der i politiets tilladelser til overdragelse af fyrværkeri stilles vilkår om, at overdrageren i forbindelse med salg af fyrværkeri har pligt til at sikre sig, at erhververen har tilladelse til at erhverve det pågældende fyrværkeri, samt at overdrageren har pligt til at opbevare dokumentation herfor.

Generelt om salg af kat. I og II-fyrværkeri

Der er som udgangspunkt fri adgang til at sælge kat. I og II-fyrværkeri til forbrugerne (se dog nedenfor om bl.a. aldersbegrænsning). Disse typer af fyrværkeri må i princippet sælges året rundt. I praksis sælges det meste fyrværkeri i detailhandlen dog op til nytårssæsonen.

Forbud mod salg til personer under 15 og 18 år og salg ved selvbetjening

For kat. I- og II-fyrværkeri er der i fyrværkeribekendtgørelsens § 5 fastsat aldersmæssige begrænsninger for salg. Kat. I-fyrværkeri med undtagelse af knaldhætter, knaldbånd, knaldperler og knallerter, må ikke sælges til personer under 15 år. Kat. II-fyrværkeri må ikke sælges til personer under 18 år.

---

[13] Typegodkendte lovpligtige nødsignaler og linekastningsapparater til skibe, som hører til kategorien "andet fyrværkeri", er endvidere undtaget fra kravet om polititilladelse for erhvervelse og anvendelse, såfremt erhvervelsen sker hos skibsprovianteringshandlere og forhandlere af skibsinventar mod forevisning af gyldig legitimation eller skibets tilsynsbog. jf. fyrværkeribekendtgørelsens § 3 stk. 3. Overdragelse af denne type fyrværkeri kræver altid politiets tilladelse.

Der gælder endvidere den begrænsning for salg af kat. II-fyrværkeri samt for knaldperler og knaldpropper, at det ikke må sælges ved selvbetjening, jf. bekendtgørelsens § 6 stk. 1.

Fjernsalg af kat. I- og II- fyrværkeri
Der findes særlige regler for fjernsalg af kat. I- og II-fyrværkeri, dvs. fx salg over internettet, jf. fyrværkeribekendtgørelsens § 6, stk. 2-4. Dette kræver tilladelse fra Sikkerhedsstyrelsen. Tilladelse kan meddeles for en periode på indtil 5 år, og Sikkerhedsstyrelsen kan stille sikkerheds- og kontrolmæssige vilkår for tilladelsen. Det er et krav, at det i forbindelse med ansøgning om en sådan tilladelse til fjernsalg dokumenteres, at fjernsælgeren råder over godkendt opbevaringssted og pakkeafsnit. Det skal endvidere oplyses, hvordan det sikres, at forbuddet mod overdragelse til personer under henholdsvis 18 og 15 år overholdes.

I praksis kan fjernsælgeren sikre sig, at han overholder forbudet mod overdragelse til personer under 15 og 18 år, ved at kræve erklæring fra fragtfirmaet, der benyttes, om at det solgte fyrværkeri kun vil blive udleveret mod forevisning af legitimation. Der er endvidere praksis for at kræve, at betaling sker med Dankort.

Krav om medfølgende vejledning – kat. I og II
I fyrværkeribekendtgørelsens § 7 findes krav om medfølgende vejledning ved overdragelse af kat. I- og II-fyrværkeri.

Importøren eller producenten skal sikre sig, at der ved levering af kat. I- og II-fyrværkeri til grossist eller detailforhandler medfølger en vejledning vedrørende sikkerhedsmæssige forhold ved opbevaring og anvendelse af fyrværkeriet. Vejledningen skal være på dansk.

Tilsvarende gælder det, at der ved overdragelse af kat. I- og II-fyrværkeri til forbrugere skal udleveres en vejledning om anvendelse af fyrværkeriet. Kravet om medfølgende vejledning til forbrugere gælder dog ikke for knallerter, trækbordbomber, stjernekastere og isfontæner. I sortimentspakninger kan vejledningen være indlagt i pakningen eller påtrykt pakningen.

Vejledningerne skal være godkendt af Beredskabsstyrelsen.

3.1.b. Erhvervelse og anvendelse af fyrværkeri

Erhvervelse af kat. III- og IV- fyrværkeri
Som nævnt ovenfor kræver erhvervelse af kat. III- og IV-fyrværkeri politiets tilladelse. Ifølge fyrværkeribekendtgørelsens § 9 er det en betingelse for at opnå tilladelse, at ansøgeren kan godtgøre en særlig interesse i anvendelse af fyrværkeriet. Som eksempler herpå nævner bestemmelsen forlystelsesetablissementer, festligheder og lignende. Tilladelse til erhvervelse af kat. III- og IV-fyrværkeri meddeles af politiet i den politi-

kreds, hvor ansøgeren har forretningssted eller i mangel heraf, hvor ansøgeren har bopæl.

Det er således muligt at opnå tilladelse til erhvervelse af kat. III- og IV-fyrværkeri uden at være festfyrværker, men anvendelsen af fyrværkeriet skal forestås af en festfyrværker jf. nedenstående.

Anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri
Kat. III- og IV-fyrværkeri må kun anvendes af en festfyrværker, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 1. Dog kan personer, der er under uddannelse til festfyrværkere bistå festfyrværkeren ved anvendelsen på dennes ansvar, jf. bekendtgørelsens § 10 og de tekniske forskrifter for fyrværkeri.

En festfyrværker er defineret som en person, der har gennemgået en af Sikkerhedsstyrelsen godkendt uddannelse om anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri, eller en person, som på anden måde har dokumenteret det fornødne kendskab til anvendelse af dette fyrværkeri overfor Sikkerhedsstyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 1, nr. 10. Godkendelse som festfyrværker kan ske særskilt for henholdsvis kat. III- og IV-fyrværkeri.

Bevis for godkendelse som festfyrværker udstedes af Sikkerhedsstyrelsen. Beviset skal medbringes og kunne forevises på politiets anmodning ved enhver anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri jf. § 10 stk. 2.

Uddannelsen til festfyrværker består af såvel en teoretisk som en praktisk del. Den praktiske del omfatter praktik hos en godkendt festfyrværker ved mindst 50 arrangementer af forskellig karakter og under forskellige forhold. De nærmere regler for uddannelsens indhold og omfang fastsættes af Sikkerhedsstyrelsen.

Tilladelse til festfyrværkerens anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri meddeles af politiet i den politikreds, hvor festfyrværkeriet skal anvendes, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 3. Politiet kan stille ordensmæssige vilkår for anvendelsen, som i øvrigt skal ske i overensstemmelse med de tekniske forskrifter for fyrværkeri. Ansøgning om tilladelse til anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri skal indeholde oplysninger om ansøgerens navn og adresse, hvor fyrværkeriet ønskes anvendt og i hvilken anledning, samt størrelsen af eventuelle luftbomber.

Reglerne for den konkrete anvendelse af kat. III- og IV-fyrværkeri fremgår af kapitel 2 i de tekniske forskrifter for fyrværkeri.

Anvendelse af kat. IV-fyrværkeri (tivolifyrværkeri) må ikke finde sted i mindre afstand end 10 meter fra bygningers åbninger. Anvendelse af kat. IV-fyrværkeri må endvidere ikke ske i mindre afstand end 200 meter til bygninger med letantændeligt tag, ovennævnte oplag og brændbar vegetation. Også for kat. IV-fyrværkeri fordobles afstandskravene i vindens

retning. I medfør af forskrifterne må kat. III-fyrværkeri (scenefyrværkeri) ikke anvendes på scener med en lofthøjde på under 4 meter.

De tekniske forskrifter indeholder endvidere en række ordensmæssige regler for anvendelse af professionelt fyrværkeri, afstandskrav til publikum, krav om afspærring m.v.

Anvendelse af kat. I- og II-fyrværkeri
Der findes ikke i lovgivningen tidsmæssige begrænsninger for forbrugernes affyring af fyrværkeri. Som udgangspunkt må man derfor affyre nytårsfyrværkeri hele året rundt.

Der er dog andre begrænsninger for anvendelsen, jf. fyrværkeribekendtgørelsens kapitel 2. Det fremgår, at kat. II-fyrværkeri ikke må affyres i mindre afstand end 100 meter fra bygninger med letantændeligt tag, dvs. stråtag, stakke eller andet oplag i det fri af letantændelige stoffer, større oplag af træ, brændsel, brændbar emballage, og lignende, oplag af brandfarlige væsker, flaskegas eller overjordiske naturgasinstallationer. Ligeledes skal der være en afstand på 100 meter til nåletræsbevoksninger, lyngklædte arealer eller anden brændbar vegetation. Særligt for raketter gælder det, at disse ikke må anvendes i mindre afstand end 200 meter fra bygninger med letantændeligt tag samt ovennævnte oplag og brændbar vegetation. Afstandskravene fordobles i vindens retning.

Ud over gældende afstandskrav gælder, at der ved anvendelse af fyrværkeri skal udvises forsigtighed, jf. bekendtgørelsens § 8. Det er således ikke tilladt at anvende fyrværkeri under forhold, som gør, at anvendelsen kan udgøre en fare.

Lokale anvendelsesbegrænsninger for fyrværkeri
Der kan lokalt være fastsat anvendelsesbegrænsninger for både forbruger- og professionelt fyrværkeri.

Ifølge fyrværkeribekendtgørelsens § 8 stk. 7 kan kommunalbestyrelsen for et nærmere afgrænset område forbyde eller fastsætte nærmere vilkår for anvendelse af fyrværkeri i det fri i en nærmere angivet periode, såfremt dette på grund af tørke eller andre ekstraordinære forhold skønnes nødvendigt for at formindske risikoen for brand.

Endvidere kan anvendelse af fyrværkeri være omfattet af politivedtægten. Det følger af normalpolitivedtægtens § 3, at det er forbudt på eller ud over vej at afbrænde fyrværkeri eller lignende, der kan medføre skade, eller som kan være til ulempe for forbipasserende.

Det beror på en konkret vurdering, om afbrænding af fyrværkeri kan medføre skade eller kan være til ulempe for forbipasserende. Ved den konkrete vurdering af, om afbrænding er til ulempe for forbipasserende, kan tidspunktet for affyringen blandt andet tillægges betydning.

Erhvervelse og anvendelse af "andet fyrværkeri"
Tilladelse til erhvervelse og anvendelse af andet fyrværkeri fx lovpligtige nødsignaler, meddeles af politiet, som forinden indhenter udtalelse fra Sikkerhedsstyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 11.

Salg af visse kemikalier
Ud over reglerne om fyrværkeri indeholder fyrværkeribekendtgørelsens § 12 bestemmelse om salg af visse kemikalier, som kan bruges til fremstilling af fyrværkeri. Bestemmelsen indeholder forbud mod salg til personer under 18 år af en række kemikalier herunder chlorater, perchlorater, mv.

3.2. Sammenligning med andre lande

Der er indsamlet informationer om regler og praksis for salg og anvendelse af fyrværkeri fra en række af de lande, som omgiver os: Sverige, Norge, Tyskland, England og Holland.

Tabel 3: Salg og anvendelse af fyrværkeri

Land	Salg	Anvendelse
Danmark	Fri	Fri
Norge	Mellem jul og nytår	Nytårsaften
Sverige	Fri	Fri
Tyskland	Mellem jul og nytår	Nytårsaften
Storbritannien	Mellem jul og nytår (og ved andre nytår fx kinesisk)	Kl. 7-23, dog til kl. 01 ved de udvalgte højtider
Holland	Fra 29/12-31/12	Nytårsaften

Af de adspurgte lande er det kun Sverige, der har lige så lang salgsperiode som Danmark (nemlig hele året). I de øvrige lande er salg af fyrværkeri indskrænket til perioden mellem jul og nytår, - i Holland må fyrværkeri kun sælges fra 29. december. I Norge eksperimenterer man i to kommuner med at indskrænke salgsperioden, så fyrværkeri kun må sælges d. 30. og 31. december.

Da England er et multietnisk samfund, må fyrværkeri sælges i perioderne op til tre – fire forskellige højtider bl.a. det kinesiske nytår. Reglerne i England er i øvrigt lidt anderledes, idet nytårsfyrværkeri kan sælges ved de pågældende højtider uden licens, men man kan få licens til at sælge fyrværkeri året rundt. Det er dog så dyrt at få sådan en licens, at der kun udstedes ganske få af dem.

Anvendelsesperioden er også lidt forskellig i de adspurgte lande. I Norge, Holland og Tyskland må fyrværkeri kun anvendes nytårsaften. I Sverige er der ikke indskrænkninger i anvendelsesperioden. Endelig har man i England valgt en anden tidsmæssig begrænsning, idet fyrværkeri må anvendes året rundt, men kun mellem kl. 7 og 23. Undtagelsen er de førnævnte højtider, hvor fyrværkeriet må anvendes to timer længere frem til kl. 01.

Alle landene angiver, at generne fra affyring af fyrværkeri har været årsagen til, at man har gennemført indskrænkninger af salgsperioden. Alle har også erfaring for, at indskrænkning af salgsperioden automatisk leder til en indskrænkning af anvendelsesperioden. Et par lande angiver, at der er noget skyderi op til de legale anvendelsesperioder. Norge angiver, at der er en høj selvjustits i samfundet; hvis en borger begynder at skyde med fyrværkeri uden for de tilladte perioder, så modtager politiet straks en mængde henvendelser fra ophidsede naboer.

Endelig er der spurgt til krav til salgsbøger for forhandlerne. Efter det oplyste er det kun et krav i England. Kravene er moderate – der skal blot føres optegnelser over solgte mængder.

3.3. Interesseorganisationernes holdninger

Dyrenes Beskyttelse og Landbrugsrådet har begge fremhævet, at affyring af især kraftigt fyrværkeri giver problemer for hunde, katte og husdyr, der bliver bange, kommer til skade osv.

Dyrenes Beskyttelse foreslår et forbud mod det kraftigste fyrværkeri inkl. en grænse for lydniveauet. De foreslår endvidere, at salgsperioden for fyrværkeri til forbrugere begrænses til 23.-31. december og affyringsperioden til 23. december -1. januar. Resten af året skulle der kun kunne affyres fyrværkeri efter dispensation fra politiet.

Begge organisationer foreslår, at der indføres en minimumsafstand til bl.a. landbrugsejendomme med dyr, og at ejere af dyr informeres om fyrværkeriets affyring. Endelig ønsker de en klar sanktionshjemmel for politiet.

Fyrværkeribrancheforeningen mener om udgangspunkt ikke, at der er behov for at indskrænke salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri, men kan acceptere, at salgsperioden indskrænkes til december måned. De frygter, at en indskrænkning til mellem jul og nytår vil kriminalisere en stor del af befolkningen, som vil ty til det illegale fyrværkeri i stedet. Derudover vil en kraftig indskrænkning af salgsperioden medføre store logistiske problemer, da meget store mængder vil skulle sælges inden for en kort periode. Det vil også øge risikoen for skader på grund af den store mængde fyrværkeri, der vil skulle transporteres og håndteres inden for en kort periode. Af samme grunde er betænkelig ved en indskrænkning af anvendelsesperioden.

Foreningen mener i øvrigt, at det bør pålægges importør og salgsled at holde regnskab med køb og salg af det professionelle fyrværkeri mhp. at stoppe den illegale handel.

De Samvirkende Købmænd og Danmarks Tapet- og Farvehandlerforening er positivt indstillede over for en begrænsning af salgsperioden til

december måned. Dansk Handel & Service (DHS) har forståelse for ønsket om en begrænsning af salgsperioden, men opfordrer til, at det i givet fald bliver december måned til starten af januar.

Organisationerne fremhæver, at en meget begrænset salgsperiode fx. kun mellem jul og nytår vil medføre store logistiske problemer for detailhandlen med øget risiko for håndteringsulykker mv. Der vil samtidig være en risiko for styrkelse af det illegale marked. En salgsbegrænsning vil derfor kræve, at detailhandlen har ret til at få varerne leveret inden salgsperiodens start. DHS har oplyst, at langt det meste fyrværkeri i butikkerne sælges i december måned.

Detailhandelsorganisationerne har generelt oplyst, at de og deres medlemmer gerne deltager i informationstiltag omkring fyrværkeri.

3.4. Vurderinger og anbefalinger

Anvendelsen af fyrværkeri medfører hvert år et betydeligt antal ulykker. Sikkerhedsstyrelsens fyrværkeristatistik[14] viser, at det hovedsageligt er drenge i alderen 10-14 år og mænd i alderen 30-39 år, der kommer til skade med fyrværkeri.

Ifølge statistikken kan en del af fyrværkeriulykkerne relateres til ulovligt fyrværkeri. Det gælder omkring 15 % af ulykkerne i 2004. Der kan dog være tale om højere tal, da det ikke for alle ulykker er oplyst, om de er sket med lovligt eller ulovligt fyrværkeri. Når det gælder de alvorligste ulykker, er det en stor del af ulykkerne, der sker med ulovligt fyrværkeri. Det fremgår af fyrværkeristatistikken, at 27 % af de alvorligste ulykker i 2004 skete med ulovligt fyrværkeri. Den antalsmæssigt største del af ulykkerne sker imidlertid med lovligt fyrværkeri.

Sikkerhedsstyrelsens statistik over fyrværkeriulykker viser, at 69 % af de registrerede fyrværkeriulykker i 2004 er sket i forbindelse med nytåret.[15] 13 % af ulykkerne er sket i den øvrige del af december måned og 18 % i perioden januar - november. Selv om størstedelen af fyrværkeriulykkerne er sket i forbindelse med nytåret, er der således også sket et betydeligt antal ulykker på andre tidspunkter – dog særligt i december måned. De tilsvarende tal for 2003 viser, at 54 % af ulykkerne skete i forbindelse med nytåret, 25 % i resten af december og 21 % i resten af året.

Antallet af fyrværkeriulykker i december måned 2004, når der ses bort fra nytårsaften, har været næsten halveret i forhold til 2003. Dette formodes at have en sammenhæng dels med indsatsen mod det ulovlige fyrværkeri, dels med de skærpede regler for opbevaring af fyrværkeri, der bevirkede, at fyrværkeri kom senere ud i detailhandlen til videresalg. Ifølge oplys-

[14] Sikkerhedsstyrelsens fyrværkeristatistik tager udgangspunkt i Ulykkesregisteret hos Statens Institut for Folkesundhed samt registreringer fra Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitetshospital.

[15] Tallene stammer fra Ulykkesregistret. Tallene for 2004 er ekskl. 1. januar 2004 men inkl. 1. januar 2005.

ninger fra branchen har der været et betragteligt fald i salget af fyrværkeri i 2004 set i forhold til 2003. Det anslås, at det samlede salg af fyrværkeri i 2004 var på 6000 tons mod 9000 tons i 2003. Salget har således generelt været mindre i 2004 bl.a. som en følge af ulykken i Seest og den megen fokus, der blev sat på fyrværkeri og sikker anvendelse heraf op til nytåret.

Ud over ulykker med personskade giver anvendelsen af fyrværkeri udenfor nytåret problemer i forhold til særligt følsomme personer og i forhold til dyr. Mange borgere finder endvidere, at anvendelse af fyrværkeri uden for nytåret er generende og forstyrrer den offentlige ro og orden.

Begrænsninger i salgs- og anvendelsesperioden for nytårsfyrværkeri
Arbejdsgruppen har overvejet spørgsmålet om, hvorvidt der bør indføres en begrænsning i salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri. Som det fremgår af afsnit 3.2., har alle de adspurgte lande bortset fra Sverige indskrænket salgsperioden til mellem jul og nytår.

Ud fra en sikkerhedsmæssig vurdering vil en begrænsning være en fordel, idet en begrænset adgang til køb og affyring af fyrværkeri må forventes at have en positiv virkning på antallet af skader. En skrap begrænsning af fyrværkeriperioden til ugen mellem jul og nytår vil formentlig have størst effekt på ulykkesstatistikken, men en mildere begrænsning forventes også at være positivt. Omkring 20 pct. af fyrværkeriskaderne sker fra januar til november måned. Dertil kommer, at affyring - især udenfor nytåret - er til gene for både mennesker og dyr.

Det er vurderingen, at en begrænsning til mellem jul og nytår isoleret set vil have den største effekt på ulykkesstatistikken. Der er dog også ulemper ved en sådan begrænsning.

For det første kan det vanskeliggøre logistikken for detailhandlen. Fyrværkeriprodukterne vil skulle transporteres, omlades og sælges over en kort periode, hvilket også kan medføre en større sandsynlighed for fejl samt håndteringsulykker. Det kan endvidere være et problem i forhold til opbevaringen af fyrværkeri i detailledet, da der kun kan opbevares en begrænset mængde.

Logistik-problematikken vurderes kun at være til stede, hvis salgsperioden begrænses til mellem jul og nytår. Den kan desuden til en vis grad imødegås ved, at butikkerne får lov til at opbevare fyrværkeriet i en rimelig periode inden salgsperiodens start. Forslaget under afsnit 4.5. om muligheden for at opbevare og sælge fyrværkeri uden for fast forretningssted vil endvidere kunne afbøde problemet.

For det andet har fyrværkeribranchen og detailhandlen fremført, at de frygter, at en begrænsning af perioden for salg af fyrværkeri vil tilskynde flere til at købe (og anvende) ulovligt fyrværkeri. Der kan også opstå problemer med internet-handel med fyrværkeri uden for den fastsatte salgs-

periode. En kortere salgs- og anvendelsesperiode vil derfor ikke gøre behovet for kontrol mindre.

Det har også været fremført, at det kan være vanskeligt at håndhæve et forbud mod anvendelse af fyrværkeri udenfor den fastsatte periode. For eksempel kan det være vanskeligt at finde frem til, hvem der har anvendt fyrværkeriet, hvis affyring sker på tidspunkter, hvor det ikke er tilladt. Det antages dog, at en begrænsning af salgsperioden for fyrværkeri også vil medvirke til at begrænse anvendelsen udenfor den tilladte salgs- og anvendelsesperiode. Dette underbygges af de erfaringer, man har i Norge, Holland og Tyskland.

Det kan overvejes, om en begrænsning vil gøre fyrværkeriets "frigivelsesdato" til en "event", à la "j-dag" og "p-dag" for hhv. jule- og påskeøl, og dermed vil øge interessen for at købe fyrværkeri. Den almindelige detailhandel sælger imidlertid i forvejen først fyrværkeri fra ultimo november/primo december, hvorfor det ikke vurderes at være tilfældet. Det må tværtimod forventes, at en begrænsning af salgs- og anvendelsesperioden vil medføre en nedgang i salget af fyrværkeri.

Endelig må man holde sig for øje, at affyring af fyrværkeri er blevet en del af den danske festkultur året rundt. Mange vil formentlig opfatte en meget kort salgs- og anvendelsesperiode som en urimelig begrænsning af den personlige frihed.

Det er underarbejdsgruppens opfattelse, at en begrænsning af salgs- og anvendelsesperioden vil kunne medvirke til at begrænse antallet af fyrværkeriskader. Ud fra en rent sikkerhedsmæssig betragtning må arbejdsgruppen derfor anbefale, at det overvejes at begrænse salgs- og anvendelsesperioden for fyrværkeri. Hvorvidt der skal foretages en begrænsning i perioden, er imidlertid en politisk beslutning.

Begrænsningen kunne i givet fald udformes som en fx 2-årig forsøgsordning, hvor salg og anvendelse af fyrværkeri kun er tilladt i december måned (inkl. affyring primo januar). Det kunne vurderes ved hvert årsskifte, hvilken effekt begrænsningen havde haft på antallet af ulykker, gener, mv. set i forhold til forbrugernes behov for og efterspørgsel efter fyrværkeri. På den baggrund kunne der træffes beslutning om en eventuel permanent ordning.

Det er hensigten, at en begrænsning kun skal omfatte kat. II-fyrværkeri, - altså det almindelige fyrværkeri, som forbrugerne selv affyrer. Det professionelle fyrværkeri er ikke bestemt til anvendelse i forbindelse med nytåret og giver stort set ikke anledning til skader på forbrugerne. Den professionelle festfyrværker ville således stadig kunne hyres til en byfest eller lignende. Kat. I-fyrværkeri - fx bordbomber - har endvidere kun begrænset effekt, hvorfor der ikke er grund til at indføre begrænsninger .

Det er overvejet, om der bør kunne gives dispensation til privates affyring af fyrværkeri uden for december måned, men arbejdsgruppen kan ikke anbefale det. En dispensationsordning vil udvande formålet med begrænsningen. Dertil kommer, at det vil være vanskeligt at opstille kriterier for, hvornår der skal kunne dispenseres, ligesom administrationen af ordningen vil være en administrativ byrde. Endelig vil det som beskrevet være muligt at anvende en festfyrværker, hvis man ønsker fyrværkeri til fx en stor sommerfest.

En begrænsning af anvendelsesperioden for kat. II-fyrværkeri vil kunne ske ved en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen. En ændring af salgsperioden for kat. II-fyrværkeri, som medfører et egentligt forbud mod detailsalg af kat. II-fyrværkeri udenfor den fastsatte salgsperiode, vil kræve en ændring af fyrværkeriloven.

Begrænsning i det tilladte støjniveau ved festfyrværker-arrangementer
Der er i dag ikke generelt fastsatte grænser for det tilladte lydtryk fra festfyrværkerarrangementer ud over dem, der fremgår af ordensreglementets eventuelle formuleringer om "unødig støj" og "støj til gene for andre". Det vurderes at være formålstjenstligt at præcisere dette i form af en grænseværdi i fyrværkeribekendtgørelsen for at bringe kravene til lydniveauet på linie med dem, der anbefales for almindeligt kategori II fyrværkeri.

Det anbefales derfor at indføre et støjkrav for festfyrværkerarrangementer på 120 dB (AImax) målt ved kanten af afskydningsområdet (det afspærrede, som publikum ikke må færdes indenfor).

Argumentationen er den samme som argumentationen for støjkravet for kategori II fyrværkeri, jf. afsnit 2.4. ovenfor.

Krav om afstand til dyrehold mv.
For at mindske de gener for dyr, og i nogle tilfælde skader på dyr, der følger af affyring af fyrværkeri, kan det overvejes at udbygge de gældende afstandskrav ved affyring af kat. II-fyrværkeri. Det er underarbejdsgruppens opfattelse, at det især er den direkte chikanøse affyring af fyrværkeri tæt på dyr, der bør sættes ind over for.

Det foreslås, at der indføres bestemmelser om, at anvendelse af fyrværkeri ikke må ske i umiddelbar nærhed af landbrugsejendomme med hold af dyr, hundekenneler og andre erhvervsmæssige dyrehold samt arealer med udegående dyr. Afstandskravet kunne fx være 100 m., hvilket bør fastsættes efter en dialog med dyreorganisationerne. Et afstandskrav i forhold til dyrehold vil i givet fald kunne gennemføres ved tilføjelse til fyrværkeribekendtgørelsens bestemmelser om afstandskrav til stråtækte huse mv.

Det bemærkes, at det i nogle tilfælde vil kunne være vanskeligt for den enkelte bruger af fyrværkeri at vurdere, om et sådant afstandskrav overholdes. Det er ikke nødvendigvis synligt, om der fx er hundekennel i

nærheden af det sted, hvor man ønsker at affyre fyrværkeriet. Til sammenligning kan det gældende afstandskrav til stråtækte huse være lettere for forbrugeren at overholde.

Forslagets effekt afhænger i høj grad af forbrugernes adfærd. Det er derfor vigtigt, at der bliver udbredt kendskab til det. På den baggrund anbefales, at der laves en særlig informationsindsats omkring dyregener og de nye krav i de kommende fyrværkerikampagner.

Det bemærkes, at hensynet til dyrene også vil blive imødekommet ved en fjernelse af det kraftigste fyrværkeri (se afsnit 2.4.) og en evt. begrænsning af salgs- og anvendelsesperioden for nytårsfyrværkeri (se afsnit 3.4.).

Krav til forretninger om at anføre BRS-nummer ved markedsføring
Det har været overvejet, om der i forbindelse med markedsføringen af kat. II-fyrværkeri burde stilles krav om, at BRS-nummeret skulle fremgå i forbindelse med markedsføringen, f.eks. i annoncer, tilbudsaviser m.v. Formålet skulle være at gøre det vanskeligt for importører at påbegynde markedsføring af kat. II-produkter, som endnu ikke er godkendt af Sikkerhedsstyrelsen. Det skulle desuden styrke forbrugernes mulighed for at sikre sig, at det fyrværkeri, man påtænker at købe, er lovligt.

Det er allerede som led i regeringens 10-punkts-plan besluttet at indføre en mærkningsordning, som skal gøre det lettere for forbrugerne at træffe det sikkerhedsmæssigt rigtige valg, og dermed give større tryghed i forbindelse med køb og anvendelse af fyrværkeri. Mærkningsordningen vil bl.a. medføre, at det skal fremgå klart hvilket fyrværkeri, der kun må erhverves og anvendes med særlig tilladelse.

Det findes derfor unødvendigt også at indføre et krav om at anføre BRS-nummer i forbindelse med markedsføring af kat. II-fyrværkeri.

Informationskampagner om fyrværkeri
Der har i Danmark igennem en årrække været iværksat informationskampagner om fyrværkeri. I nytårssæsonen 2004/05 blev der iværksat en forstærket informationsindsats på området. Der blev iværksat flere forskellige informationstiltag med forskellige målgrupper. For det første var der en landsdækkende "fyrværkerikampagne", som er rettet mod skolebørn.[16] For det andet gennemførte Sikkerhedsstyrelsen en kampagne målrettet de 20-45-årige om farligheden ved det kraftigste fyrværkeri. Derudover var der en kampagne for brug af sikkerhedsbriller Endelig blev der iværksat en kampagne over for detailhandlen for at styrke de ansattes viden om fyrværkeri.

[16] Fyrværkerikampagnen koordineres af amterne og støttes af Sundhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen, Øjenforeningen Værn om synet, helsefonden og landsforeningen for bedre hørelse.

Det kan konstateres, at der er sket et fald i antallet af fyrværkeriulykker i 2004 på 20 pct. i forhold til sidste år. Det vurderes, at det til dels skyldes informationsindsatsen. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at det fortsat prioriteres, at der iværksættes målrettede informationskampagner om fyrværkeri.

Udvidet registreringspligt vedrørende vareleveringer, salg og oplag
Det har vist sig vanskeligt ved kontrol med virksomheder at følge de enkelte fyrværkeriprodukter gennem de forskellige omsætningsled ved hjælp af de oplysninger, der i dag fremgår af salgsbøger m.v. Det er fx svært at følge et parti professionelt fyrværkeri fra importøren til en festfyrværker og dermed sikre, at fyrværkeriet kun ender hos festfyrværkere og ikke hos forbrugere. I forbindelse med kontrolarbejdet har det ikke i alle tilfælde kunnet konstateres, om der har været tale om handel med professionelt fyrværkeri eller kat. II-fyrværkeri.

Af hensyn til muligheden for at gennemføre en mere effektiv kontrol anbefales det, at de oplysninger, der i dag skal noteres i salgsbogen om købers navn og adresse samt art og mængde af det solgte fyrværkeri, bør suppleres med registrering af oplysninger om vareleveringer, oplag, fabrikant, leverandør, typebetegnelse, kategori og dato for både køb og salg.

Pligten til at registrere bør endvidere udvides til også at omfatte kat. II-fyrværkeri, dog ikke for så vidt angår oplysninger om salg til den endelige forbruger.

Endelig bør der ved salg af fyrværkeri, som kun kan erhverves med polititilladelse, være pligt for sælgeren til at kunne dokumentere, at køberen har haft tilladelse til at erhverve fyrværkeriet.

En udvidet registreringspligt vedrørende køb og salg af fyrværkeri vil kunne indføres ved en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen.

4. Indførsel, fremstilling, opbevaring og håndtering af fyrværkeri

4.1. Gældende ret

Fyrværkeri må ikke indføres eller fremstilles uden tilladelse fra Sikkerhedsstyrelsen eller den, styrelsen bemyndiger hertil, jf. § 1, stk. 1 i lov om fyrværkeri. Sikkerhedsstyrelsen har bemyndiget Beredskabsstyrelsen til at meddele denne tilladelse.

I medfør af beredskabslovens § 33, stk. 1, nr. 1[17], fastsætter forsvarsministeren regler om placering indretning og brug af virksomheder, hvor der opbevares, anvendes eller fremstilles faste, flydende eller luftformige brandfarlige eller eksplosive stoffer og andre stoffer, der i forbindelse

[17] Beredskabsloven, lbk. nr. 137 af 1. marts 2004.

med en brand eller anden skade kan medføre en risiko for personer, ejendom eller miljøet.

Forsvarsministeren kan endvidere fastsætte regler for opbevaring og brug af faste, flydende eller luftformige brændbare eller eksplosive stoffer.

De nærmere regler for opbevaring og håndtering af fyrværkeri findes i fyrværkeribekendtgørelsens[18] kapitel 5 samt i Beredskabsstyrelsens Tekniske forskrifter for Fyrværkeri udstedt i medfør af bekendtgørelsens § 2. Alle mængdeangivelser i fyrværkeribekendtgørelsen og de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri er angivet i kg bruttovægt, hvilket også er tilfældet i den følgende tekst.

Reglerne for opbevaring af fyrværkeri blev skærpet ved ændring af både bekendtgørelse og de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri i november 2004.

4.1.a. Regler om godkendelse af fyrværkerivirksomheder, der indfører eller fremstiller fyrværkeri samt regler for opbevaring og håndtering af større mængder fyrværkeri.

Godkendelse af virksomheder der indfører eller fremstiller fyrværkeri

Den, der indfører eller fremstiller fyrværkeri, skal godkendes af Beredskabsstyrelsen, jf. fyrværkeribekendtgørelsens § 14. Montering af fyrværkeri, f.eks. festfyrværkerens montering af luftbomber i afskydningsrør, er omfattet af begrebet fremstilling.

Ansøgning om godkendelse skal indleveres senest 3 mdr. før, godkendelsen skal træde i kraft, medmindre anden skriftlig aftale er indgået imellem den pågældende og Beredskabsstyrelsen. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om ansøgerens eller den daglige leders navn og kvalifikationer, fyrværkeriets art og den forventede årlige mængde, jf. § 15. Ligeledes skal ansøgningen indeholde oplysninger om opbevaringsforhold. I praksis vedlægges kopi af politiets tilladelse til opbevaring af fyrværkeri, jf. nedenfor, eller der gives oplysning om, at ansøgning om opbevaringstilladelse er under behandling hos det stedlige politi. For fremstillingsvirksomheder skal ansøgningen endvidere indeholde beskrivelse af virksomhedens bygninger, herunder deres udformning og indretning m.v. samt beskrivelse af virksomhedens arbejdsmæssige rutiner.

I forbindelse med godkendelsen af en fyrværkerivirksomhed foretager Beredskabsstyrelsen en nærmere gennemgang af virksomheden. Styrelsen fastsætter de nærmere vilkår for virksomhedens placering på egen grund, herunder afstand mellem virksomhedens bygninger, indretning og anvendelse af de enkelte rum. Kravene fastsættes på grundlag af en konkret vurdering, hvor der tages udgangspunkt i, hvilke produkter der opbevares og håndteres/ fremstilles, i hvilke mængder, og om der er særlige risici ved håndteringen/fremstillingen af fyrværkeriet.

---

[18] Bekendtgørelse nr. 778 af 14. oktober 1999 om fyrværkeri samt senere ændringer.

Godkendelsen meddeles til de konkrete kategorier eller typer af fyrværkeri, der er ansøgt om. Såfremt en virksomhed ønsker at fremstille eller indføre fyrværkeri, der ikke er omfattet af den givne virksomhedsgodkendelse, skal der indgives særskilt ansøgning herom til Beredskabsstyrelsen.

Virksomheder, der opnår en virksomhedsgodkendelse, kan løbende foretage import eller fremstilling af fyrværkeri i overensstemmelse med godkendelsen. Godkendelsen gives typisk for en periode af 2 år. Valget af tidsbegrænset virksomhedsgodkendelse er sket for at give Beredskabsstyrelsen mulighed for at inddrage evt. ny viden, som måtte have betydning for godkendelsen. Perioden anses for passende, idet det fortsat er muligt at tilbagekalde godkendelser eller ændre vilkår i perioden ud fra almindelige forvaltningsretlige principper og bekendtgørelsens § 25 a.

Regler for opbevaring af større mængder fyrværkeri
I medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 20, stk. 2, må fyrværkeri som hovedregel ikke opbevares uden politiets tilladelse. Ud over en virksomhedsgodkendelse, som alene gives til virksomheder, der indfører eller fremstiller fyrværkeri, skal alle fyrværkerivirksomheder, dvs. både importører, fabrikanter, grossister og andre virksomheder med større lagre af fyrværkeri således indhente politiets tilladelse til opbevaring af fyrværkeri.

Undtaget fra kravet om polititilladelse er opbevaring af 5 kg kat. I- og II-fyrværkeri i private hjem og højst 200 kg i detailhandel samt opbevaring af fyrværkeri, der udelukkende består af knallerter, bordbomber, trækbordbomber, stjernekastere og isfontæner (opbevaring af dette fyrværkeri, skal dog ske i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 i de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri). Opbevaring over disse mængder kræver politiets tilladelse.

Tilladelse til opbevaring af større mængder kat. I- og II-fyrværkeri (dvs. mere end 4 tons i bygning og mere end 4 tons i container i det fri), tilladelse til opbevaring af kat. III- og IV-fyrværkeri samt tilladelse til opbevaring af fyrværkeri hos virksomheder, der indfører og fremstiller fyrværkeri, meddeles af politiet, jf. § 23, efter indhentet udtalelse fra Beredskabsstyrelsen.

For disse oplag stiller Beredskabsstyrelsen de konkrete krav til opbevaringen og håndteringen af fyrværkeriet. Der findes ikke detaljerede regler om opbevaring af større mængder af fyrværkeri, så kravene fastsættes på baggrund af styrelsens konkrete, sikkerhedsmæssige vurdering. Beredskabsstyrelsens vilkår for opbevaring efter § 23 kan og vil typisk være skærpede i forhold til de vilkår, der gælder for opbevaring af mindre mængder kat. I- og II-fyrværkeri, som fremgår af de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri.

Politiet videregiver oplysninger om meddelte tilladelser til opbevaring af fyrværkeri til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor opbevaringen finder sted. Tilladelser, der meddeles på baggrund af en indhentet udtalelse fra Beredskabsstyrelsen, videregives endvidere til Beredskabsstyrelsen.

Fyrværkerivirksomheder omfattet af Risikobekendtgørelsen
Fyrværkerivirksomheder, som har tilladelse til opbevaring af meget store mængder fyrværkeri, er tillige omfattet af Risikobekendtgørelsen.[19] Til disse virksomheder, som populært betegnes risikovirksomheder, hører fyrværkerivirksomheder, der enten har eller kan have oplag af fyrværkeri, hvis nettoeksplosivstofmængde (NEM) udgør 50 tons eller mere. Risikovirksomheder opdeles i kolonne 2 virksomheder (de mindre tunge virksomheder med opbevaring af mellem 50 og 200 tons NEM) og kolonne 3 virksomheder (de tunge virksomheder med over 200 tons NEM).

Risikobekendtgørelsen udgør det fælles overordnede regelgrundlag for de involverede myndigheder, hvilket vil sige Arbejdstilsyn, beredskabsmyndighed, miljømyndighed (og politiet). Når en virksomhed er omfattet af Risikobekendtgørelsen skal den derfor have godkendelser efter miljøbeskyttelsesloven, fyrværkerilovgivningen osv.

Godkendelserne fra myndighederne skal ske under hensyntagen til reglerne i Risikobekendtgørelsen, samt de regelsæt, der i øvrigt administreres af de pågældende myndigheder, idet de ovennævnte myndigheder hver især udøver de beføjelser, der er tillagt dem efter deres respektive lovgivning.

Særligt for virksomheder omfattet af Risikobekendtgørelsen gælder, at de skal indsende oplysninger til myndighederne om virksomhedens aktiviteter samt en plan for forebyggelse af større uheld. Virksomheder omfattet af kolonne 3 skal endvidere beskrive deres sikkerhedsledelsessystem samt udarbejde en sikkerhedsrapport og en intern beredskabsplan. Oplysninger i disse dokumenter vil indgå i politiets og Beredskabsstyrelsens vurdering af, hvorvidt tilladelse til opbevaring kan meddeles.

Arbejdstilsynets lovgivning omkring fyrværkerivirksomheder
Der er ikke under Arbejdsmiljøloven et særskilt regelsæt for fyrværkerivirksomheder.[20] Fyrværkerivirksomheder er således omfattet af samtlige relevante arbejdsmiljøregler, dvs. arbejdsmiljøloven og de regler, der er udarbejdet på grundlag heraf, og er underkastet Arbejdstilsynets almindelige tilsynsvirksomhed. Dog fremgår det specifikt af

[19] Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 106 af 1. februar 2000 om risikoen for større uheld med farlige stoffer (risikobekendtgørelsen).
[20] Lov om arbejdsmiljø, lovbkg. nr. 784 af 10. november 1999 med senere ændringer.

reglerne for unges arbejde, at unge under 18 år ikke må beskæftiges med eller på anden måde udsættes for fyrværkeri. [21]

En mindre del af fyrværkerivirksomhederne er tillige omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om kontrol med arbejdsmiljøet ved risiko for større uheld med farlige stoffer og underkastet det særlige tilsyn, der følger af disse regler. [22]

Øvrig lovregulering af fyrværkerivirksomheder
Særligt for virksomheder, der fremstiller fyrværkeri, gælder det, at disse virksomheder ofte vil være omfattet af krav om politiets tilladelse til overdragelse, erhvervelse, anvendelse og opbevaring efter våben- og eksplosivstoflovgivningen, idet en række nærmere angivne stoffer, der anvendes til fremstilling af fyrværkeri, er omfattet af denne lovgivning.[23] Loven indeholder hjemmel for justitsministeren til også at fastsætte regler for de øvrige stoffer, der anvendes i fyrværkeriproduktion. Denne hjemmel er ikke udnyttet.

Enkelte fremstillingsvirksomheder vil endvidere være omfattet af krav om tilladelser fra Beredskabsstyrelsen til opbevaring af brandfarlige kemikalier, som nitrocellulose og kaliumperchlorat.[24]

4.1.b Opbevaring og håndtering af fyrværkeri i detailhandlen

Gældende regler og kompetencer
Politiet meddeler tilladelse til opbevaring af fyrværkeri i detailhandel i medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 20, stk. 2, jf. § 22.[25] Opbevaringen skal ske i overensstemmelse med de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri. Reglerne for opbevaring af fyrværkeri blev skærpet i november 2004.

Tilladelse til opbevaring kan meddeles som enkeltstående tilladelse til opbevaring i perioden 1. december til 1. februar.

Indretning og placering af salgssteder

---

[21] Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelse nr. 943 af 1. november 1996, bekendtgørelse nr. 1018 af 17. december 1997 og bekendtgørelse nr. 76 af 3. februar 1998 (Erhvervspraktik).

[22] Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 201 af 23. marts 2000 om kontrol med arbejdsmiljøet ved risiko for større uheld med farlige stoffer

[23] Det skal dog i denne forbindelse bemærkes, at alene eksplosivstoffer, der tilhører klasse 1 i UNs Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, er omfattet af våben- og eksplosivstofloven og regler udstedt i medfør heraf. Våben- og eksplosivstofloven lovbekendtgørelse nr. 918 af 10. september 2004.

[24] Der henvises til Indenrigsministeriets (nu Forsvarsministeriets) bekendtgørelser nr. 996 og 997 af 27. november 1996. I medfør af disse bekendtgørelser må de pågældende stoffer kun opbevares i én-etagers bygninger eller lignende, som er godkendt af Beredskabsstyrelsen til opbevaringen. Der henvises til § 3 i bekendtgørelse nr. 996 af 27. november 1996 om opbevaring af visse former for nitrocellulose og § 3 i bekendtgørelse nr. 997 af 27. november 1996 om opbevaring af chlorater og perchlorater.

[25] I bygning af højst 2000 kg kategori I- og II-fyrværkeri, hvis sprinklet dog højst 4000 kg, samt til opbevaring af højst 4000 kg fyrværkeri i det fri (container).

1. Salgssted i butikker
Detailsalg af fyrværkeri kan ske enten fra et salgssted i en butik eller fra et salgssted i det fri. Et salgssted er i forskrifterne defineret som disk, bord, skranke eller lignende, hvorfra salg og udlevering af fyrværkeri finder sted.

Den samlede mængde kat. I- og II-fyrværkeri ved salgsstedet i en butiks salgslokale må ikke overstige 50 kg. Ud over de 50 kg kat. I- og II-fyrværkeri ved salgsstedet må der i salgslokalet i en afstand af mindst 5 meter fra salgsstedet opbevares en samlet mængde på højst 50 kg af knallerter, bordbomber, træk-bordbomber, stjernekastere og isfontæner. Disse fyrværkeriartikler må i henhold til fyrværkeribekendtgørelsens § 6, stk. 2 sælges ved selvbetjening.

I tilstødende lokaler, der er adskilt fra salgslokalet og forsynet med mindst en tætsluttende dør hertil, kan der opbevares en samlet mængde på 50 kg kat. I- og II-fyrværkeri, såfremt der i lokalet ikke findes F-gas eller brandfarlige væsker, og en samlet mængde på 100 kg, såfremt der i lokalet ikke findes andet brandfarligt oplag i form af papir, pap, træ, stearinlys eller lignende.

De nærmere regler for indretning af salgssted og håndtering af fyrværkeri i detailbutikker fremgår af kapitel 3 i de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri[26].

Udstillede fyrværkeriartikler ved salgsstedet må som udgangspunkt ikke indeholde pyroteknisk sats, og det skal tydeligt angives på artiklerne, at der er tale om attrapper. Såfremt artikler med sats anvendes i udstillinger, tæller vægten af disse artikler med i den samlede mængde fyrværkeri, der kan opbevares på salgsstedet, dvs. 50 kg. Fyrværkeriet, der opbevares på salgsstedet, skal placeres således, at artiklerne ikke kan berøres af andre end personalet.

Salgssteder må ikke placeres i bygningers flugtveje. Kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet) kan forbyde eller fastsætte nærmere vilkår for placering og indretning af salgssteder, såfremt dette skønnes nødvendigt for at sikre forsvarlige slukningsmuligheder i tilfælde af brand. Kommunalbestyrelsen kan således i yderste konsekvens forbyde salg af fyrværkeri fra butikken, såfremt det ikke er muligt at placere og indrette salgsstedet forsvarligt.

Der skal i umiddelbar nærhed af salgsstedet forefindes mindst ét håndsprøjtebatteri eller én trykvandslukker. Alternative slukningsmidler indeholdende vand kan aftales med kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet). Endvidere er tobaksrygning og brug af åben ild forbudt på lokalite-

[26] Forskrifterne gælder alene for salg og opbevaring af kategori I- og II-fyrværkeri, der i henhold til FN's Anbefalinger for Transport af Farligt Gods er klassificeret som 1.4 S, 1.4 G eller 1.3 G.

ter, hvor der forhandles, opbevares eller pakkes fyrværkeri, og dette skal tilkendegives ved skiltning.

2. Salgssted i det fri
Tilladelse til opbevaring af fyrværkeri på salgssted i det fri meddeles af politiet, i medfør af bekendtgørelsens § 20, stk. 2, jf. § 22. Det skal bemærkes, at opstilling af salgsboder i det fri endvidere skal ske i overensstemmelse med næringslovens regler herfor, jf. nedenfor.

På et salgssted i det fri må der efter forskrifterne opbevares højst 200 kg kat. I- og II-fyrværkeri. Fyrværkeriet må ikke placeres tættere end 1 meter fra udstyr, der ikke er godkendt til brug i rum klassificeret som sprængstofrum, kat. II.

Der må i en afstand af 10 meter fra salgsstedet ikke forefindes brændbar vegetation, og området må ikke anvendes til andre formål, herunder parkering eller lignende. Endvidere skal salgssted i det fri placeres således, at der er en afstand til naboskel samt vej- og stiskel på mindst 10 meter.

Salgssted i det fri skal placeres i forhold til bygninger og container med fyrværkeri, således at afstandene fra salgsstedet til bygning og container svarer til summen af de afstande, de hver i sær skal have til naboskel. Afstandskravet til bygning bortfalder, såfremt bygningen på den side, hvor salgsstedet placeres, har en brandmodstandsevne på mindst 60 minutter indenfor en afstand af 10 meter fra salgsstedet.

Også for salgssted i det fri gælder det, at tobaksrygning og brug af åben ild er forbudt, og der skal skiltes med dette forhold. I lighed med salgssted i butikker skal der i umiddelbar nærhed af salgssted i det fri placeres mindst ét håndsprøjtebatteri eller en trykvandslukker. I modsætning til bestemmelsen om slukningsmateriel i butikker skal placeringen af brandslukningsmateriellet på salgssted i det fri godkendes af kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet). Alternative slukningsmidler indeholdende vand kan aftales med kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet).

3. Særligt om næringslovens krav til fast forretningssted
Fyrværkeri må - som andre varer - kun sælges fra faste forretningssteder, det vil sige varige udsalgssteder, jf. næringslovens § 10.[27] Det er derfor som udgangspunkt ikke lovligt at sælge fyrværkeri fra fx et midlertidigt salgssted, der ikke er placeret i umiddelbar tilknytning til butikken. Det betragtes nemlig ikke som et varigt udsalgssted i næringslovens forstand.

Almindelige butikker må derimod gerne tage fyrværkeri ind som en ny varegruppe i december måned.

---

[27] Næringsloven, Lovbekendtgørelse nr. 185 af 25. marts 1988 med senere ændringer.

Som opfølgning på Kolding-ulykken blev reglerne for opbevaring af fyrværkeri strammet. Det betød, at flere butikker, der normalt havde kunnet opbevare større mængder af fyrværkeri, og som havde bestilt og indkøbt fyrværkeri i forhold til det, måtte indskrænke salget fra deres forretning.

På den baggrund afgav Erhvervs- og Selskabsstyrelsen en udtalelse om, at butikker - som følge af den ekstraordinære situation og de særlige omstændigheder med de nye opbevaringsregler - i december 2004 kunne sælge fyrværkeri uden for deres sædvanlige faste forretningssted. Salget kunne ske under forudsætning af

- at salget blev forestået af en i forvejen eksisterende butik,
- at den eksisterende butik havde søgt om en tilladelse til opbevaring af fyrværkeri og fået afslag pga. opbevaringsreglerne eller at den eksisterende butik havde fået en tilladelse til opbevaring af fyrværkeri, og tilladelsen efterfølgende var blevet ændret,
- at der fra det midlertidige forretningssted alene foregik salg af fyrværkeri, samt
- at de nye vilkår for opbevaring af fyrværkeri blev overholdt.

Regler for egentlige oplag i detailhandlen

De nærmere regler for opbevaring af kat. I- og II-fyrværkeri findes i kapitel 4 i de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri. I medfør af forskrifterne må fyrværkeri kun opbevares i rum i bygning eller i container opstillet i det fri.

Politiet kan meddele tilladelse til opbevaring i bygning af højst 2000 kg kat. I- og II-fyrværkeri, hvis sprinklet dog højst 4000 kg, i overensstemmelse med de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri, jf. bekendtgørelsens § 20. Opbevaring af fyrværkeri må ikke ske i bygninger, der anvendes til beboelse, eller i bygninger med lokaliteter, der er omfattet af Beredskabsstyrelsens driftsmæssige forskrifter, dvs. steder, hvor mange mennesker er samlet, eller hvor mennesker samles under særlige forhold. Et typisk eksempel på et sådant sted er et indkøbscenter.

Bestemmelsen om, at opbevaring ikke må finde sted i beboelsesbygninger eller i bygninger med lokaliteter omfattet af driftsmæssige forskrifter gælder ikke for opbevaring, der alene omfatter knallerter, bordbomber, trækbordbomber, stjernekastere og isfontæner. Opbevaring af fyrværkeri, der udelukkende består af sådanne artikler skal dog ske i overensstemmelse med forskrifterne.

4. Opbevaring af højst 500 kg. kat. I- og II-fyrværkeri i bygning

Der stilles i de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri krav til udformning og indretning af bygninger og rum, hvori der opbevares fyrværkeri. Der er krav om, at vægge skal være udformet af ubrændbare materialer, som kan modstå en brand i 60 minutter. Overflader skal være af svært antændelige materialer. Bygningens eller rummets areal må ikke overstige 600 m², og der stilles krav om opsætning af brandslukningsudstyr og ordensregler.

Bygninger, hvori der opbevares højst 500 kg kat. I- og II-fyrværkeri skal have en afstand til naboskel samt vej- og stimidte som angivet i bygningsreglementet, dvs. typisk 2,5 m. Rum i en bygning, hvori der opbevares fyrværkeri, skal desuden have en afstand til andre bygninger, der anvendes til beboelse, på mindst 25 meter.

5. Opbevaring af over 500 kg og højst 2000 kg i bygning (hvis sprinklet 4000 kg)
For opbevaring af over 500 kg og højst 2000 kg, hvis sprinklet dog 4000 kg, kat. I- og II-fyrværkeri gælder samme betingelser som for opbevaring af højst 500 kg fyrværkeri. Udover disse betingelser stilles der krav til flugtvejene fra opbevaringsrummet. Der skal være mindst 2 af hinanden uafhængige flugtveje placeret i eller umiddelbart ved lokalets modstående ender. Fra opbevaringsrum uden sprinkleranlæg skal den ene af flugtvejene føre direkte til terræn i det fri. Der må intet sted i opbevaringsrummet være mere end 25 meter til nærmeste flugtvej. Udgange og døre i flugtveje skal åbne i flugtretningen og skal kunne passeres uden anvendelse af nøgler eller særligt værktøj og føre helt til terræn i det fri.

Opbevaringsrummet skal klassificeres som sprængstofrum, kat. II. Dette indebærer, at der stilles særlige krav til de elektriske installationer i rummet. Eventuelle reoler i opbevaringsrummet skal være udført af træ eller overfladebehandlet metal, og fralægningsborde skal være glatte og uden revner.

Bygning, hvori der opbevares over 500 kg og højst 2000 kg (4000 kg hvis sprinklet), skal i medfør af forskrifternes pkt. 7.1.3 have en afstand af mindst 5 meter til naboskel samt vej- og stimidte og mindst 2,5 meter til vej- og stiskel.

6. Opbevaring i container
Politiet meddeler tilladelse til opbevaring af højst 4000 kg fyrværkeri i container i det fri, jf. bekendtgørelsens § 20.

En container er i forskrifterne defineret som en transportcontainer eller lignende af stål på højst 20 fod. Containere på over 20 fod må således som udgangspunkt ikke anvendes til opbevaring. Af forskrifterne fremgår det, at der i en 20 fods container højst må opbevares 1000 kg kat. I- og II-fyrværkeri. I 10 fods containere må højst opbevares 500 kg osv.

Der må i en afstand af mindst 10 meter fra containeren ikke forefindes brændbar vegetation, og området må ikke anvendes til andre formål herunder parkering. Endvidere må containeren ikke placeres nærmere end 15 meter fra brandfarligt oplag i det fri.

Containeren skal effektivt afskærmes, således at uvedkommende ikke har uhindret adgang. Afskærmningen skal placeres i en afstand af mindst 2 meter fra containeren.

Containeren skal placeres således, at dørene i containeren vender væk fra bygningers åbninger, der er mindre end 40 meter fra containeren. Endvidere skal containere, der opstilles ved siden af hinanden, opstilles parallelt med døråbningerne i samme retning og må ikke placeres i forlængelse af hinanden.

Der skal i umiddelbar nærhed af containeren forefindes mindst ét håndsprøjtebatteri eller én trykvandslukker. Placeringen af brandslukningsmateriellet skal godkendes af kommunalbestyrelsen (redningsberedskabet).

Containeren skal klassificeres som sprængstofrum, kat. II.

Container, hvori der opbevares fyrværkeri, skal have en afstand til naboskel samt vej og stimidte på 10 meter og mindst 2,5 meter til vej- og stiskel. Den indbyrdes afstand mellem containere skal være mindst 10 meter. Endvidere skal containere, hvori der opbevares fyrværkeri, have en afstand til afstand til bygninger, der anvendes til beboelse på mindst 25 meter, dog 40 meter for så vidt angår den ende af containeren, hvor dørene er placeret.

Der er mulighed for at nedsætte afstandskravet til 1 meter mellem container og bygning uden beboelse, hvis væggen i den bygning, som containeren placeres op ad, har en brandmodstandsevne på mindst 60 minutter indenfor 10 meter fra containeren.

7. Fælles ordensregler for opbevaring i bygning og i container
I medfør af forskrifternes pkt. 4.5 1 og 4.5.2, må der på opbevaringsstedet kun opbevares fyrværkeri, og opbevaringen skal ske i godkendt lukket emballage. På opbevaringsstedet må der dog forefindes de for håndteringen af fyrværkeriet nødvendige paller og andet hjælpemateriale.

Ud- og indpakning af fyrværkeri må ikke finde sted i rum eller container, hvori der opbevares fyrværkeri.

4.2. Sammenligning med andre lande

Der er foretaget en sammenligning af de nugældende danske regler med reglerne i Sverige, Norge, England, Holland og Tyskland omkring opbevaring af fyrværkeri i detailleddet (bortset fra udsalgsstedet) og om virksomhed med produktion og oplag af fyrværkeri. Undersøgelsen er i stor udstrækning baseret på spørgeskemaer, som er udsendt til landene. I det følgende er mængden af fyrværkeri angivet i brutto kg. Der er benyttet følgende omregningsfaktor: *Brutto = 4 * NEM* (1 kg NEM ~ 4 kg brutto).

Generelle betragtninger

- Generelt er transportklassifikationen udgangspunktet for landenes krav til opbevaring af fyrværkeri.
- I Danmark og i de øvrige lande bortset fra Holland, er det tilladt at opbevare fyrværkeri med transportklassifikation 1.3G, 1.4G og 1.4S i detailleddet. I Holland er det kun tilladt at opbevare 1.4G og 1.4S.
- Det er for alle landene inkl. Danmark tilladt at opbevare fyrværkeri klassificeret som 1.1G, 1.2G, 1.3G, 1.4G og 1.4S i en bygning i forbindelse med en virksomhed med produktion og/eller oplag af fyrværkeri.
- Danmark minder om de øvrige lande hvad angår den maksimale opbevaringsmængde af fyrværkeri i en container i detailleddet. Holland adskiller sig dog fra de øvrige lande, idet der ikke tillades opbevaring af fyrværkeri i containere.
- Kravene til containernes udformning varierer blandt landene. Umiddelbart har Danmark lempeligere krav til containerens udformning end de øvrige lande, der har visse brandmæssige krav til containerens udformning.
- Kravene til udformning af bygningen hvori der opbevares fyrværkeri varierer blandt landene. Et fælles træk er dog, at rum skal have en brandmodstandsevne på 60 min.
- I alle landene inkl. Danmark er det som udgangspunkt forbudt at opbevare fyrværkeri i anden følsom bebyggelse (f.eks. hospitaler, skoler, butikscentre mv.). Det er ikke oplyst, om det er forbudt i Tyskland.
- Blandt de adspurgte lande afhænger afstandskravene ved opbevaring af fyrværkeri oftest af opbevaringsmængden, arealanvendelsen omkring bygningen/containeren samt klassificeringen af fyrværkeriet. De adspurgte lande benytter i stor udstrækning afstandskrav, der er lig med eller minder om NATO´s bestemmelser om sikkerhedsafstande. Det er de bestemmelser, som forsvaret i Danmark også anvender. I Danmark i forbindelse med detailleddet varierer afstanden ikke i forhold til mængden af fyrværkeri eller i forhold til, om der er tale om opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.4G/S eller 1.3G. I Danmark i forbindelse med en virksomhed med produktion og oplag, bestemmes afstandene ud fra en konkret vurdering foretaget af Beredskabsstyrelsen.
- Holland har generelt strengere krav til opbevaring end de øvrige lande. Dette skyldes bl.a., at fyrværkeri der er klassificeret strengere end 1.4G betragtes som professionelt fyrværkeri.
- Danmark på nogle områder har lempeligere afstandskrav til følsomme bygninger for opbevaring af fyrværkeri klassificeret som1.3G end de øvrige lande.

<u>Opbevaring af fyrværkeri i detailleddet</u>

I detailleddet må der opbevares fyrværkeri med transportklassifikation 1.3G, 1.4G og 1.4S i alle landene bortset fra Holland, hvor det kun er tilladt at opbevare 1.4G og 1.4S.[28]

Opbevaring i container
I Danmark og i de øvrige lande bortset fra Holland, er det tilladt at opbevare fyrværkeri med transportklassifikation 1.3G, 1.4G og 1.4S i en container i detailleddet, mens opbevaring af fyrværkeri i containere er helt forbudt i Holland. Der må i Tyskland og i Norge kun ske opbevaring af fyrværkeri i containere i kort tid. For Sverige er der ikke oplyst en øvre grænse for opbevaring af fyrværkeri i en container. Af Tabel 4 fremgår den maksimale opbevaringsmængde, som er tilladt blandt landene samt kravene til containerens udformning.

Tabel 4: Maksimal opbevaringsmængde i en container samt containerens udformning

	Danmark	Sverige	Norge	England	Holland	Tyskland
Makismal opbevaringsmængde i en container	1000 kg	Afhænger af arealanvendelsen omkring containeren samt klassificeringen af fyrværkeriet.	Ca. 1000 kg	Ca. 1000 kg	Det er ikke tilladt at opbevare fyrværkeri i en container	1000 kg af 1.4G/S. Dog max 200 kg af 1.3G
Containerens udformning	20 fods container af stål	Har ikke kendskab til / Er ikke oplyst	Stål, træbeklædning som isolering, vandtilslutning	Stålcontainer med træbeklædning som beskyttelse mod gnistdannelse	-	Særlige krav til toppens udformning

Som det fremgår af ovenstående, minder Danmark om de øvrige lande mht. hvad der er tilladt at opbevare i en container i detailleddet. Hvad angår kravene til containerens udformning varierer de blandt de adspurgte lande. Danmark adskiller sig fra eksempelvis Norge, England og Tyskland, idet der i Norge både stilles krav til isolering og vandtilslutning, i England stilles der krav til isolering og i Tyskland stilles der krav til taget.

Afstandskravene mellem en container og bygning med beboelse, anden følsom bebyggelse (f.eks. hospitaler, skoler, butikscentre mv.) og en anden container varierer blandt landene. Til sammenligning af afstandskra-

[28] Se bilag 4 vedr. transportklassifikationerne.

vene i landene, er der taget udgangspunkt i opbevaring af 1000 kg fyrværkeri klassificeret som hhv. 1.3G og 1.4G/S i en container, jf. tabel 5. Der kan være forskellige afstandskrav alt afhængig af, om der er tale om opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.3 eller 1.4. I Danmark varierer afstandskravet ikke i forhold til mængden af fyrværkeri eller i forhold til klassificeringen af fyrværkeriet. I de øvrige lande afhænger afstandskravene oftest af mængden af fyrværkeri, arealanvendelsen omkring containeren samt af fyrværkeriets klassificering. Det skal bemærkes, at i Sverige for opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.4 gælder 50 m for mængder optil ca. 120.000 kg. For Tysklands vedkommende er der i tabellen kun angivet afstandskrav for opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.4G/S, idet det ikke er tilladt at opbevare 1000 kg af fyrværkeri klassificeret som 1.3G i en container.

Tabel 5: Angivelse af afstandskrav i meter mellem en container med 1000 kg fyrværkeri (~250 kg NEM) og bygning med beboelse, anden følsom bebyggelse samt mellem en anden container

	Danmark	**Sverige**		**Norge**	**England**		**Tyskland**	
	Afstandene gælder både for 1.3G og 1.4G/S	*1.4G/S*	*1.3G*	*Afstandene gælder både for 1.3G og 1.4G/S*	*1.4G/S*	*1.3G*	*1.4G/S*	*1.3G*
Bygning med beboelse	25 m (dog 40 m fra containeråbning)	Optil 120.000 kg: 50m	Ca. 24m	25m	0m	Ca. 42m	25m	-
Anden følsom bebyggelse	Mindst 12,5 m (dog 40 m fra containeråbning)	Optil 120.000 kg: 50m	Ca. 69m	Det er den lokale brandmyndighed der fastsætter afstand til skoler, sygehuse mv.	Er ikke oplyst		25m	-
En anden container med fyrværkeri	10 m	Ikke oplyst		10m	3 m		10m	-

Af ovenstående fremgår det, at der blandt de adspurgte lande er stor forskel på afstandskravet afhængigt af, om der opbevares fyrværkeri klassificeret som 1.3 eller 1.4. Ved en sammenligning med eksempelvis England, har Danmark skrappere afstandskrav til bygning med beboelse for opbevaring af 1.4 i container, mens afstandskravet er lempeligere ved opbevaring af 1.3. Generelt har de øvrige lande skrappere afstandskrav mel-

lem anden følsom bebyggelse og container med fyrværkeri. Danmark minder om de øvrige lande mht. afstandskravet mellem to containere, dog bortset fra England som kun har krav om 3 m.

Opbevaring i bygning
I Danmark må der opbevares op til 2000 kg fyrværkeri i et rum i en bygning, dog 4000 kg hvis der er tale om et rum med sprinkleranlæg. Opbevaring af mere er kun tilladt på vilkår stillet af Beredskabsstyrelsen. I samtlige af de adspurgte lande er det tilladt at opbevare fyrværkeri i en bygning, men ligesom for opbevaring i en container er der forskellige krav til bygningens udformning og indretning. I forbindelse med angivelse af den maksimale opbevaringsmængde i en bygning, har det ikke været muligt at foretage en direkte sammenligning, idet der er knyttet forskellige forudsætninger til hvert lands besvarelse. Der kan dog nævnes, at der i England maksimalt må opbevares ca. 8.000 kg og i Holland ca. 200.000 kg af 1.4 i godkendt emballage.

Hvad angår kravene til bygningens eller rummets udformning, hvori der opbevares fyrværkeri, minder landene om hinanden, idet en bygning eller rum med fyrværkeri skal kunne modstå en brand i et bestemt antal min., oftest 60 min. For Sverige er der dog ikke oplyst om krav til brandmodstandsevnen.

Det er i Danmark ikke tilladt at opbevare fyrværkeri i en bygning med beboelse eller i anden følsom bebyggelse (f.eks. hospitaler, skoler, butikscentre mv.), det er dog tilladt at opbevare op til 200 kg i forbindelse med salg i en butik. Sammenligningen med de øvrige lande fremgår af Tabel 6. Tyskland er ikke medtaget i denne sammenligning pga. manglende oplysninger.

Tabel 6: Angivelse af bygninger, hvor det er tilladt at opbevare fyrværkeri.

	Danmark	**Sverige**	**Norge**	**England**	**Holland**
Må der opbevares fyrværkeri i en bygning med beboelse?	Nej. Der må dog opbevares op til 200 kg i forbindelse med salg i en butik	Ja	Ja. Der må dog maksimalt opbevares 40 kg (~ 10 kg NEM)	Nej	Ja, men der er særlige krav til bygningen såsom brandsektion mm.
Må der opbevares fyrværkeri i en anden følsom bebyggelse?	Nej, der må dog opbevares op til 200 kg i forbindelse med salg i en butik	Nej, dog er det tilladt i butikscentre.	Er ikke oplyst	Nej	Nej

Som det fremgår af Tabel 6, er det i landene Sverige, Norge og Holland tilladt at opbevare fyrværkeri i en bygning med beboelse, dog oftest under særlige krav. I Danmark er det kun tilladt i forbindelse med salg i en butik. Hvad angår opbevaring af fyrværkeri i anden følsom bebyggelse, minder landene om hinanden, idet det som udgangspunkt er forbudt.

Afstandskravene mellem en bygning med opbevaring af fyrværkeri og bygning med beboelse og anden følsom bebyggelse varierer blandt de adspurgte lande. Afstandskravene blandt de adspurgte lande afhænger oftest af opbevaringsmængden, arealanvendelsen omkring bygningen samt klassificeringen af fyrværkeriet. I Tabel 7 er angivet afstandskravene i meter mellem en bygning med 2000 kg fyrværkeri og bygning med beboelse og anden følsom bebyggelse. I Holland afhænger afstandskravet af opbevaringsmængden og placering af dørene i bygningen. I tabellen er der for Holland kun angivet afstandskrav for fyrværkeri klassificeret som 1.4G/S, idet opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.3G ikke er tilladt i detailleddet.

Tabel 7; Angivelse af afstandskrav i meter mellem en bygning med 2000 kg fyrværkeri (~500 kg NEM) og bygning med beboelse og anden følsom bebyggelse.

	Danmark	**Sverige**		**Norge**		**England**		**Holland**	**Tyskland**	
	Afstandene gælder både for 1.3G og 1.4S/G	*1.4S/G*	*1.3G*	*1.4S/G*	*1.3G*	*1.4S/G*	*1.3G*	*1.4S/G*	*1.4S/G*	*1.3G*
Bygning med beboelse	25 m	Optil 120.000 kg: 50m	Ca. 34 m	25m	60 m	Ca. 7m	Ca. 50 m	Ca. 25m fra døråbning	25m	60 m
Anden følsom bebyggelse	7,5 - 10 m	Optil 120.000 kg: 50m	Ca. 87 m	Er ikke defineret	240 m	Er ikke defineret		Ca. 25m fra døråbning	Er ikke oplyst	

Af Tabel 7 fremgår det, at Danmark er lempeligere end de øvrige lande mht. afstandskrav mellem en bygning med fyrværkeri og især i forbindelse med afstandskrav til anden følsom bebyggelse. England har dog lempeligere afstandskrav til bygning med beboelse ved opbevaring af 1.4S/G, idet der kun er krav om 7m.

Virksomhed med produktion og oplag af fyrværkeri

I forbindelse med en sammenligning af reglerne for virksomhed med produktion og oplag af fyrværkeri, er det ikke muligt, at foretage en direkte sammenligning med reglerne i Danmark, idet afstandskrav, opbevaringsmængde, krav til bygningen mm. i Danmark, er baseret på en konkret vurdering for hver virksomhed og dens oplag af fyrværkeri. Derfor er det umiddelbart heller ikke muligt, at afgøre om Danmark er lempeligere eller strengere end de øvrige lande.

I alle de adspurgte lande inkl. Danmark må der opbevares fyrværkeri klassificeret som 1.1G, 1.2G, 1.3G, 1.4G og 1.4S i en bygning i forbindelse med en virksomhed. Der er næsten udelukkende tale om virksomhed med oplagring, da der praktisk taget ikke finder produktion sted i vores nabolande. Kravene til bygningens udformning er oftest, at bygningen eller rummet skal have en brandmodstandsevne på mindst 60 min., sprinkling, eksplosionsaflastning samt krav til elektriske installationer. Den maksimale mængde af fyrværkeri, som der må opbevares i en bygning, er i Danmark baseret på en konkret vurdering. I de øvrige lande er det oftest arealanvendelsen omkring bygningen (afstande til andre bygninger mv.) der afgør den maksimale opbevaringsmængde. Hertil skal nævnes, at i Holland må der maksimalt opbevares ca. 24.000 kg og i Tyskland er der ingen begrænsning for opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.4.

Det er tilladt blandt de adspurgte lande bortset fra Holland, at opbevare fyrværkeri i container i forbindelse med en virksomhed. I England er det dog ikke tilladt at opbevare fyrværkeri klassificeret som 1.1G og 1.2G i containere pga. tyveri

Afstandskravene mellem en fyrværkerivirksomheds oplag af fyrværkeri og bygning med beboelse og anden følsom bebyggelse varierer blandt de adspurgte lande. Ligesom for opbevaring i detailleddet afhænger afstandskravene også her oftest af opbevaringsmængden, fyrværkeriets klassificering og arealanvendelsen omkring bygningen. I Tabel 8 er angivet afstandskrav i meter mellem fyrværkerivirksomheds oplag af fyrværkeri og bygning med beboelse og anden følsom bebyggelse. Det skal bemærkes, at Tabel 8 ikke angiver afstandskravet for oplag af en bestemt mængde af fyrværkeri, som var tilfældet for detailleddet. For Norge er angivet minimumsafstandskravene.

Tabel 8: Angivelse af afstandskrav i meter mellem en fyrværkerivirksomheds oplag af fyrværkeri og bygning med beboelse samt anden følsom bebyggelse

	Danmark	**Sverige**	**Norge**	**England**	**Holland**	**Tyskland**
Bygning med beboelse	Konkret vurdering	Afhænger af mængden mm.	1.1G: 400m 1.2G: 270m 1.3G: 60 m 1.4: 25-50m	Afhænger af mængden mm.	Oplag af 1.1 indtil 3000 kg: 400m	Afhænger af mængden mm.

			afhængig af mængden		Oplag af 1.1 indtil 24.000 kg: 800m	
Anden følsom bebyggelse	Konkret vurdering	Afhænger af mængden mm.	1.1G: 800m 1.2G: 400m 1.3G: 240m 1.4: 25-50m afhængig af mængden	Afhænger af mængden mm.	Oplag af 1.1 indtil 3000 kg: 400m Oplag af 1.1 indtil 24.000 kg: 800m	Afhænger af mængden mm.

4.3. Interesseorganisationernes holdninger og forslag

Fyrværkeribrancheforeningen (foreningen) ønsker generelt regler, som er enkle, klare og lette at forstå. Foreningen mener, at der bør kigges nøje på udformning og placering af virksomhederne, så skader begrænses til selve virksomheden, og personalet kan evakueres. Foreningen påpeger, at bl.a. opbevaringsreglerne i dag er for skønsprægede, så politiet træffer meget forskellige afgørelser rundt om i landet. Reglerne bør indeholde faste kriterier til at træffe beslutninger ud fra. Foreningen støtter, at der fremover arbejdes med NEM og ikke brutto-vægt.

Det er foreningens opfattelse, at en ændring af opbevaringsreglerne, der tager udgangspunkt i forsvarets afstandskrav, vil få stor betydning for de eksisterende fyrværkerivirksomheder i Danmark. Det er meget vigtigt, at der en overgangsordning, dispensationsmulighed eller lignende.

De Samvirkende Købmænd og Danmarks Tapet- og Farvehandlere mener, at opbevaringsreglerne blev strammet meget i november 2004, men kan dog leve med dem, nu da butikkerne har indstillet sig på det. Man ønsker dog lempeligere regler for kat I-fyrværkeri. Det er afgørende, at eventuelle nye krav meldes ud i god tid, så branchen kan nå at indstille sig på det. Organisationerne finder, at en permanent undtagelse fra næringslovens udgangspunkt om fast forretningssted vil kræve en god kontrol fra myndighedernes side, da der ellers er risiko for salg af ulovligt fyrværkeri og sort økonomi.

Dansk Handel & Service (DHS) har påpeget, at detailhandlen naturligvis ønsker, at salg og håndtering af fyrværkeri sker sikkert og under betryggende forhold. Reglerne på området skal dog også fastsættes, så de er enkle, så de ikke påfører handlen unødvendige ekstra omkostninger. I det omfang differentierede regler for forskellige kategorier af fyrværkeri, opbevaringssted, -form og –mængde kan medvirke til at øge fleksibiliteten skal det indgå i anbefalingerne.

DHS mener umiddelbart, at grænsen på max. 1000 kg brutto fyrværkeri i containere er lavt sat. Det skaber logistiske problemer i forhold til at skulle fylde op i butikkerne og er omkostningstungt. Dertil kommer, at opbevaringsreglerne fra november 2004 betyder øget håndtering af fyrværkeriet, hvilket efter DHS's opfattelse mindsker sikkerheden. DHS mener ikke, at der ikke sker en anderledes brandudvikling, selvom mængderne af "ufarligt fyrværkeri" øges fra 1000 kg til 2000 kg.

DHS opfordrer generelt til, at der fastsættes lempeligere regler for kat I-fyrværkeri, idet fyrværkeriet ikke indeholder nævneværdige mængder krudt. Derudover vil DHS anbefale, at man overgår fra brutto til nettovægt (NEM).

Det er oplevelsen blandt DHS' medlemmer, at reglerne forvaltes forskelligt i de enkelte politikredse. DHS foreslår derfor en centralisering af myndighedskontrollen og/eller klar vejledning om reglernes forståelse.

Mht. salg uden for fast forretningssted er det efter DHS' opfattelse en sekundær løsning af opbevaringsproblematikken, men nogle af DHS' medlemmer gjorde brug af den i sæsonen 2004/05. DHS understreger, at det er vigtigt med kontrol af en sådan ordning, og at der ikke må åbnes op for handlende, der ikke i forvejen har et fast forretningssted.

DHS bemærker generelt, at jo flere hindringer og byrder, der lægges på den etablerede handel, des større er risikoen for, at der sker en opblomstring af ulovligt fyrværkeri og af illegal handel.

4.4. Forsøgene i Oksbøl den 15.-17. februar og 17.-18. marts 2005

Beredskabsstyrelsen har i samarbejde med en række andre myndigheder gennemført forsøg med afbrænding af fyrværkeri på det militære øvelsesområde i Oksbøl. Forsøgene blev udført i 2 omgange i dagene 15. – 17. februar 2005 og 17. – 18. marts 2005. Forsøgene har haft til hensigt at afdække, hvordan fyrværkeri forsvarligt kan opbevares i containere, og der har ved planlægningen af forsøgene været taget udgangspunkt i de gældende regler for opbevaring af fyrværkeri, som blev indført i november 2004, og den sammensætning af fyrværkeri, som et fyrværkerisortiment i detailhandlen i Danmark typisk kan have.

Der har således ikke været tale om videnskabelige forsøg, der meget specifikt skulle kunne afsløre konkrete risici ved enkelte produkter, men alene forsøg, som kunne give et fingerpeg om særlige risici. Forsøgene har været planlagt og gennemført inden for en snæver tidshorisont, hvilket giver en række begrænsninger for så vidt angår muligheden for både ensartethed og variation i forsøgene og mulighederne for detaljerede målinger af fysiske parametre i forbindelse med forsøgene.

<u>1. forsøgsrunde</u>

Forsøgene i februar var planlagt med henblik på at få en fornemmelse af brandudviklingen/konsekvenserne ved brand i såvel åbentstående som lukkede containere med netop den tilladte mængde (f.eks. 1.000 kg i en 20 fods container), men også at vurdere konsekvenserne af at øge mængden i containerne som ønsket af detailhandelen. Containerne var pakket med en blanding af store og små fyrværkeriartikler, således at indholdet afspejler en typisk opbevaringscontainer i detailleddet. Derudover blev der afviklet forsøg med slukning af brand i fyrværkeri i det fri. Der kunne i flere af forsøgene konstateres voldsomme reaktioner - i nogle tilfælde med kraftig deformation af containeren.

De umiddelbare konklusioner efter første forsøgsrunde var:

- De voldsomme reaktioner var tilsyneladende forårsaget af (visse typer) raketter.
- En forøgelse af mængden af fyrværkeri i forhold til de gældende regler (og med den nuværende sammensætning af et typisk fyrværkerisortiment) vil ikke være acceptabel - selv ved opbevaring af fyrværkeri i de nu tilladte mængder (og med den aktuelle sammensætning) kunne der iagttages reaktioner, som ikke findes acceptable på et sted, hvor mange mennesker færdes.
- Det er svært at få antændt emballeret fyrværkeri i en lukket container (ilten opbruges før branden får fat i fyrværkeriet), hvorimod branden vil udvikle sig relativt hurtigt i en åben container (vedvarende tilførsel af ilt, der nærer forbrændingen i emballagen, indtil selve fyrværkeriet antændes).
- En hurtig detektering af en opstået brand og efterfølgende slukningsindsats vil forhindre brandudvikling.

2. forsøgsrunde

Forsøgene i marts var planlagt ud fra teorien om, at raketterne var årsagen til de voldsomme reaktioner under første forsøgsrunde. Der var således planlagt en indledende forsøgsrække med afbrænding af en række udvalgte raketter (og visse andre artikler) på et anlagt bål i det fri, hvorefter der var planlagt et antal forsøg med afbrænding af fyrværkeri i containere (uden de "farlige" raketter) og afbrænding af fyrværkeri i en specialudviklet container med tremmeriste i top og bund, og som er hævet ca. 30 cm over jorden.

Fyrværkeriet til afbrændingsforsøgene i det fri blev leveret fra henholdsvis samme leverandør som i første forsøgsrunde, en anden dansk leverandør og fra en tysk leverandør. Der var indhentet et parti raketter, som skulle være særligt potente (dvs. raketter med en høj satsmængde), og et parti små raketter, som er tilladt på det tyske marked.

De indledende afbrændinger af henholdsvis ca. 100 kg (brutto) tunge raketter, raketbatterier, sortimentspakninger, romerlys, batterier og små raketter gav følgende observationer.

- Afbrændingen af de særligt potente raketter - med en vægt på ca. 400 g - medførte en masseeksplosion.
- De øvrige artikler masseeksploderede ikke, men reaktionen var til tider voldsom, særligt fra batteriet, hvor en del af lydeffekterne var meget kraftige.

De efterfølgende containerforsøg bestod af fire forsøg med traditionelle containere og to forsøg med de specialudviklede containere. De fire forsøg med almindelige containere blev gennemført med den højre låge i containeren åbentstående.

De umiddelbare konklusioner efter anden forsøgsrunde var:

- Forsøg uden raketter og med små raketter medførte ingen deformationer af containeren. Der var som forventet en del udslynget materiale (i en afstand af op til 100 m) som følge af den åbenstående containerlåge.
- Den specialudviklede container med indhold af store raketter blev lettere deformeret som følge af en kraftig reaktion i containeren, men trykket blev effektivt aflastet igennem tremmeristene i top og bund.
- Brandudviklingen i de specialudviklede containere forløb meget hurtigt, idet tremmeristene gav en tydelig skorstenseffekt med tilførsel af den til forbrændingen nødvendige luft (ilt) gennem vristene i bunden og termisk opdrift gennem ristene i toppen.

De specialudviklede containere var - ved disse forsøg - ikke forsynet med den vejrligsbeskyttelse (i top og bund), som konceptet forudsætter, idet tremmeristene er tænkt som en eksplosionsaflastning, der samtidig kan tilbageholde større "sprængdele". Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at denne vejrligsbeskyttelse - for at kunne virke efter hensigten - skal være tynd og af et let gennembrændeligt materiale, hvilket kan udgøre et sikkerhedsmæssigt problem, idet en udefra kommende brand, f.eks. en nedfaldende raket eller et bål anlagt under containeren, dermed let vil kunne brede sig til fyrværkeriet i containeren.

Samlet konklusion

Der har ved begge forsøgsrunder været indikationer af, at (visse typer) raketter er så potente, at der ved brand kan forekomme meget kraftige reaktioner med ødelæggende konsekvenser. Fjernelse af disse raketter vil således kunne nedsætte risikoniveauet ved opbevaring af fyrværkeri. På baggrund af forsøgene kan det ikke udelukkes, at ikke også andre artikler (som fx batterier, store romerlys m.v.) også kan være potentielt farlige ved brand i et fyrværkerilager.

4.5. Vurderinger og anbefalinger

De hidtil fastsatte krav til opbevaring af fyrværkeri har haft til hensigt at forebygge en brands opståen, at brande ikke breder sig samt sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af en brand.

Som det kunne konstateres ved branden i Kolding, kan en brand i et fyrværkerilager udvikle sig eksplosivt og få store konsekvenser for omgivelserne på trods af overholdelsen af de gældende regler.

Det er ikke klarlagt, hvorledes en ulykke som den i Kolding kunne indtræffe, eller hvorfor branden fik et eksplosivt forløb. Arbejdsgruppens anbefalinger er derfor udarbejdet med sigte på at nedbringe risikoen for at en lignende ulykke kan gentage sig og baserer sig på den viden, der er kendt på nuværende tidspunkt, herunder erfaringerne fra udvalgets forsøg samt den viden, som arbejdsgruppen har indhentet, om andre landes regler.

Disse forslag kan påvirkes af nye erfaringer, herunder kan nævnes det igangværende CHAF-projekt (Quantification and Control of the Hazards Associated with the Transport and Bulk Storage of Firework) som finansieres af EU.[29] Beredskabsstyrelsen har til hensigt at gå aktivt ind i dette projekt, som har til formål at kortlægge og vurdere regler for fyrværkeri i EU-landene, herunder at indsamle erfaring og viden om eksplosionsrisici i forbindelse med transport og opbevaring af fyrværkeri.

For virksomheder med produktion og oplag af fyrværkeri

Udgangspunktet for arbejdsgruppens drøftelser vedr. nye regler for virksomheder med produktion og oplag af fyrværkeri har været forsvarets afstandskrav til oplag af eksplosivstoffer. De særlige sikkerhedsregler, der gælder i forsvaret for opbevaring af ammunition og eksplosivstoffer er beskrevet i bilag 3.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der ved opbevaring af fyrværkeri fremover tages udgangspunkt i forsvarets regler.

Afstandskravene er afhængige af mængden af fyrværkeri. Der tages udgangspunkt i en inddeling af fyrværkeriet i transportklasserne 1.1G, 1.2G, 1.3G, 1.4G og 1.4S. - en inddeling, som forsvarets regler også er baseret på.

Forsvarets afstandskrav til oplag af eksplosiver er væsentligt højere end de gældende afstandsregler for oplag af fyrværkeri, hvorfor en tilnærmelse af de gældende afstandskrav for opbevaring af fyrværkeri til forsvarets regler vil medføre øgede afstandskrav for oplag af fyrværkeri og hermed mindre risiko for omgivelserne i tilfælde af en brand.

[29] CHAF-projektet er igangsat af hhv. Holland, Storbritannien og Tyskland og har til formål at forebygge ulykker med fyrværkeri gennem bedre viden om eksplosionsrisiko mv. Landene har planlagt en forsøgsrække i maj 2005.

Ved opbevaring af kategori II-fyrværkeri tilhørende klasse 1.3G - alene eller sammen med fyrværkeri tilhørende klasse 1.4G og/eller 1.4S - foreslår arbejdsgruppen, at der tages udgangspunkt i forsvarets regler for så vidt angår ydre sikkerhedsafstande, dvs. afstande til bygninger, der anvendes til formål, som ikke vedrører fyrværkerivirksomhedens aktiviteter, til brandfarlige oplag, til større færdselsårer såsom hovedveje, motorveje og jernbaner og til områder, hvor der færdes mange mennesker, såsom parkeringspladser og lignende. Disse afstande fordobles til bygninger eller områder, som kan være svært evakuerbare, f.eks. plejehjem, daginstitutioner, hospitaler, stadions og festivalområder.

Afstandene fremgår af kolonne D4 i tabellen i bilag 3: "Sikkerhedsafstande for fareklasse 1.3". Disse ydre sikkerhedsafstande kan nedbringes ved at opdele det samlede fyrværkerioplag i mindre oplag, som placeres i selvstændige bygninger med brandsektioner udført i overensstemmelse med Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder og oplag, og som er indbyrdes adskilte i overensstemmelse med afstandene i tabellens kolonne D1.

Det foreslås endvidere, at Beredskabsstyrelsen fastsætter krav til placering og indretning af åbninger i bygninger, hvor der opbevares fyrværkeriartikler, som er konstrueret til at udskyde effekter, dvs. raketter, batterier, effektromerlys og lignende. Sådanne krav kan fx være net for vinduer og brandventilationsåbninger.

Kategori I-fyrværkeri alene kan efter arbejdsgruppens opfattelse opbevares i rum eller bygninger, der er placeret og udført som selvstændige brandsektioner efter Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder og oplag. Oplagsmængden begrænses af rummets udformning, idet der skal udlægges friarealer mellem bygningens flugtveje.

For så vidt angår de foreslåede krav til opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.3G, er der tale om en skærpelse, mens der, for så vidt angår de foreslåede krav til opbevaring af kategori I-fyrværkeri, i det væsentligste er tale om uændrede krav.

Elektriske installationer og elektriske gaffeltrucks forslås at være godkendt til anvendelse i zone 22, temperaturklasse T4, jf. EC-direktiv 94/9/EC.

Ved opbevaring af fyrværkeri klassificeret som 1.1G foreslår arbejdsgruppen ligeledes, at der tages udgangspunkt i forsvarets afstandsregler for så vidt angår ydre sikkerhedsafstande, dvs. afstande til bygninger, der anvendes til formål, som ikke vedrører fyrværkerivirksomhedens aktiviteter, til brandfarlige oplag, til større færdselsårer såsom hovedveje, motorveje og jernbaner og til områder, hvor der færdes mange mennesker, såsom parkeringspladser og lignende. Disse afstande fordobles til bygninger eller områder, som kan være svært evakuerbare, f.eks. plejehjem, dag-

institutioner, hospitaler, stadions og festivalområder samt til bygninger med store glasfacader (f.eks. nyere kontorbygninger).

Disse afstande fremgår af kolonne D13 i tabellen i bilag 3 : "Sikkerhedsafstande for fareklasse 1.1". Der skal dog altid - uanset oplagets størrelse - regnes med en minimumsafstand på 400 m til tæt bebyggede områder.

Der har indtil videre ikke været tilfælde hvor fyrværkeri har været klassificeret som 1.2G. Arbejdsgruppen er derfor ikke i samme udstrækning som for de øvrige klasser gået i detaljer omkring denne gruppe af fyrværkeri. Da det ikke kan udelukkes, at der kan komme artikler klassificeret netop som 1.2G i fremtiden, vil Beredskabsstyrelsen tage højde for en sådan situation i forbindelse med udarbejdelsen af de nye regler.

Forslagene kan umiddelbart gennemføres for nye virksomheder ved en ændring af de tekniske forskrifter. Det foreslås, at Beredskabsstyrelsen i samarbejde med kommunerne foretager en gennemgang af de eksisterende virksomheder med henblik på i samarbejde med virksomhederne at vurdere, hvorledes disse kan bringes i overensstemmelse med de nye opbevaringskrav.

For eksisterende virksomheder vil de nye regler bevirke, at en række virksomheder sandsynligvis vil skulle foretage bygningsændringer, opføre nye bygninger eller i værste fald udflytte. I sidstnævnte tilfælde kan der blive tale om, at virksomheden i henhold til Risikobekendtgørelsen skal gennemgå en VVM-procedure, hvortil der som minimum må beregnes 1 år.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund at lade de nye regler træde i kraft pr. 1. juli 2006 for eksisterende virksomheder. En tidligere ikrafttrædelsesdato vurderes med baggrund i ovennævnte forhold ikke realistisk.

Konsekvensen af anbefalingen vil være, at det ønskede sikkerhedsmæssige niveau først opnås pr. 1. juli 2006. Til gengæld betyder det, at langt størstedelen af de berørte virksomheder (hvis ikke alle) vil kunne efterleve de nye krav fra ikrafttrædelsestidspunktet og herved ikke tvinges til at indstille deres aktiviteter for en periode.

Hertil kommer, at ikrafttrædelsesdatoen i så fald harmonerer med ophørstidspunktet for de midlertidige aftaler, som Kulegravningsudvalget har indgået med de syv mest uhensigtsmæssigt beliggende fyrværkerivirksomheder her i landet, jf. underarbejdsgruppe 3's rapport. 1. juli 2006 bliver således ikrafttrædelsestidspunktet for alle eksisterende fyrværkerivirksomheder i Danmark.

Der indføres dog en snæver dispensationsadgang, så Beredskabsstyrelsen i tilfælde af, at en virksomhed ikke pr. 1. juli 2006 kan opfylde de nye krav, efter en konkret og individuel vurdering kan dispensere for kravene

i en nærmere fastsat periode, såfremt dette vurderes at være beredskabsmæssigt forsvarligt - evt. ved fastsættelse af særlige vilkår.

Der er tale om generel regulering, der fastsættes af sikkerhedsmæssige årsager med det formål at afværge risikoen for meget alvorlige fyrværkeriulykker. Reglerne ændres på baggrund af den nye viden om risikoen ved fyrværkeri, som myndighederne har fået som følge af Kolding-ulykken og fra de undersøgelser, som udvalget har foretaget både ved egne forsøg og på baggrund af viden indhentet fra udlandet. Det vil fortsat være muligt at drive fyrværkerivirksomhed i Danmark - blot under ændrede vilkår. Der er således ikke tale om at umuliggøre erhvervet.

Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med kommunerne gennemgå virksomhederne og i samarbejde med virksomhederne vurdere, hvorledes disse kan bringes i overensstemmelse med de nye opbevaringskrav.

Hvis de ændrede regler betyder, at en virksomhed bliver nødt til at flytte for at kunne fortsætte sin virksomhed, vil der endvidere være mulighed for at benytte sig af den konsulentordning, som underarbejdsgruppe 3 anbefaler oprettet. Det er hensigten, at der skal kunne ydes bistand til at finde en hensigtsmæssig, fremtidig placering for de pågældende fyrværkerivirksomheder, indhentning af de nødvendige myndighedstilladelser, osv.

Forslaget kan gennemføres ved ændringer i de tekniske forskrifter.

Krav til en plads for tømning og fyldning af containere
Der er i dag ikke særlige krav til indretning af pladsen, hvor der sker tømning og fyldning af containere. Ved branden i Kolding er det blevet forklaret, at branden opstod i transportcontainere, som var blevet placeret foran virksomheden med henblik på tømlæsning. En særlig indretning og placering af pladsen kan formindske risikoen for, at der sker uheld ved tømning og fyldning af containere og i tilfælde af brand i en container mindske risikoen for brandspredning til andre containere eller bygninger med fyrværkeri.

Det anbefales derfor, at der stilles særlige krav til placering og indretning af de områder på en virksomhed, som anvendes til tømning og fyldning af fyrværkeri i containere, herunder afstandskrav til bygninger og containere, som anvendes til opbevaring.

Der bør endvidere stilles krav om, at der kun foretages tømning og fyldning af en enkelt container af gangen, at øvrige containere holdes lukket imens, og at containeren, der tømmes, orienteres således, at dørene fra containeren vendes væk fra bygningers åbninger.

Disse forslag vil kunne gennemføres med ændringer i de tekniske forskrifter.

Anvendelse af NEMvægt

I de gældende danske regler anvendes fyrværkeriets bruttovægt. Arbejdsgruppen finder i lighed med fyrværkeribranchen, at oplagsmængder fremover bør angives i NEM (nettoeksplosivstofmængde), dog således at bruttovægten eventuelt bibeholdes for så vidt angår opbevaring af fyrværkeri i private boliger. Overgangen til angivelse af NEM-mængder er naturlig, idet det vurderes, at det er den samlede mængde NEM i fyrværkeriartiklerne, der er afgørende for risikoen. NEM-mængden i fyrværkeri varierer fra produkt til produkt, hvorfor anvendelse af bruttovægt på fyrværkeriet ikke nødvendigvis afspejler, hvilken risiko et oplag indebærer.

Forslaget kan gennemføres med en ændring af bekendtgørelsen og de tekniske forskrifter.

For detailleddet

Arbejdsgruppen har endvidere revurderet reglerne for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen. Generelt foreslås det at opretholde de skærpede regler, der blev indført i november 2004. På flere punkter anbefales dog justeringer.

Det foreslås, at den maksimale oplagsmængde for så vidt angår opbevaring af fyrværkeri i containere i detailhandelen fastsættes til 250 kg NEM, hvilket svarer til den mængde, som er tilladt for containeropbevaring i Norge. Ved anvendelse af denne grænse må det forventes, at den faktiske tilladte bruttomængde vil blive større end de nuværende tilladte 1.000 kg.

Det foreslås endvidere, at afstanden fra en containers låger/døre til bygninger med beboelse og andre bygningers åbninger bibeholdes på 40 m, da det er varmestrålingen fra en eventuel brand, der er dimensionsgivende. Fastholdelsen af afstandskravet anbefales dog kun under forudsætning af, at der samtidig etableres et system til opfangning af eventuelt udslyngede dele. Alternativt foreslås afstanden forhøjet, til 100 m, idet der ved brand i container typisk udslynges effekter i en afstand svarende hertil.

Containere foreslås endvidere at skulle forsynes med anordning (studs eller lign.), der sikrer brandvæsenet mulighed for på sikker afstand at tilslutte brandslukningsmateriel og derved bekæmpe en brand i en lukket container.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at der indføres større sikkerhedsafstande mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, som er svært evakuerbare.

Såfremt der alene opbevares kategori I-fyrværkeri i containere, foreslås det, at anvende reglerne i Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for Fyrværkeri fra 1999.

Kat. I-fyrværkeri såsom bordbomber mv. adskiller sig bl.a. fra kat II-fyrværkeri ved, at det indeholder langt mindre krudtmængder, og at fyrværkeriartiklerne ikke "flyver". Det betyder, at det er brandfarligt, men

ikke kan give samme eksplosionsagtige effekt, som fx raketter. På den baggrund finder arbejdsgruppen det rimeligt og forsvarligt at stille lempeligere krav til kat. I-fyrværkeri, hvis det holdes adskilt fra det kraftigere fyrværkeri.

Såfremt der ved oplag af fyrværkeri i bygninger i detailhandelen skulle gælde samme krav som ved opbevaring i af fyrværkeri i engrosleddet, ville dette ikke længere være mulig. Da arbejdsgruppen finder, at denne form for opbevaring fortsat bør kunne finde sted, foreslås, at kravene til oplag i bygning i detailhandelen skærpes, således at det fortsat er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Arbejdsgruppen finder således, at der indføres samme mængdebegrænsninger, som gælder for oplagring i containere, dvs. en maksimal mængde på 250 kg NEM. Dertil vil der af hensyn til redningsmandskabets sikkerhed skulle etableres et system, der giver brandvæsenet mulighed for slukning i lukket rum, ligesom der fra et oplag i en bygning i detailhandelen vil skulle forefindes en dør, der giver direkte adgang til det fri og i terrænniveau.

For så vidt angår opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler, foreslår arbejdsgruppen den skærpelse, at fyrværkeriet skal opbevares i lukket transportemballage, i tætte trækasser/skabe eller i træforede metalkasser/skabe med tætsluttende låg, som kun må åbnes, når der udtages varer. Denne skærpelse vil formindske konsekvenserne i tilfælde af en brand i fyrværkeriet.

Salg og opbevaring af fyrværkeri uden for fast forretningssted
Det anbefales, at der permanent gives en tilladelse til salg af fyrværkeri på centrale salgssteder i det fri, dvs. uden for butikkernes faste forretningssted.

En sådan mulighed kan gøre det lettere for detailhandlen at opfylde opbevaringskravene, idet salg og opbevaring i så fald kan flyttes uden for boligområder mv. Samtidig vil det kunne mindske behovet for transport af fyrværkeri fra lagre til butikker i bymidter og boligområder og dermed være med til at øge sikkerheden.

Ulempen ved at give adgang til salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted er, at det kan være vanskeligere for myndighederne at kontrollere, om de handlende overholder reglerne - ikke blot for opbevaring af fyrværkeri, men også afgiftsregler mv. Der vil derfor være behov for en øget opmærksomhed fra kontrolmyndighedens side.

For at imødegå denne risiko vil en eventuel permanent løsning være underlagt en række betingelser, herunder fx at salget bliver forestået af en i forvejen eksisterende butik, at der fra det midlertidige salgssted kun sæl-

ges fyrværkeri, at opbevaringsreglerne overholdes, og at salget kun kan ske i en afgrænset periode af året.

Forslaget kan gennemføres via en ændring af næringsloven, som i anden sammenhæng er på lovprogrammet for 2004/05.

Anmeldelsespligt i detailledet
Som reglerne er i dag, skal en detailhandlende ikke have nogen tilladelse til salg af fyrværkeri. Et udsalgssted kommer således kun til myndighedernes kendskab, hvis butikken ønsker at opbevare fyrværkeri i så store mængder, at en polititilladelse til oplaget er nødvendig (en samlet mængde i butik og lager på 200 kg).

For at forbedre sikkerheden for såvel kunder, som personalet i forretningen samt for indsatsmandskabet i en indsatssituation, foreslås det, at der fremover skal ske en anmeldelse til beredskabsmyndighederne i kommunen af alle salgssteder med salg af fyrværkeri, dvs. også af små oplag. Samtidig skal der gives hjemmel til brandmyndighederne til at føre tilsyn med salgsstederne. Det bemærkes, at der er tale om en ren anmeldelsesordning, som ikke indebærer en godkendelse fra brandmyndighedernes side. For de større oplag, der kræver politiets godkendelse, vil der ikke skulle ske særskilt anmeldelse.

Salgssteder, hvorfra der alene sælges kategori I-fyrværkeri, foreslås dog undtaget fra anmeldelsespligten.

Forslaget skal ses med baggrund i, at redningsberedskabet vurderer, at også mindre oplag af fyrværkeri udgør en forskel sikkerhedsmæssigt ved en brand. Det gælder specielt de steder, hvor der i øvrigt findes brandfarligt oplag, fx i en farvehandel, ofte i mængder, der ikke skal registreres, men som sammen med eksempelvis fyrværkeri når en kritisk belastning. Et højt sikkerhedsniveau taler derfor for, at myndighederne på forhånd skal vide, hvor salg af fyrværkeri finder sted. Ved fyrværkeriulykken på Lolland den 27. februar 2005 var det tilfældigt, at brandfolkene vidste, at der var fyrværkeri på ejendommen og dermed kunne indrette sluknings-indsatsen efter det.

En anmeldelse giver myndighederne mulighed for at få en dialog om sikkerhed og håndtering med "salgsstedet" for at imødegå, at der sker ulykker, og en dialog om "salgsstedets" reaktion, hvis ulykken alligevel sker. Kommunens brandmyndighed udfører i forvejen brandsyn i en række virksomheder, hvor også salg af fyrværkeri finder sted, men dette salg kender brandmyndigheden intet til. Herudover sker der mange steder et årligt opfølgende syn på de salgs- og opbevaringssteder myndighederne i forvejen kender til, i et samarbejde mellem politi og brandmyndighed, ofte op til nytår. Disse "forebyggende" kontrolbesøg vil kunne udføres bedre og mere effektivt, såfremt der skete en organiseret anmeldelse fra salgsstedet.

Endelig giver anmeldelsen mulighed for at regulere flere samtidige salgssteder, som er indbyrdes beliggende i ikke brandsikker afstand, eksempelvis i et indkøbscenter. Sådanne centre er normalt ikke brandmæssigt opdelt, og butikkerne har fælles flugtveje. En ulykke med fyrværkeri vil derfor kunne få katastrofale følger.

Det bemærkes, at arbejdsgruppen kun har vurderet anmeldepligten i forhold til fyrværkeri og ikke andre "mindre" oplag af brandfarlige produkter, hvor samme forhold kan tænkes at gøre sig gældende.

Det skal endvidere holdes for øje, at en anmeldepligt naturligvis ikke i sig selv giver sikkerhed for, at alle fyrværkerioplag kommer til brandmyndighedernes kendskab. Ikke desto mindre er det arbejdsgruppens opfattelse, at forslaget vil forbedre både den forebyggende indsats og redningsindsatsen.

Forslaget vil kunne gennemføres ved en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen.

Udvidet krav til vejledning i forbindelse med salg fra importør eller producent om håndtering af fyrværkeri
Håndtering af fyrværkeriprodukter indebærer en risiko for ulykker. Det er derfor vigtigt, at det personale, som håndterer fyrværkeri i forbindelse med oplag og salg, får instruktion om sikker håndtering af fyrværkeriprodukterne.

I dag stilles der krav om, at importører og producenter skal medsende vejledning om sikkerhedsmæssige forhold ved opbevaring og anvendelse af kat. I og II-fyrværkeri. Det anbefales derfor, at vejledningskravet udvides til også at omfatte vejledning om håndtering af fyrværkeriet. Forslaget kan gennemføres ved en præcisering af bekendtgørelsen.

Vejledning om opbevaring af fyrværkeri i detailleddet
For at tilgodese ønsket om en mere ensartet praksis for godkendelser af fyrværkerioplag, vil Beredskabsstyrelsen udarbejde en vejledning til de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri.

Privates opbevaring af fyrværkeri
Arbejdsgruppen har overvejet om 5 kg.'s grænsen for privates opbevaring af fyrværkeri er rimelig. Private har trods oplysningskampagner mv. ikke den samme faglige indsigt i risikoen ved fyrværkeri som detailhandlen og fyrværkerivirksomhederne. Dertil kommer, at private hjem i almindelighed ikke er egnet til at opbevare større mængder af brand- og eksplosionsfarlige materialer. Det skal dog fortsat være muligt for forbrugerne at indkøbe en vis mængde til nytårsaften.

På den baggrund anbefales, at grænsen på de 5 kg. bibeholdes.

5. Kontrol og tilsyn med virksomheder og produkter samt sanktioner og straf

5.1. Gældende ret

5.1.a. Beredskabsstyrelsens, Sikkerhedsstyrelsens og politiets kontrol med virksomheder

Kontrol med fyrværkerivirksomhederne udføres af flere myndigheder. Sikkerhedsstyrelsen fører markedskontrol af produkterne, Beredskabsstyrelsen fører kontrol med de brandsikkerhedsmæssige forhold på virksomhederne og politiet fører kontrol med fyrværkerilovgivningens overholdelse.

Sikkerhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen og politiet har i medfør af fyrværkerilovens § 4 til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til virksomheder, der fremstiller eller indfører, opbevarer eller forhandler fyrværkeri. Der kan i den forbindelse udtages prøver af fyrværkeriartikler med henblik på teknisk undersøgelse. Såfremt myndighederne i kontrolmæssigt øjemed udtager fyrværkeriartikler hos detailhandlere, godtgør myndighederne detailhandleren indkøbsprisen for de udtagne artikler og opkræver beløbet hos importøren eller producenten.

Fyrværkerivirksomheder skal føre optegnelser over og kontrol med vareleveringer, salg og oplag af fyrværkeri og skal på anmodning af Beredskabsstyrelsen eller Sikkerhedsstyrelsen give alle oplysninger, som er nødvendige for kontrolvirksomheden efter bekendtgørelsens § 25.

Beredskabsstyrelsen gennemfører hvert år tilsynsbesøg hos godkendte importører og fabrikanter. Besøgene sker typisk med deltagelse af øvrige implicerede myndigheder.

Beredskabsstyrelsen fører kontrol med de brandsikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er godkendt i medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 14. Beredskabsstyrelsen kontrollerer i den forbindelse, at de vilkår, der er stillet for godkendelsen, er opfyldt.

Sikkerhedsstyrelsen foretager i sin egenskab af produktsikkerhedsmyndighed markedskontrol af fyrværkeri. Denne kan bestå i, at der, primært i detailledet, udtages prøver, jf. bekendtgørelsens § 25 til kontrol af, om de sikkerhedsmæssige krav, for så vidt angår kat I og II-fyrværkeri, er overholdt.

Markedskontrollen i relation til virksomhederne retter sig ved kat. II fyrværkeri primært mod, om produkterne er i overensstemmelse med godkendelsen, dvs. om BRS-nummeret er korrekt, at produktet ikke er ændret i forhold til det, der er godkendt på baggrund af, osv.

Ved kat. III og IV består kontrollen dels i kontrol af varestrømmen mht. om kravene i forbindelse med videresalg (føring af salgsbøger o.l.) over-

holdes, og dels i kontrol af, om virksomheden holder sig til de fyrværkerikategorier, som den har godkendelse til.

Politiet fører kontrol med fyrværkerilovgivningens overholdelse og tager i den forbindelse stilling til evt. spørgsmål om konfiskation af fyrværkeri, såfremt der bliver fundet ulovligt fyrværkeri hos en virksomhed. Evt. strafforfølgning varetages ligeledes af politiet.

For så vidt angår kontrol af detailleddet, besøger politiet typisk udsalgssteder i løbet af nytårsperioden. I forbindelse med besøget påser politiet, at fyrværkerilovgivningen, herunder at de stillede vilkår for opbevaringen, overholdes. Politiets kontrol af salgsstederne suppleres af Sikkerhedsstyrelsens markedskontrol.

5.1.b. Arbejdstilsynets kontrol med virksomheder

Arbejdstilsynets kontrol med fyrværkerivirksomhederne omfatter dels alment arbejdsmiljøtilsyn, dels specialtilsyn fx tilsyn iht. Risikobekendtgørelsen. Udvælgelse af virksomheder til alment tilsyn sker i henhold til Arbejdstilsynets generelle prioriteringskriterier, dvs. Arbejdstilsynet har ikke en særlig tilsynspligt i forhold til fyrværkerivirksomheder.

Ved inspektioner og tilsynsbesøg vil der bl.a. blive lagt vægt på, om virksomheden har truffet alle nødvendige foranstaltninger, så arbejdet kan foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Ved vurderingen af virksomhederne vil Arbejdstilsynet bl.a. sammenligne med "god praksis" hos lignende virksomheder. Desuden vil Arbejdstilsynet lægge vejledningen "Fremstilling, montering og afskydning af festfyrværkeri" fra Industriens Branchearbejdsmiljøråd til grund for vurderingen.

5.1.c. Kontrol med fyrværkerivirksomheder omfattet af Risikobekendtgørelsen

Amtet, Arbejdstilsynet, Beredskabsstyrelsen og politiet foretager i fællesskab tilsynsbesøg på virksomheder om fattet af Risikobekendtgørelsen, jf. bilag 8 i bekendtgørelsen.[30]

Ved tilsynsbesøg på virksomhederne vil der bl.a. blive lagt vægt på, om virksomheden har truffet alle nødvendige foranstaltninger til at forebygge større uheld og begrænsning af eventuelle følger heraf, og at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Hvis myndighederne konstaterer, at der på virksomheden ikke er truffet tilstrækkelige foranstaltninger til forebyggelse/begrænsning af større uheld, kan der afgives påbud om foranstaltninger, og der kan nedlægges forbud mod drift eller idriftsætning af virksomheden, anlæg eller lagre eller dele heraf.

---

[30] Bekendtgørelse nr. 106 af 1. februar 2000 om kontrol med risikoen for uheld med farlige stoffer.

5.1.d. Miljøkontrol med fyrværkeriprodukter

Miljøstyrelsen, Kemikalieinspektionen, kontrollerer fyrværkeriets indhold af tungmetaller og POP-stoffer, men forhandler i øjeblikket med Sikkerhedsstyrelsen om en overførelse af kontrollen.

5.1.d Straf og andre sanktioner

Den, der fremstiller, herunder monterer, eller indfører fyrværkeri uden virksomhedsgodkendelse, eller som opbevarer fyrværkeri uden politiets tilladelse straffes med bøde, med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, jf. bekendtgørelsens § 26, stk. 1, nr. 4 og 5.

I medfør af bestemmelsens nr. 2 er det strafbart at fremstille, indføre eller overdrage fyrværkeri, der er i strid med konstruktionsforskrifterne, jf. bekendtgørelsens § 17, og det er i medfør af bestemmelsens nr. 11, strafbart at misbruge Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnumre.

Endvidere straffes i medfør af § 26, stk. 1, nr. 3, den, der overdrager, erhverver eller anvender fyrværkeri uden politiets tilladelse. Tilsvarende kan manglende forevisning af bevis for godkendelse som festfyrværker på politiets anmodning, manglende forsigtighed ved anvendelse af fyrværkeri, samt overtrædelse af vilkår i tilladelser straffes efter bekendtgørelsens § 26.

Endelig kan overtrædelse af de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri straffes i henhold til beredskabslovens eller fyrværkeribekendtgørelsens straffebestemmelser jf. forskrifternes pkt. 10.1.1.

Straffen for overtrædelse kan i medfør af § 26, stk. 2, stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt væsentlig skade på personer, ejendom eller miljøet eller fremkaldt fare herfor, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende eller andre, herunder besparelser.

I medfør af bestemmelsens stk. 3 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

I medfør af straffelovens § 78 og 79 kan personer, som udøver virksomhed, der kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, ved dom frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet. Frakendelse sker på tid fra 1 til 5 år.

Det er endvidere muligt at foretage en administrativ tilbagekaldelse af en given tilladelse eller godkendelse. I medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 25 a kan den myndighed, der har udstedt en tilladelse eller god-

kendelse i særlige tilfælde foretage en administrativ tilbagekaldelse af den givne tilladelse. På samme måde kan vilkår i en given tilladelse ændres.

Administrativ tilbagekaldelse kan dog kun ske, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis tilbagekaldelse står i rimeligt forhold til formålet hermed. Tilbagekaldelse sker således på baggrund af almindelige forvaltningsretlige betingelser herfor, herunder proportionalitetsprincippet. Bestemmelsen blev indsat i fyrværkeribekendtgørelsen den 24. november 2004.

Overtrædelse reglerne om opbevaring af hhv. nitrocellulose og kaliumperchlorat kan på samme betingelser straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 2 år.

Overtrædelse af våben- og eksplosivstofloven kan straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 2 år, jf. lovens § 10.

5.2 Interesseorganisationernes holdninger og forslag

Som anført ovenfor, har Fyrværkeribrancheforeningen (foreningen) og Dansk Handel & Service (DHS) påpeget, at deres medlemmer oplever en uensartet håndhævelse af fyrværkerilovgivningen rundt om i de forskellige politikredse. Foreningen har peget på, at reglerne bør indeholde faste kriterier, som der kan gives tilladelser mv. ud fra. DHS har udtrykt ønske om en større centralisering på området. Hvis håndhævelsen af fyrværkerilovgivningen fremover ikke skal ligge hos politiet er det vigtigt, at den viden, der er oparbejdet, bliver videregivet til den nye kompetente myndighed. I forhold til den generelle kamp mod illegal handel og ulovligt fyrværkeri er der behov for en tæt og central opfølgning.

De Samvirkende Købmænd har endvidere påpeget, at der bør være fokus på grænsekontrollen i forhold til det ulovlige fyrværkeri.

5.3. Vurderinger og anbefalinger

Som det fremgår af de ovenstående afsnit, er flere forskellige - både lokale og statslige - myndigheder involveret i reguleringen af og kontrollen med fyrværkerivirksomheder og produkter. Hver myndighed har sine særlige kompetencer, som der kan være gode grunde til at inddrage i tilsynet med virksomhederne. Ikke desto mindre er det et kompliceret samspil, og fyrværkeribranchen og detailhandlen har udtrykt ønske om en større ensartethed i myndighedsudøvelsen. Det må derfor overvejes, om kompetencefordelingen i alle tilfælde er den bedste, samt om tilsynet på visse områder kan forbedres.

Der er et generelt ønske i den brede befolkning og i branchen om, at der skal sættes ind over for den ulovlige handel med fyrværkeri. Strafferammen for overtrædelse af fyrværkerilovgivningen under skærpende omstændigheder er fængsel i indtil 2 år, hvilket er maksimalstrafferammen i

særlovgivningen. Spørgsmålet er derfor ikke, om strafferammen er tilstrækkelig, men om det faktiske straffeniveau er acceptabelt.

Overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til salg, anvendelse og opbevaring af fyrværkeri fra politiet til kommunerne.
På baggrund af den kritik, der er fremført af såvel fyrværkeribranchens repræsentanter som af detailhandlen omkring myndighedsvaretagelsen vedrørende tilladelser til især opbevaring af fyrværkeri, må det overvejes at flytte kompetencen fra de enkelte politikredse til en anden myndighed.

Det foreslås, at kompetencen flyttes kommunalbestyrelsen (det kommunale redningsberedskab). Det kommunale redningsberedskab er i besiddelse af den faglige ekspertise på brandområdet og meddeler tilladelse til andre brand- og eksplosionsfarlige virksomheder og oplag, ligesom det kommunale redningsberedskab ligger inde med viden om lokale forhold. Endvidere er det redningsberedskabet, der skal forestå en eventuel slukningsindsats, hvorfor et forhåndskendskab til oplaget er en fordel.

Yderligere er kompetencen på plan- og miljøområdet allerede placeret hos kommunalbestyrelsen for flere virksomheders vedkommende, hvilket vil blive yderligere styrket med den kommende kommunalreform,

Det bemærkes endvidere, at det allerede i mange kommuner i dag ,er det kommunale redningsberedskab, der behandler ansøgninger og giver en indstilling til politiet, som på dette grundlag meddeler den formelle tilladelse til opbevaring af fyrværkeri.

En overflytning af kompetencen vil samtidig have den fordel, at virksomhederne vil blive omfattet af den almindelige pligt for kommunerne til at gennemføre brandsyn på godkendte fyrværkerivirksomheder. Det kommunale redningsberedskab vil som lokal myndighed have gode muligheder for at tilrettelægge tilsynsbesøgene på baggrund af en konkret behovsvurdering. Tilsynet vil skulle koordineres med de øvrige relevante myndigheder på området.

Det vurderes at være hensigtsmæssigt, at det er den samme myndighed, der har kompetencen til at udstede tilladelser til både opbevaring, salg og anvendelse af fyrværkeri.

Politiets kontrolbeføjelser på fyrværkeriområdet bør som en konsekvens heraf overgå til kommunerne. Dette ikke vil ændre på, at politiet kan bistå ved kontrol, som politiet generelt også gør på en række andre områder end fyrværkeriområdet.

Ændringen kræver en ændring af fyrværkeriloven, bekendtgørelsen og de tekniske forskrifter

Intensiveret tilsyn på arbejdsmiljøområdet

Det vurderes, at der ikke er behov for særregler under Arbejdsmiljøloven, idet reglerne om arbejdets udførelse, faste arbejdssteders indretning, stoffer og materialer samt tekniske hjælpemidler indeholder de nødvendige sikkerheds- og sundhedsmæssige krav.

Det er dog samtidig Arbejdstilsynets opfattelse, at sikkerheden vil kunne højnes ved at intensivere tilsynet med overholdelse af reglerne. Arbejdstilsynet vil derfor fremover føre et årligt tilsyn med fyrværkerivirksomheder, der indfører eller fremstiller fyrværkeri. Det intensiverede tilsyn vil ske i fællesskab med Beredskabsstyrelsens tilsyn/godkendelsesbesøg på virksomhederne.

Kontrol af virksomhedernes beredskabsplaner vil være et særligt fokuspunkt under det intensiverede tilsyn.

Taktisk og teknisk vejledning om indsats ved brand i fyrværkeri
Branden i Seest og forsøgene i Oksbøl har vist at der er behov for en vejledning til indsatsmandskabet ved brand i fyrværkeri.

Det anbefales derfor, at der udarbejdes en vejledning, som angiver såvel taktiske som slukningstekniske procedurer og metoder, som indsatsmandskabet bør følge. De relevante parter vil blive inddraget i arbejdet em vejledningen.

I vejledningen vil blive fremhævet vigtigheden af at "risikovurdere" situationen før første indsats og inden endelig indsats. Indsatsniveauet kan være forskelligt afhængig af situationen. Der kan endvidere indgå vejledning om risikoen ved fyrværkeri i lukkede rum. Endelig bør vejledningen tilføre indsatsledelsen en viden om forskellige fyrværkerikategoriers effekt ved brand.

Taskforcen mod ulovlig handel med fyrværkeri
Regeringen nedsatte som led i "10-punkts–planen" en Taskforce bestående af Sikkerhedsstyrelsen, Told og Skat, Politiet og Beredskabsstyrelsen. Det er meningen, at Taskforcen fortsætter sit arbejde for at komme den ulovlige handel med fyrværkeri til livs. Repræsentanter for det kommunale beredskab vil indtræde i Taskforcen for at sikre koordinering med det lokale beredskabsarbejde.

Taskforcen vil således løbende planlægge og gennemføre målrettet kontrol i alle salgsled, specielt ved import, hos importører og fabrikanter og hos festfyrværkere. Disse kontroller forventes at blive mere effektive, hvis anbefalingerne om de nye krav til sporbarhed (udvidet registrering i salgsbøger og produktmærkning) bliver realiseret. Taskforcen vil endvidere søge at afklare salgskanalerne for løsdele som krudt og lunter med henblik på kontrol af dette marked.

Underarbejdsgruppen vil anbefale, at Taskforcen gøres permanent.

Repræsentanter fra det kommunale beredskab vil indtræde i Taskforcen for at sikre koordinering med det lokale beredskabsarbejde. Arbejdsgruppen vil foreslå, at Taskforcen ser nærmere på, hvordan der kan udvikles et samarbejde med myndighederne i vores naboland på dette område for at styrke grænsekontrollen.

Spørgsmålet om stramning af sanktioner og straf
Sikkerhedsstyrelsen vil støttet af Taskforcen følge de igangværende retssager om overtrædelser af fyrværkeriloven nøje, herunder anmode om, at der i grove tilfælde nedlægges påstand om frakendelse af retten til at drive fyrværkerivirksomhed.

Samtidig vil Sikkerhedsstyrelsen udvikle og implementere en systematisk praksis for anvendelse af administrativ tilbagekaldelse af givne godkendelse og tilladelser.

Med henblik på at vurdere, om der er behov for at skærpe straffeniveauet, vil Sikkerhedsstyrelsen i samarbejde med Rigsadvokaten i første omgang udarbejde et systematisk opbygget bødekatalog, baseret på vedtaget bødepraksis samt konkrete domme for overtrædelse af fyrværkeriloven.

Det er underarbejdsgruppens anbefaling, at de skitserede initiativer prioriteres, og at der på den baggrund, hvis der viser sig behov for det, iværksættes tiltag mhp. at skærpe strafniveauet.

6. Omladning og transport af fyrværkeriprodukter

Fyrværkeriprodukter indeholder eksplosivstoffer, der betragtes som farligt gods, og fyrværkeri er således omfattet af definitionen for farligt gods. FN's anbefalinger om transport af farligt gods, også kaldet "den orange bog", indeholder de basale regler for transport af farligt gods for alle transportformer.

Farligt gods er inddelt i 9 klasser. Fyrværkeri er omfattet af klasse 1 (eksplosiver) og er yderligere underopdelt i underklasser.[31]

FN-anbefalingerne revideres løbende og implementeres efter en to-årig cyklus, således at de implementeres for alle transportformer samtidig med henblik på at undgå problemer ved transporter, der involverer forskellige transportformer.

Anbefalingerne er udgangspunktet for såvel ADR-Konventionen for landevejstransport, RID-reglerne for jernbanetransport, ICAO-reglerne for luftfart og IMDG-koden, der anvendes til søs. Reglerne for de enkelte transportformer er beskrevet nærmere nedenfor.

Særligt reglerne for vej- og jernbanetransport er udmøntet ensartet. Mere end 80 % af indholdet i de to konventioner (RID og ADR) er således fæl-

[31] Se bilag 4 om international klassificering af fyrværkeri i forbindelse med transport.

les. Alle, der beskæftiger sig med transport af farligt gods ad vej eller på jernbane, er forpligtede til at have en sikkerhedsrådgiver. Det gælder såvel afsender som modtager af farligt gods samt transportfirmaet.

Samtlige myndigheder i Danmark, der har ansvar for farligt gods området, er medlemmer af et kontaktudvalg for farligt gods. Udvalget holder møde et par gange om året.

I forhold til transport af fyrværkeriprodukter er det underarbejdsgruppens vurdering, at det i praksis fortrinsvis er sø- og vejtransport, der benyttes.

6.1. Vejtransport

6.1.a Regler

Transport af farligt gods ad vej, herunder omladning i forbindelse hermed, skal ske i overensstemmelse med reglerne i den europæiske konvention om international transport af farligt gods ad vej – i daglig tale kaldet ADR-konventionen.

De krav, der stilles i ADR-konventionen, gælder umiddelbart for *internationale* vejtransporter af farligt gods. Rådets direktiv 94/55/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om transport af farligt gods ad vej med senere ændringer (ADR-direktivet) bestemmer, at ADR-konventionens bestemmelser også skal finde anvendelse ved *national* vejtransport af farligt gods. Det følger desuden af ADR-direktivets artikel 5 og 6, at medlemsstaterne kun i begrænset og nærmere angivet omfang kan opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der afviger fra ADR-konventionen. [32]

6.1.b Indhold

Generelt

ADR-konventionen stiller en lang række krav til transporter af farligt gods, herunder krav om uddannelse, emballering, klassificering og mærkning, krav til de transporterende enheders konstruktion mv.

Fyrværkeriartikler er inddelt i fem fareklasser afhængigt af fyrværkeriets farlighed. Efter fyrværkeriulykken i Holland i maj 2000 blev der indført en ny bestemmelse i ADR-konventionen om klassifikation af fyrværkeri. Transportklassifikationen af enhver fyrværkeriartikel skal efter denne nye regel forud for transport godkendes af en nationalt udpeget myndighed. I Danmark varetager Beredskabsstyrelsen denne opgave på vegne af Justitsministeriet.

For så vidt angår eksplosive stoffer og genstande, herunder fyrværkeri, er der i ADR-konventionen fastsat maksimale mængder, der må transporte-

[32] ADR-konventionen og direktiv 94/55/EF er primært implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 729 af 15. august 2001 om vejtransport af farligt gods som ændret ved bekendtgørelse nr. 583 af 24. juni 2003.

res på en transporterende enhed. Den maksimale mængde varierer afhængigt af godsets farlighed. For så vidt angår det meste fyrværkeri, der må sælges i detailhandlen, må der maksimalt transporteres mellem 5 og 16 ton pr. transporterende enhed. En særlig restriktion gælder for Øresundstunnelen, hvor der maksimalt må transporteres 1 ton af de eksplosive stoffer og genstande, der frembyder fare for masseeksplosion. Ifølge klassifikationen vedrører dette ikke fyrværkeri, der sælges i detailhandlen.

Bilag 3 i bekendtgørelsen om vejtransport af farligt gods indeholder en nærmere beskrivelse af hvilke kategorier af farligt gods, der kan fastlægges tvangsruter for. Ifølge Rådets direktiv 94/55/EF artikel 5, stk. 5, kan medlemsstaterne alene opretholde de nationale bestemmelser om tvangsruter, der den 31. december 1996 var gældende for transport af en række nærmere beskrevne kategorier af farligt gods, herunder transport af eksplosive stoffer og genstande af klasse 1.1. Den 31. december 1996 fandtes ingen danske bestemmelser om tvangsruter for transport af eksplosive stoffer og genstande. Det er derfor ikke muligt at indføre danske bestemmelser om tvangsruter for transporter med eksplosive stoffer og genstande, og dermed fyrværkeri.

Håndteringen af fyrværkeri i forbindelse med transport ad vej
I henhold til bekendtgørelsen om vejtransport af farligt gods omfatter vejtransport af farligt gods også pålæsning, aflæsning og anden med transporten forbunden håndtering. Kun ganske få bestemmelser i ADR retter sig mod sikkerheden for personalet og omgivelserne i selve pålæsnings-, aflæsnings- og håndteringssituationen.

De generelle bestemmelser foreskriver blot, at køretøjet og dets fører skal overholde de gældende regler vedrørende udstyrets sikkerhed og drift m.m. Desuden må en pålæsning ikke foretages, hvis køretøjet eller føreren ikke overholder ADR-bestemmelserne, ligesom en aflæsning ikke må foretages, hvis der konstateres mangler, der kan påvirke sikkerheden, jf. 7.5.1 i ADR.

Et køretøj med fyrværkeri skal være under konstant opsyn for at forebygge eventuelt hærværk, og således at føreren og myndighederne kan tilkaldes i tilfælde af beskadigelse eller brand, jf. 8.5, S1(6) i ADR. Desuden gælder, at køretøjer belæsset med mere end 50 kg NEM skal parkeres på en sikker lagerplads eller et sikkert fabriksområde. Hvis sådanne parkeringsmuligheder ikke foreligger, skal parkeringen ske på et ubefærdet sted, som kan være en parkeringsplads, hvor køretøjet efter al sandsynlighed ikke er i fare for at blive beskadiget af andre køretøjer, eller et egnet åbent område, som ikke ligger i nærheden af store offentlige veje eller beboede områder, og som normalt ikke anvendes af offentligheden som vej eller samlingssted, jf. 8.4 i ADR.

Myndigheder og kompetencefordeling

En række myndigheder er involveret i administrationen af reglerne om transport af farligt gods ad vej. Beredskabsstyrelsen, Færdselsstyrelsen og politiet udfører de mest centrale opgaver.

Beredskabsstyrelsen administrerer blandt andet reglerne om uddannelse på området, jf. § 27 i bekendtgørelsen om vejtransport af farligt gods.

Et køretøj må først benyttes til vejtransport af eksplosive stoffer og genstande, herunder fyrværkeri, når der er udstedt en såkaldt ADR-attest, der godkender køretøjets konstruktion. ADR-attester udstedes af Færdselsstyrelsen, jf. §§ 20-21 i bekendtgørelsen.

Politiet kontrollerer, at reglerne om transport af farligt gods overholdes, jf. § 30 i bekendtgørelsen.

En dansk etableret virksomhed, der udfører godskørsel for fremmed regning med motorkøretøj eller vogntog med en tilladt totalvægt over 3,5 tons, skal have tilladelse hertil fra Færdselsstyrelsen, jf. godskørselslovens § 1.

Overholdelsen af reglerne om transport af farligt gods ad vej påses endvidere gennem bestemmelser om, at enhver virksomhed, som er involveret i transport af farligt gods, skal have udpeget en sikkerhedsrådgiver, der har til opgave at føre tilsyn med, at reglerne om transport af farligt gods overholdes.[33] Sikkerhedsrådgiverordningen hører under Transport- og Energiministeriets område.

Sanktioner
Overtrædelse af en række nærmere opregnede bestemmelser i bekendtgørelsen om vejtransport af farligt gods straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, jf. bekendtgørelsens § 31.

Færdselsstyrelsen har endvidere oplyst, at en tilladelse til godskørsel for fremmed regning i henhold til § 12, stk. 1, nr. 1, i godskørselsloven blandt andet kan tilbagekaldes, hvis tilladelsesindehaveren eller virksomhedens chauffører groft eller gentagne gange har overtrådt færdselslovgivningens bestemmelser om hastighed, kørsel uden kørekort, køretøjers indretning, udstyr og tilbehør, anbringelse af gods, transport af farligt gods, køretøjers største tilladte totalvægt samt køre- og hviletid.[34]

Forsikring

---

[33] Færdselsstyrelsens bekendtgørelse nr. 665 af 18. august 1999 om sikkerhedsrådgivere for transport af farligt gods som ændret ved bekendtgørelse nr. 1168 af 29. december 1999

[34] Godskørselsloven, lovbekendtgørelse nr. 108 af 19. februar 2003, som ændret ved lov nr. 474 af 9. juni 2004.

Krav om erstatning for skader forvoldt af motordrevne køretøjer skal være dækket af en forsikring i et ansvarsforsikringsselskab, der har Finanstilsynets tilladelse.[35]

Forsikringen skal dække personskade eller tab af forsørger på indtil 50 mio. kr. og tingsskade på indtil 10 mio. kr. for den ved en enkelt begivenhed forårsagede skade, jf. færdselslovens § 105, stk. 2. Disse beløb reguleres hvert år. Pr. 1. januar 2005 er beløbene fastsat til henholdsvis 89 mio. kr. (personskade) og 18 mio. kr. (tingsskade).[36]

Justitsministeren kan i medfør af færdselslovens § 82, stk. 5, herudover blandt andet fastsætte særlige bestemmelser om tvungen ansvarsforsikring til dækning af erstatningsansvar, der opstår i forbindelse med transport af farligt gods ad vej. Der er ikke fastsat sådanne særlige bestemmelser.

6.1.c Interesseorganisationernes holdninger og forslag

Dansk Transport og Logistik (DTL) har fremhævet, at ADR-reglerne generelt opfylder behovet for regulering, og at der ikke bør indføres nationale særregler for vejtransport af farligt gods.

DTL peger på det uhensigtsmæssige i, at mange myndigheder er involveret i kontrollen på området, da det skaber uklarhed om ansvarsfordelingen. DTL så endvidere gerne lempeligere regler og praksis mht. mængden af fyrværkeri, der må være på en fragtcentral, da det efter deres opfattelse er meget lidt.

Dansk Transport og Logistik (DTL) nævner bekendtgørelsen om sikkerhedsrådgivere for transport af farligt gods i deres høringssvar. DTL finder, at hele området omkring virksomhedernes forpligtelser og sikkerhedsrådgivernes opgaver fortjener en øget opmærksomhed fra myndighedernes side bl.a. for at sikre, at reglerne bliver overholdt ikke mindst af afsenderne. DTL peger endvidere på, at der bør sættes fokus på uddannelse af personer involveret i transport af farligt gods som fx lagerfolk, og truckførere. Disse personer er involveret i transporten, men har ofte ingen uddannelse, hvilket giver mangelfuld sikkerhed under håndtering at farligt godsopgaver. DTL finder, at oplysningskampagner og øget kontrol kunne være en mulighed for at få en mere sikker behandling.

6.1.d Vurdering og anbefalinger

Reglerne om vejtransport af farligt gods (ADR-konventionens regler) blev allerede efter fyrværkeriulykken i Holland i maj 2000 revurderet og

---

[35] Færdselslovens § 105, stk. 1, 1. pkt., og bekendtgørelse nr. 554 af 2. juli 2002 om koncession til skadeforsikringsselskaber. Ansvarsforsikringen kan dog også tegnes i et forsikringsselskab, der har koncession i en anden EU-medlemsstat, eller i et land, der efter aftale med EU har gennemført Rådets direktiv 92/49/EØF, og som i Danmark er anmeldt til at tegne ansvarsforsikring for motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens jf. § 105, stk. 1, 2. pkt.

[36] Bekendtgørelse nr. 1178 af 1. december 2004 om regulering af forsikringsdækningsbeløb i henhold til færdselsloven.

ændret i lyset af faren for fyrværkeriulykker. Det er vurderingen, at der ikke på baggrund af fyrværkeriulykken i Kolding er grund til at ændre det generelle regelsæt.

Mulighed for indførelse af tvangsruter
Det virker uhensigtsmæssigt, at der ikke kan indføres bestemmelser om anvendelse af tvangsruter for transport af fyrværkeri, således at det fx transporteres udenom et boligområde. Kommissionen har i 2004 taget initiativ til at revidere EU-direktivet, der i dag hindrer fastsættelse af tvangsruter. Det anbefales derfor, at man fra dansk side i den forbindelse arbejder for, at direktivet ændres, så der kan fastsættes danske bestemmelser om tvangsruter for transporter med eksplosive stoffer og genstande. Justitsministeriet har taget kontakt til Kommissionen herom.

Kontrol med fyrværkeritransporter på vej
Rigspolitiet har oplyst, at man på baggrund af ulykken i Kolding har intensiveret vejkontrollen af transport af fyrværkeri, og at man forventer at intensivere kontrollen yderligere i 2005.

Det er Rigspolitiets erfaring, at der generelt ikke sker betydelige overtrædelser af reglerne i forbindelse med vejtransport af fyrværkeri. Når der sker overtrædelser, er det typisk af de generelle regler og ikke af de bestemmelser, der særligt vedrører transporten af fyrværkeri. Kontrol af lagerfolk, truckførere mv. foretages ikke af Rigspolitiet, men hvis det ved en vejkontrol konstateres af gods fx er pakket forkert, vil den ansvarlige blive sigtet for overtrædelse af disser regler.

Underarbejdsgruppen anbefaler, at den skærpede kontrolindsats omkring vejtransport af fyrværkeri fortsætter.

Bedre kontrol med systemet omkring sikkerhedsrådgivere mv.
Færdselsstyrelsen har oplyst, at man er enig i, at der løbende skal være opmærksomhed omkring, hvorvidt der er behov for opstramninger på området, men finder ikke, at der på nuværende tidspunkt er konkrete erfaringer, der kan begrunde ændringer af ordningen. På denne baggrund, og da forslaget ligger uden for kulegravningsudvalgets kommissorium, har underarbejdsgruppen ingen anbefalinger om ændringer på dette område.

Spørgsmålet om myndighedstrukturen på området
Justitsministeriet har oplyst, at man er enig med Dansk Transport og Logistik i, at der kan være behov for, at der foretages en nærmere undersøgelse og vurdering af, om den nuværende myndighedsstruktur på området for vejtransport af farligt gods er hensigtsmæssig. På den baggrund, og da forslaget ligger uden for kulegravningsudvalgets kommissorium, har underarbejdsgruppen ingen anbefalinger omkring dette.

6.2 Jernbane
6.2.a Regler

Transport og omladning af fyrværkeri på jernbane sker i overensstemmelse med de internationale aftaler om transport af farligt gods, RID-konventionen (Reglement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses), som omfatter 41 lande. RID 2005 har været gældende siden 1. januar 2005. Direktiv 96/49/EF kræver, at de internationale regler også er gældende for nationale transporter med farligt gods.

6.2.b Indhold

Sikkerhedsbestemmelserne omfatter på samme måde som vejsiden detaljerede regler for transportdokumenter, klassificering, emballering, og mærkning, ligesom der fastsættes krav til det materiel, hvori godset befordres.

I forbindelse med 2005 udgaven af RID er tilføjet et nyt kapitel om terrorsikring af transporter af visse typer farligt gods med højt farepotentiale. De nye regler vedrører rangerbanegårde og andre områder hvor tog eller vogne henstilles eller parkeres midlertidigt.[37]

I forbindelse med kørsel i Storebæltstunnelen er der fastsat en mængdebegrænsning på 5.000 kg eksplosiver pr. vogn eller stor container, og i forbindelse med kørsel i Øresundstunnelen er der fastsat en mængdebegrænsning på 1.000 kg eksplosiver pr. vogn eller stor container.

Myndigheder og kompetencefordeling

På jernbanesiden føres tilsyn med transport af farligt gods af Trafikstyrelsen, der igennem lov om jernbane er pålagt tilsynspligt.[38]

Sanktioner

Trafikstyrelsen har to sanktionsmuligheder. Styrelsen kan enten udstede påbud om inden for en nærmere angivet tidsfrist at foretage de efter Trafikstyrelsens vurdering nødvendige foranstaltninger, eller nedlægge forbud mod drift, såfremt de sikkerhedsmæssige forhold er klart uforsvarlige.

Forsikring

Jernbanelovgivningen omfatter regler for afsenders erstatningsansvar over for jernbanevirksomheden, såfremt der ved indlevering af gods afgives urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse. Desuden skal alle jernbanevirksomheder, der udfører jernbanetransport i Danmark, have en ansvarsforsikring.

6.2.c Vurdering og anbefalinger

Det vurderes, at der ikke umiddelbart er behov for ændringer til reglerne for jernbanetransport. Der er tale om internationale regler, der løbende

[37] Reglerne er indarbejdet i dansk lovgivning som bestemmelse om jernbanesikkerhed (BJ) nr. 6-020.001.

[38] Lov om jernbane, lovbkg. 1171 af 2. december 2004.

revideres, og der har ikke på baggrund af erfaringerne, herunder fra ulykken i Seest, vist sig behov for en revision af reglerne.

6.3 Luftfart

6.3.a Regler

Reglerne, der omhandler transport af farligt gods i luften, findes primært i lov om luftfart samt i de internationale regler for luftfart (ICAO-reglerne).[39]

6.3.b Indhold

Farligt gods må ikke transporteres med danske luftfartøjer uden tilladelse fra Statens Luftfartsvæsen. Lufttransport forudsætter, at afsender forlods sikrer sig, at godset er korrekt klassificeret, emballeret, mærket og ledsaget af de fornødne, korrekt udfærdigede transportdokumenter for farligt gods, som angivet i ICAO-TI.

Et luftfartsforetagende må ikke modtage farligt gods til lufttransport, medmindre transportdokumentet ledsager godset, jf. ICAO-TI. Endvidere skal luftfartsforetagendet kontrollere kolliet, sampakningen eller fragtcontaineren med det farlige gods, og der skal udarbejdes en kontrolliste. Kolli, der er beskadiget, må ikke lastes på et luftfartøj.

Kun den mindst farlige fyrværkerikategori må transporteres ved passagerfly - den næstfarligste dog med fragtfly[40]. Der kan meddeles dispensation fra Statens Luftfartsvæsen, hvis en række ICAO-krav er opfyldt. Til dato er der ikke meddelt en sådan dispensation, og det vil næppe blive aktuelt, da ingen luftfartsselskaber vil medbringe fyrværkeri i mængder, der indebærer risici for luftfartssikkerheden.

Myndigheder og kompetencefordeling

Transport af farligt gods af luftvejen kræver som anført tilladelse fra Statens Luftfartsvæsen.

Sanktioner

Overtrædelse af bestemmelserne om transport af farligt gods i luften er behæftet med bødestraf.

Forsikring

Efter luftfartsloven er der objektivt ansvar for luftfartøjets ejer eller bruger for skader, der opstår som følge af luftfart på personer og ting uden

---

[39] Lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 543 af 13. juni 2001, § 85, stk. 2, og § 152, og jf. lovbekendtgørelse nr. 162 af 7. marts 1994, § 85, stk. 1 og stk. 2, og § 149 stk. 3, 8 og 10. Transport- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 527 af 23. juni 1995 om transport af våben, eksplosivstoffer, krigsmateriel og krigsammunition m.v. med civile luftfartøjer. Transport- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 737 af 17. november 1989 om lufttransport af farligt gods (udgivet som Bestemmelser for civil luftfart, BL 5-21). International Civil Aviation Organisation (ICAO) Annex 18, The Safe Transport of Dangerous Goods by Air. ICAO Doc 9284 AN/905 Technical Instructions for the Safe Transport fo Dangerous Goods by Air (ICAO-TI).

[40] Se nærmere bilag 3.

for luftfartøjet (tredjemandsansvar). Luftfartøjet skal være forsikret mod sådanne skader. Forsikringssummen afhænger af luftfartøjets størrelse.

6.3.c Vurdering og anbefalinger

Det vurderes, at der ikke umiddelbart er behov for ændringer til reglerne for flytransport. Der er tale om internationale regler, der løbende revideres, og der har ikke på baggrund af erfaringerne, herunder fra ulykken i Seest, vist sig behov for en revision af reglerne.

6.4 Søfart

6.4.a Regler

Bestemmelserne for transport af farligt gods til søs er grundlæggende reguleret i IMDG-koden, der er vedtaget i FN's internationale søfartsorganisation IMO. Disse regler er baseret på FN's anbefalinger om transport af farligt gods, men indeholder desuden særlige regler, der kun gælder for søtransport. Der er således særlige regler, der tager højde for den lange transporttid og de store temperaturforskelle, der kan gøre sig gældende ved søtransporter.[41]

6.4.b Indhold

Transport af farligt gods må kun udføres af skibe, som er bygget, indrettet, udstyret og godkendt i henhold til de internationale regler. Herudover stilles der en række krav til skibets operationelle forhold, herunder uddannelse og træning.

Reglerne gælder, uanset om skibet er dansk, er i transit gennem de danske farvande eller anløber en dansk havn.

Der er i IMDG-koden detaljerede krav til fyrværkeri mht. mærkning, emballering, adskillelse i forhold til andre farlige produkter og til placeringen om bord[42]. Generelt gælder, at fyrværkeri kun må opbevares sammen med den samme "varegruppe".[43] Hvis der skal opbevares andre varegrupper, skal de placeres mindst 6 meter væk. Derudover findes en lang række krav til adskillelse og placering om bord. Fx skal fyrværkeri anbringes så langt væk som muligt fra apteringen (beboelsen) og maskinrummet, og det må ikke anbringes direkte over eller under disse. For tre af fyrværkerityperne skal afstanden fra broen, beboelsen og livredningsudstyr endvidere være mindst 8 meter.

Kravene til adskillelse og placering om bord bevirker, at antallet af containere med farligt gods, der kan transporteres pr. skib, afhænger af skibets størrelse og indretning. "Stuvningstætheden" afhænger af godsets ka-

---

[41] De internationale regler er med hjemmel i lov om sikkerhed til søs § 1, § 3, § 4, stk. 2, og 17, stk. 5, implementeret i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen B kapitel 7.

[42] Kravene til pakning af containere og certificering findes i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen B, kap. VII, regel 4, særligt nr. 3 og 4.

[43] Det gælder dog ikke den mindst farlige fyrværkerigruppe. Se bilag 4 om klassificering af fyrværkeri under transport.

tegori og af skibstypen. Det anslås, at ca.10-15% af det gods, der transporteres i containere, er klassificeret som farligt gods.

Myndigheder og kompetencefordeling
Søfartsstyrelsen påser i forbindelse med sin havnestatskontrol af udenlandske skibe, at gældende regler overholdes. Søfartsstyrelsen gennemfører årligt ca. 600 havnestatskontroller af udenlandske skibe, der anløber dansk havn. Som en del af denne kontrol kontrolleres det, at skibet har certifikater til at transportere farligt gods, samt er i besiddelse af en lasteplan, der viser, hvor det farlige gods er placeret om bord.

Søfartsstyrelsen udfører desuden i samarbejde med Rigspolitiet lejlighedsvis kontrol med farligt gods i forbindelse med lastning eller lodsning, hvis skibet ikke er lastet i dansk havn.

Sanktioner
Overtrædelse af Søfartsstyrelsens regler for transport af farligt gods kan med hjemmel i lov om sikkerhed til søs § 32, stk. 4, straffes med bøde eller fængsel i indtil et år. Såfremt der findes særligt skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år. Der er endvidere mulighed for at konfiskere det udbytte, som eventuel måtte være opnået ved en overtrædelse.

Forsikring
Der er ikke i dag et pligtmæssig krav om forsikring for skibe, der transporterer farligt gods, men i praksis er stort set alle skibe dækket af en forsikring.

I foråret 2005 forventes vedtaget et forslag til lov om ændring af søloven om blandt andet ansvar for skade opstået i forbindelse med søtransport af farlige og forurenende stoffer, som medfører en skærpelse af ansvaret. Med de nye regler indføres en skærpelse af rederens ansvar ved søtransport af farlige og forurenende stoffer samt krav om, at skibe skal have en pligtmæssig forsikring til dækning af ansvaret.

6.4.c Vurdering og anbefalinger
Det vurderes, at der ikke umiddelbart er behov for ændringer i reglerne for søtransport. Der er tale om internationale regler, der løbende revideres, og der har ikke på baggrund af erfaringerne fra ulykken i Seest vist sig behov for en revision af reglerne.

6.5 Havne
6.5.a Regler
Håndtering af farligt gods i havnene er reguleret i "Standardordensreglementet for overholdelse af orden i danske erhvervshavne".[44]

[44] Standardordensreglementet er bilag til bekendtgørelse nr. 1146 af 25. november 2004 om standardreglement for overholdelse af orden i danske erhvervshavne.

6.5.b Indhold

Reglementet fastsætter i § 7, at havnemyndigheden kan pålægge et skib, der laster eller losser farligt gods, straks at forlade havnen, hvis det ikke opfylder gældende danske og/eller internationale miljø- eller sikkerhedsregler, arbejdsmiljøregler samt betingelse for sådan transport. Derudover kan havnemyndigheden efter samråd med det kommunale redningsberskab pålægge et skib at sørge for nødvendige sikkerhedsforanstaltni-

For så vidt angår tiltag i forhold til de internationale regler mod terror, vil havnefaciliteternes sikringsplaner beskrive yderligere sikringstiltag lokalt som følge at opbevaring -

Myndigheder og kompetencefordeling
Generelt er havnemyndigheden efter reglemen-
ve de pålæg og tage de forholdsregler, so-
havnemyndighedens skøn nødvendiggør
oplagsplads. Havnemyndigheden kan
råd med det kommunale redningsb-
nødvendige sikkerhedsforanstal-
udgifterne dertil.

En forespørgsel hos e-
fyrværkeri, normalt
beredskabsmynd-

Sanktioner
Havner
gods
og/
dan tr
jf. reglen

Det er imidler
myndighed, der
regler om miljø, sik
andre myndigheder. L
den, der har kompetence
med indstille påbegyndt last

6.5.c Vurdering og anbefalinger

Det er vurderingen, at havnereglerne
retage "havneopgaven". Standardorden
danske og/eller internationale miljø- eller
regler samt betingelse for sådan transport. D
og der har ikke på baggrund af erfaringerne, he
vist sig behov for en revision af reglerne. Prob
værkeri befinder sig på havneområder i længere t
længere kan siges at være under transport, men hvor
er den endelige destination. Denne problemstilling behand

Med hensyn til midlertidig oplagring i godsterminaler har Beredskabsstyrelsen anlagt den fortolkning, at såvel ADR som beredskabslovgivningen skal være opfyldt. Såfremt en bygning anvendes til opbevaring af fyrværkeri, skal der således stilles krav til bygningens indretning, uanset at der for det enkelte oplag er tale om en midlertidig opbevaring, der sker som led i transporten og dermed samtidig er underlagt reglerne i ADR. For godsterminalers vedkommende vil der jævnligt eller konstant kunne ske en "midlertidig" oplagring af fyrværkeri eller af andre brandfarlige og eksplosive stoffer, og der kan således ikke ses isoleret på den enkelte lagring/det enkelte oplag.

I forbindelse med de skærpede opbevaringsregler i detailleddet fra november 2004 blev der bl.a. rejst spørgsmål om, hvorvidt et parkeret køretøj med fyrværkeri er omfattet af transportreglerne. Det er Beredskabsstyrelsens opfattelse, at under forudsætning af, at transporten endnu ikke er afsluttet, og parkeringen er en nødvendig forudsætning for at kunne fuldføre transporten, er fyrværkeriet også i denne situation omfattet af transportreglerne, jf. 1.2.1 i ADR. I den forbindelse skal det også bemærkes, at der er regler for opsyn med køretøjet og for, hvor der må parkeres.

Endvidere blev der rejst spørgsmål om, hvorvidt aflæsning af fyrv
må udsættes, når køretøjet ankommer til modtageren af godset. F
tager af fyrværkeri eller andet farligt gods må ikke uden tvinge
udsætte modtagelsen af godset, jf. 1.4.2.3.1 i ADR.

6.6.b Vurdering og anbefalinger

Arbejdsgruppen anbefaler, at Risikobekendtgørelsen æ
virksomheder, såsom havne med midlertidigt oplag
at oplaget efter transportreglerne må anses for a
Dette vil stemme overens med den praksis, der
skabslovgivningen i forhold til godsterminaler

ikoen vil alt andet lige være den samm
oplag end ved et mere perma
øget risiko. Med forsl
til oplagsstedets in
øvrigt. Forsl
der ing

Hvis private ikke har tilstrækkelig forsikringsdækning eller helt mangler forsikringsdækning, kan de gøre erstatningskrav gældende mod fyrværkerivirksomheden. Det afgørende vil her være, om virksomheden bliver pålagt et ansvar for skaderne. I så fald hæfter virksomheden med alt, hvad den ejer, uanset om den har tegnet forsikring eller ej.

Har virksomheden en ansvarsforsikring, vil det som udgangspunkt være denne forsikring, som afholder erstatningsbeløbet, hvis policens betingelser og eventuelle myndighedskrav er opfyldt. Der vil typisk være fastsat en maksimal dækning for ansvarsforsikringen, således at kun beløb op til dette maksimum kan blive udbetalt, hvis virksomheden pålægges et erstatningsansvar for skaderne.

7.1c Miljøerstatningslovens regler

Fyrværkerivirksomheder er omfattet af miljøerstatningsloven under forudsætning af, at de oplagrer mere end 200 tons eksplosive stoffer.[50] Det bemærkes dog, at en række af de væsentligste skader i forbindelse med fyrværkeriulykken i Seest formentlig ikke er omfattet af loven, idet der ikke er tale om forureningsskader i lovens forstand. Det har tidligere - i forbindelse med udarbejdelsen af miljøerstatningsloven - været overvejet, om der bør indføres lovkrav om ansvarsforsikringer for miljømæssigt farlige virksomheder. Udfaldet blev dog, at man ikke indførte et sådan krav.

7.2. Sammenligning med andre lande

Hverken i Norge, Sverige, Finland, Storbritannien, Holland eller Tyskland stilles der lovkrav om ansvarsforsikringer for fyrværkerivirksomheder.

De fleste lande har dog oplyst, at virksomhederne normalt har en ansvarsforsikring.

7.3. Interesseorganisationernes holdninger og forslag

Det er F&P's holdning, at det vil være fornuftigt, hvis fyrværkeribranchen på eget initiativ tager skridt til indgåelse en brancheaftale om forsikring, der eventuelt kan højne en forsikringsudbetaling til en rimelig præmie.

Fyrværkeribrancheforeningen (foreningen) har oplyst, at det er både vanskeligt og meget dyrt for fyrværkerivirksomheder at tegne forsikringer. Foreningen mener, at det er i samfundets interesse, at virksomhederne har såvel en produktskade-, som en ansvarsforsikring på rimelige vilkår, og at der bør indledes en dialog med forsikringsbranchen om dette.

---

[50] I henhold til pkt. J 3 i bilaget til miljøerstatningsloven vil virksomheder med anmeldelsespligtige aktiviteter som nævnt i § 5 i risikobekendtgørelsen være omfattet af loven . Det fremgår af bekendtgørelsens § 5 stk. 1. nr. 2 jf. bilag 2, del 2. at virksomheder er anmeldelsespligtige, hvis de har oplagret mere end 200 tons eksplosive stoffer.

F&P har oplyst, at de typiske forsikringer for fyrværkerivirksomheder i dag ligger på mellem 5 – 10 mio. kr.

Derudover har F&P oplyst, at 98 procent af forsikringssagerne i Kolding er færdigbehandlet, og at ud af disse 98 procent har 98 procent af de skadelidte accepteret forsikringsselskabernes erstatningstilbud[51].

Såfremt udvalget overvejer indførelse af en obligatorisk forsikring for fyrværkerivirksomheder, mener F&P, at der bør foretages en undersøgelse af den nærmere udformning af en sådan eventuel lovpligtig forsikringsordning baseret på erfaringerne fra forsikringsforholdene ved ulykken i Seest. Dette er væsentligt for at have et bredere vurderingsgrundlag for en sådan pligt - både med hensyn til, hvor stort et beløb forsikringen i givet fald skal udgøre, men også niveauet for præmiestørrelsen.

7.4. Vurdering og anbefalinger

På en række lovområder gælder der et krav om tegning af ansvarsforsikring når der gælder et objektivt ansvar. Dette er fx tilfældet efter jernbaneloven[52], hundeloven[53] og efter færdselsloven[54] for motordrevne køretøjer. Udgangspunktet i dansk ret er, at en skadevolder kun bliver erstatningsansvarlig for en skade, hvis han har handlet uagtsomt eller forsætligt, og handlingen har været skyld i skaden.

I forbindelse med særlig farlig virksomhed som fx fyrværkerivirksomhed vil der være tale om en skærpet uagtsomhedsbedømmelse. Forvoldes der skader i den forbindelse, vil det formentlig blive pålagt virksomheden at godtgøre, at skaden ikke er sket som følge af, at virksomheden har handlet uagtsomt. Der vil således være tale om et erstatningsansvar med omvendt bevisbyrde (præsumptionsansvar).

Virksomheder, der opbevarer mere end 200 tons eksplosive stoffer i nettovægt, fx fyrværkeri, vil i medfør af miljøerstatningsloven være objektivt ansvarlige for skader, der sker ved forurening af luft, vand, jord eller undergrund, og for skader, der sker på grund af forstyrrelser ved støj, rystelser eller lignende.[55] Det kan fx være skader, som forvoldes ved nedsivning af stoffer i undergrunden. [56]

Det er ikke alle skader, der sker som følge af en sådan virksomhed, der er undergivet objektivt ansvar. Fx vil en brand, som skyldes en eksplosion eller nedfaldne raketter mv., formentlig ikke være omfattet af miljøerstatningsloven, ligesom det er tvivlsomt, om skader forvoldt ved trykbølger

---

[51] Jf. Tal fra Forsikringsoplysningen af 1. april 2005.
[52] LBK nr. 1171 af 02/12/2004
[53] LBK nr. 380 af 26/06/1969
[54] LBK nr. 712 af 02/08/2001
[55] Lov nr. 225 af 6.april 1994 om erstatning for miljøskader.
[56] Det skal i øvrigt bemærkes, at en undersøgelse foretaget af Vejle Amt viser, at der ikke er fundet forhøjede koncentrationer af tungmetaller i hverken jord, vand eller luft efter ulykken i Seest.

fra eksplosioner mv., herunder f.eks. skader på murværket mv. på ejendomme, er omfattet af loven.

Ved siden af det lovbestemte erstatningsansvar efter miljøerstatningsloven har domstolene i sager, hvor piloteringer mv. har medført skader på omkringliggende ejendomme, imidlertid statueret, at der under visse omstændigheder også kan pålægges et ulovbestemt objektivt ansvar, hvis en virksomhed forvolder ulemper på omkringliggende ejendomme, når ulemperne går væsentligt ud over, hvad der efter forholdene er det normale.[57]

Det kan på denne baggrund ikke udelukkes, at også virksomheder, der producerer eller oplagrer fyrværkeri, vil kunne være undergivet et objektivt ansvar på ulovbestemt grundlag for skader, som måtte påføres omkringliggende ejendomme.

Arbejdsgruppen har overvejet spørgsmålet om indførelse af en lovpligtig ansvarsforsikring for fyrværkerivirksomheder nøje.

De seneste tal fra Forsikringsoplysningen viser, at 98 pct. af forsikringssagerne i Kolding er færdigbehandlede.[58] Der er dog et mindre antal skader, som ikke er blevet dækket. Derfor bør der være en forsikringsdækning, der beløbsmæssigt kan dække sådanne skader.

Arbejdsgruppen opfordrer derfor til, at der udbydes relevante ansvarsforsikringer på rimelige vilkår og til, at fyrværkerivirksomhederne generelt tegner sådanne forsikringer.

Det bør efter arbejdsgruppens opfattelse overvejes at indføre en egentlig forsikringspligt på rimelige vilkår, såfremt der ikke af frivillighedens vej kan opnås en tilstrækkelig ansvarsforsikringsdækning på området. Omfanget og størrelsen af en eventuel lovpligtig forsikringsordning bør overvejes nærmere i samarbejde med forsikringsbranchen i lyset af de erfaringer, man har fra ulykken i Seest, for så vidt angår navnlig ikketingsforsikrede erstatningskrav.

En forsikringspligt for fyrværkerivirksomheder vil i givet fald kunne indføres ved en ændring af fyrværkeriloven.

8. Vurdering af de administrative og økonomiske konsekvenser af anbefalingerne

Vurderingen af de skønnede konsekvenser af forslagene baserer sig på, at der i Danmark er i alt 55 godkendte importører og fabrikanter, og at der bliver givet i alt ca. 800 godkendelser af kat. II-fyrværkeri pr. år.

---

[57] Se f.eks. Højesterets dom af 10. januar 1968 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen, 1968, side 84 ff) og Højesterets dom af 24. juni 1983 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen, 1983, side 714 ff). Se også von Eyben og Isager, Lærebog i erstatningsret, 5. udg., side 134 ff

[58] Tal af 1. april 2005

Til kapitel 2 om Godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter
For så vidt angår de økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhederne, vurderes det, at *krav om mærkning med oprindelse (sporbarhed) mv.*, *krav om ansøgning om tilladelse til omkategorisering og ommærkning* og *krav om anmeldelse af overdragelse af produktgodkendelser* i meget begrænset omfang vil medføre en forøget administrativ byrde for virksomhederne.

Konsekvenserne af *kravet om dokumentation for anvendelse af godkendte processer til produktionskontrol og mærkning af kat. II-fyrværkeri* afhænger af, hvor stor en del af producenterne, der allerede i dag anvender kvalitetsstyring. For de fleste virksomheders vedkommende importeres fyrværkeriet fra en udenlandsk producent. Det vil være op til importøren at foranledige eller sikre, at hans udenlandske leverandør anvender produktionskontrol. Timeforbruget hertil vil være på ganske få (2-3) timer.

For så vidt angår de få danske virksomheder, der selv forestår fabrikationen, vil kravet medføre, at de skal indføre produktionskontrol på egen virksomhed, såfremt de ikke allerede anvender dette. Selve indførelsen af produktionskontrol må anslås til en administrativ byrde på omkring 150 timer og en etableringsomkostning på omkring kr. 56.000. Hertil kommer løbende ajourføring og vedligeholdelse, som estimeres til ca. 10 timer årligt (ca. kr. 3750).

En *præcisering af kravene til dokumentation for, at konstruktions- og funktionskravene er opfyldt* vil til gengæld give virksomhederne en mindre administrativ lettelse.

Forslaget om at *præcisere støjniveuaet for forbrugerfyrværkeri samt om fortsættelsen af fyrværkeri-hotlinen* medfører ikke administrative og økonomiske byrder for virksomhederne.

En *fjernelse af de farligste fyrværkerityper og stramning af reglerne for forbrugerfyrværkeri* vurderes umiddelbart at være økonomisk neutralt for salget af fyrværkeri, da forbrugerne formodes at købe de typer af fyrværkeri, der til hver en tid findes på markedet. Det vil dog have negative økonomiske konsekvenser, hvis fyrværkeriprodukter, der er lovligt indkøbt efter gældende regler og ligger på lager, ikke kan sælges til forbrugerne til nytåret 2005/06. En ændring af kategoriseringen af fyrværkeriprodukter i overensstemmelse med de europæiske standarder vurderes at medføre en mindre administrativ lettelse for virksomhederne.

Forslagene vurderes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for myndighederne.

Til kapitel 3 om Overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeriprodukter

Forslaget om *begrænsning af perioden for detailsalg og anvendelse af kat. II-fyrværkeri* må formodes at kunne medføre en generel nedgang i salget af fyrværkeri til forbrugerne og dermed have en negativ økonomisk effekt for virksomheder, der sælger fyrværkeri. Hvis begrænsningen salgsperioden bliver hele december måned, vil der dog næppe være et større tab, idet størstedelen af salget efter det oplyste allerede finder sted inden for denne periode.

En gennemførelse af forslaget om *en udvidet registreringspligt vedrørende vareleveringer, salg og oplag* forventes at medføre yderligere administration for virksomheder, der importerer og fremstiller fyrværkeri. Der findes i Danmark omkring 55 virksomheder, som har godkendelse til at importere eller fremstille fyrværkeri. Med et samlet årligt salg på 8.000 tons fyrværkeri fordelt på anslået 15.000 transaktioner skønnes en udvidet registreringspligt at medføre en byrde på ca. 20 timer pr. virksomhed pr. år.

Forslagene om *et maksimalt lydniveau for festfyrværkerarrangementer på 120 dB (AImax)*, om *afstand til dyrehold samt om informationsindsatsen* vurderes ikke at have administrative og økonomiske konsekvenser.

Forslagene vurderes generelt ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for myndighederne.

Til kapitel 4 om Indførsel, fremstilling, opbevaring og håndtering af fyrværkeri
Forslaget om *ændrede krav til bygningskonstruktioner, herunder krav om at opføre nye bygninger,* vil medføre øgede udgifter for virksomhederne, der kan blive nødsaget til enten at foretage investeringer i ændringer af bestående bygninger eller flytning af virksomheden til nye og bedre bygninger. Hvilke udgifter forslaget vil påføre de enkelte virksomheder vil afhænge af de konkrete fysiske forhold på de enkelte virksomheder, samt hvilke krav der gennemføres. Forslaget indebærer ikke administrative konsekvenser.

Ændrede afstandskrav for opbevaring af fyrværkeri vil have konsekvenser for visse fyrværkerivirksomheder, som afhængig af de fysiske forhold på virksomheden kan blive nødt til enten at nedsætte mængden af det opbevarede fyrværkeri, ændre bygningskonstruktioner, opføre nye bygninger eller at flytte til andre lokaliteter, fordi afstandskravene ikke kan overholdes. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at opgøre hvor mange virksomheder, som kan blive påvirket af forslaget, idet dette forudsætter, at samtlige fyrværkerivirksomheder gennemgås. Forslaget indebærer ikke administrative konsekvenser.

Forslaget om at stille *krav til en plads for tømning og fyldning af containere* vil kunne indvirke på, hvorledes virksomhederne indrettes og medføre behov for ændringer af arbejdsgange på virksomhederne. Forslaget

skønnes ikke at indebære nævneværdige økonomiske konsekvenser for virksomhederne.

Overgang til anvendelse af NEM skønnes ikke at medføre nævneværdige økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Forslaget indebærer heller ikke administrative konsekvenser.

Forslaget om *krav om, at containere skal være udstyret med tilkoblingsmulighed for brandslukningsudstyr samt krav til slukningssystemer i rum, hvori der opbevares fyrværkeri,* vurderes at medføre øgede udgifter for detailleddet, idet der skal foretages ombygning af eksisterende containere og rum, der skal anvendes til opbevaring af fyrværkeri. For så vidt angår containere til opbevaring af fyrværkeri må udgiften til etablering af mulighed for tilkobling af slukningsudstyr forventes at afspejle sig i prisen for leje af containerne. Forslaget indebærer ikke administrative konsekvenser.

Forslaget om *øgede afstandskrav mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, der er svært evakuerbare* må desuden forventes at umuliggøre placering af opbevaringscontainere og salgssteder visse steder. Forslaget indebærer ikke administrative konsekvenser.

En mere permanent *mulighed for salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted* vurderes i mindre grad at have positive økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Det indebærer ikke administrative konsekvenser.

Forslaget om indførelse af en *anmeldelsespligt for detailledet* vurderes at indebære en meget begrænset administrativ byrde for de virksomheder, det berører. Det har ingen økonomiske konsekvenser.

Et krav om ændring af *vejledningen om opbevaring af fyrværkeri i detailleddet* til også at indeholde oplysninger om håndteringen af fyrværkeriet vil medføre omkostninger for importører og producenter af fyrværkeri, idet eksisterende vejledninger skal omskrives og genoptrykkes. De nævnte omkostninger skønnes dog ikke at være omfattende.

Forslagene vurderes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for myndighederne.

Til kapitel 5 om Kontrol og tilsyn med virksomheder og produkter samt sanktioner og straf
Overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til salg, anvendelse og opbevaring fra politiet til det kommunale beredskab vurderer KL umiddelbart ikke vil have særligt store økonomiske konsekvenser for kommunerne. Det antages, at ca. halvdelen af sagsbehandlingen på området i dag sker med (frivillig) kommunal inddragelse på et eller andet niveau. Det er KL's vurdering, at kommunerne vil skulle bruge samme ressourcer på opgaven, som politiet anvender i dag.

Et *intensiveret tilsyn på arbejdsmiljøområdet* med fyrværkerivirksomheder har ingen direkte konsekvenser for virksomhederne og ingen nævneværdige konsekvenser for Arbejdstilsynet.

Der vurderes ikke at følge nogen særlige administrative eller økonomiske konsekvenser af forslagene om at *gøre Taskforcen permanent* og at *skærpe strafniveauet*. Der er heller ingen nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser af forslaget om en *vejledning om Taktisk og teknisk indsats ved brand i fyrværkeri.*

Til kapitel 6 om Omladning og transport af fyrværkeriprodukter
For så vidt angår forslaget om, at der indføres mulighed for at fastsætte bestemmelser om *tvangsruter for transporter med eksplosive stoffer og genstande*, er det den umiddelbare vurdering, at forslaget ikke vil have videre administrative konsekvenser for politiet, der i dag administrerer ordningen med tvangsruter. Det kan ikke udelukkes, at en gennemførelse af forslaget vil kunne have økonomiske konsekvenser for vognmænd, der kan blive tvunget til at anvende andre og eventuelt længere ruter, end de anvender i dag. En mere præcis vurdering af de økonomiske konsekvenser afhænger bl.a. af, i hvilket omfang muligheden for at fastsætte tvangsruter for transporter med eksplosive stoffer og genstande vil blive anvendt af det lokale politi, i hvilket omfang sådanne ruter vil adskille sig fra de af vognmændene allerede anvendte ruter, og hvor stort omfanget af transporter af eksplosive stoffer og genstande er på disse ruter.

Forslaget om *ændring af risikobekendtgørelsen til også at omfatte virksomheder med midlertidige oplag* vil indebære økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhederne. Det tilstræbes, at den konkrete løsning bliver så enkel som muligt for både virksomheder og myndigheder.

Til kapitel 7 om De forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder
De ansvarsforsikringer, som fyrværkerivirksomheder typisk tegner, ligger i dag på omkring 10 mio. kr. ifølge Forsikringsoplysningen. En obligatorisk forsikringsordning vurderes ikke nødvendigvis at medføre en administrativ eller økonomisk byrde for virksomhederne, da de fleste efter det oplyste allerede har forsikringsdækning i dag. For de, der ikke har en ansvarsforsikring, vil det dog naturligvis være en byrde. Forslaget vurderes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for myndighederne.

9. Sammenfatning af underarbejdsgruppens anbefalinger

Nedenfor følger en opsummering af underarbejdsgruppens anbefalinger, som er nærmere beskrevet i kapitel 2-7.

For så vidt angår gennemførelsen af rapportens anbefalinger, er udgangspunktet, at det - i det omfang, der er politisk opbakning til dem - skal ske

snarest muligt, og så de kan få virkning for fyrværkerisæsonen i 2005/06. En række processuelle og praktiske forhold har imidlertid betydning for, hvornår anbefalingerne kan og bør gennemføres.

De fleste anbefalinger vil kunne gennemføres ved en ændring af administrative regler typisk fyrværkeribekendtgørelsen eller de Tekniske forskrifter for Fyrværkeri, hvilket i sig selv kan ske forholdsvis hurtigt. Følgende anbefalinger vil dog skulle gennemføres ved lovændring; begrænsning af salgsperioden for fyrværkeri, mulighed for salg af fyrværkeri uden for fast forretningssted, overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til opbevaring fra politiet til kommunerne og evt. indførelse af en obligatorisk forsikring. Der vil først kunne fremsættes lovforslag i oktober 2005.

Det skal endvidere holdes for øje, at mange af anbefalingerne falder ind under begrebet "tekniske standarder og forskrifter" og vil derfor skulle notificeres over for EU-Kommissionen efter informationsproceduren.[59] Det indebærer bl.a. en stand-still periode på 3 måneder, fra notifikationen er foretaget, til forslaget må træde i kraft. I den periode vurderer Kommissionen og de øvrige medlemslande, om der er tale om en ulovlig teknisk handelshindring. Informationsproceduren betyder altså, at der i forhold til gennemførelsen af de fleste af anbefalingerne skal indregnes en periode på mindst tre måneder, fra de er vedtaget i Folketinget eller besluttet gennemført administrativt af regeringen, til de kan få virkning.

Både fyrværkeribranchen og detailhandlen har lagt stor vægt på, at de får mulighed for at indrette sig på de ændrede krav og regler og dermed, at eventuelle ændringer bliver vedtaget og besluttet i god tid før fyrværkerisæsonen. Allerede før sommerferien aftaler de efter det oplyste normalt indkøb af fyrværkeriet. Dertil kommer, at de mere indgribende anbefalinger som fx ændrede krav til bygningskonstruktioner bør indføres med rimelige overgangsbestemmelser, så virksomhederne får mulighed for at indrette sig på de ændrede krav.

Underarbejdsgruppen er derfor af den opfattelse, at anbefalingerne generelt bør gennemføres hurtigst muligt. Der bør dog tages et rimeligt hensyn til de berørte parter og indføres overgangsbestemmelser o.lign., hvor det skønnes nødvendigt, som beskrevet oven for ved de enkelte anbefalinger.

Oversigt over underarbejdsgruppens anbefalinger:
Godkendelse af og kontrol med fyrværkeriprodukter

- Krav om mærkning af alt fyrværkeri med oprindelse (sporbarhed) og etablering af mærkningsordning bl.a. til udskillelse af professionelt fyrværkeri
- Krav om dokumentation for godkendte processer ved produktionskontrol og mærkning (egenkontrol)

[59] jf. Bekendtgørelse nr. 190 af 20. marts 2001 om EU's informationsprocedure for tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjeneste.

- Krav om ansøgning om tilladelse til omkategorisering og ommærkning af kat. II-fyrværkeri
- Krav om at anmelde overdragelse af produktgodkendelser
- Der indføres en støjgrænse for fyrværkeri
- Præcisering af kravene til dokumentation for, at konstruktions- og funktionskravene er opfyldt
- Strengere regler for hvilke typer af fyrværkeri, det er tilladt at sælge til forbrugerne
- Fyrværkeri-hotlinen fortsættes i en foreløbig 2-årig periode.

Overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeriprodukter

- Salgs- og anvendelsesperioden for forbrugerfyrværkeri begrænses til perioden december til primo januar måned
- Krav om afstand til dyrehold mv. ved affyring af fyrværkeri
- Informationsindsatsen omkring fyrværkeri prioriteres højt.
- Udvidet registreringspligt vedrørende vareleveringer, salg og oplag mhp. øget kontrol

Indførsel, fremstilling, opbevaring og håndtering af fyrværkeri

<u>For virksomheder med produktion og oplag af fyrværkeri</u>

- Kravene til opbevaring af fyrværkeri i virksomheder med produktion og oplag strammes mht. afstandskrav mv. med udgangspunkt i forsvarets regler.
- Opbevaring af kategori I-fyrværkeri (bordbomber mv.) alene skal overholde Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for visse brandfarlige virksomheder
- Krav til placering og indretning af åbninger i bygninger, hvor der opbevares fyrværkeriartikler, som er konstrueret til at udskyde effekter
- Elektriske installationer og elektriske gaffeltrucks skal være godkendt til særlig anvendelse
- Krav til placering og indretning af de områder på en virksomhed, som anvendes til tømning og fyldning af containere

<u>Anvendelse af NEM-vægt</u>

- Anvendelse af NEM-vægt (nettoeksplosivstofmængde) i stedet for bruttovægt, så der fokuseres på krudtmængden

<u>For detailleddet</u>

- Strengere regler for opbevaring af fyrværkeri i detailhandlen, herunder for opbevaring i containere.
- Afstanden fra en containers låger/døre til bygninger med beboelse og andre bygningers åbninger bibeholdes på 40 m, under forudsætning af, at der etableres et system til opfangning af eventuelt udslyngede dele
- Containere forsynes med anordning, der sikrer brandvæsenet mulighed for på sikker afstand at tilslutte brandslukningsmateriel og derved bekæmpe en brand i en lukket container

- Større sikkerhedsafstande mellem containere med fyrværkeri og bygninger eller områder, som er svært evakuerbare
- Der gives mulighed for opbevaring af kat. I-fyrværkeri (bordbomber mv.) alene under lempeligere vilkår
- Samme vilkår for opbevaring af fyrværkeri i bygning som for opbevaring i container
- Skærpede krav til opbevaring af fyrværkeri ved salgssted i en butiks salgslokale og i tilstødende lokaler
- Mulighed for salg og opbevaring af fyrværkeri uden for fast forretningssted
- Anmeldelsespligt i detailledet for alt salg af fyrværkeri mhp. at styrke forebyggelse af ulykker samt redningsindsatsen
- Udvidede krav til vejledning fra importør og producent til detailledet om håndtering af fyrværkeri
- Ny myndighedsvejledning om opbevaring af fyrværkeri i detailledet

Kontrol og tilsyn med virksomheder og produkter samt sanktioner og straf

- Overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til salg, anvendelse og opbevaring fra politiet til kommunerne
- Intensiveret tilsyn med fyrværkerivirksomheder på arbejdsmiljøområdet
- Taktisk og teknisk vejledning om indsats ved brand i fyrværkeri
- Taskforcen til bekæmpelse af ulovligt fyrværkeri gøres permanent
- Der foretages en systematisk gennemgang af straffeniveauet i sager om overtrædelse af fyrværkerilovgivningen og iværksættes om nødvendigt initiativer mhp. en skærpelse af niveauet

Omladning og transport af fyrværkeriprodukter

- Den skærpede kontrol med vejtransport af fyrværkeri fortsætter
- Arbejde for at ændre EU-reglerne, så det bliver muligt at indføre tvangsruter for transport af fyrværkeri
- Ændring af risikobekendtgørelsen, så virksomheder med midlertidigt oplag, fx godsterminaler, bliver omfattet af reglerne
- Orientering af kommunerne om fortolkningen af reglerne om midlertidig opbevaring mhp. en mere ensartet praksis i hele landet

De forsikringsmæssige forhold for fyrværkerivirksomheder

- Fyrværkerivirksomheder skal have en ansvarsforsikring, der dækker de eventuelle skader, de forvolder.
- Såfremt der ikke af frivillighedens vej kan opnås en tilstrækkelig forsikringsdækning på fyrværkeriområdet, bør det overvejes at indføre en egentlig forsikringspligt

Bilag 1: Fyrværkeriprodukter - kategorier og produktsikkerhed

A. Fyrværkerikategorier

Kategorierne er defineret således i § 1, nr. 4 -7 i fyrværkeribekendtgørelsen:

Nr. 4:
"Kategori I – fyrværkeri:
Fyrværkeri til underholdningsbrug med begrænset effekt, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Omfattet af kategori I er: Knaldhætter (amorces), knaldbånd (amorcesbånd), knaldperler, knaldpropper, knallerter, bordbomber, trækbordbomber, stjernekastere og isfontæner. Sikkerhedsstyrelsen kan tillade, at andre fyrværkeriartikler omfattes af kategori I."

Opregningen af typer i bestemmelsen er udtømmende.

Nr. 5:
"Kategori II – fyrværkeri: Andet fyrværkeri til underholdningsbrug, end det i nr. 4 anførte, der er konstrueret til ikke-professionel anvendelse, og som kan sælges i detailhandel. Kategori II-fyrværkeri er forsynet med Sikkerhedsstyrelsens godkendelsesnummer, jf. nr. 12."

Nr. 6:
"Kategori III – fyrværkeri: Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse indendørs, og som tændes med elektrisk tænding."

Nr. 7:
"Kategori IV – fyrværkeri: Fyrværkeri til underholdningsbrug, som er konstrueret til professionel anvendelse udendørs."

Herudover defineres i medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 1, nr. 8 en restgruppe af fyrværkeriartikler, der ikke er omfattet af de fire kategorier:

Nr. 8:
"Andet fyrværkeri: Fyrværkeri til underholdningsbrug, der ikke er omfattet af kategori I-IV, samt øvrige pyrotekniske artikler, jf. nr. 1.".
Kategorierne er defineret således i § 1 nr. 1-7 i fyrværkeribekendtgørelsen:

B. Konstruktionskrav til de enkelte fyrværkerikategorier

Kat. I.
Kategori I-fyrværkeri skal ifølge § 17 stk. 1 i bekendtgørelse om fyrværkeri jf. bekendtgørelsens bilag 1 i opfylde en række krav til konstruktion, udformning og emballering. Disse er flg.:

- Fyrværkeri må ikke være konstrueret til at holdes i hånden under anvendelsen. Bengalske fakler, knallerter, trækbordbomber og stjernekastere er undtaget herfra.

- Knaldhætter (amorces) og knaldbånd (amorcesbånd) må højst indeholde 7,5 g fulminatfri knaldsats pr. 1.000 stk. Knaldhætter (amorces) må kun forhandles i flade cirkulære æsker af mindst 0,5 mm tykt pap eller i anden mindst lige så god emballage. Hver æske må højst indeholde 100 knaldhætter (knaldpunkter) à 5 mg knaldsats eller 50 knaldhætter (knaldpunkter) à 7,5 mg knaldsats. Knaldbånd må kun forhandles i solid papemballage eller anden lige så god emballage. Hver pakning må højst indeholde 6 ruller knaldbånd à 100 knaldpunkter à 5 mg knaldsats eller 6 ruller knaldbånd à 50 knaldpunkter à 7,5 mg knaldsats.

- Knaldperler skal være fabrikeret på sølvfulminatbasis, og må da højst indeholde 2,5 g knaldsats pr. 1.000 stk., eller fabrikeret på grundlag af et andet kemikalie godkendt af Beredskabsstyrelsen.

- Knaldpropper (hundepropper) må højst indeholde 0,025 g sats pr. stk. Satsen må kun indeholde rødt phosphor og kaliumchlorat som aktivt materiale, der indgår i den kemiske reaktion. Hver enkelt sats skal fastholdes i bunden af proppen. Knaldpropper må kun forhandles i solide papæsker eller anden lige så god emballage, hvor hver enkelt prop fastholdes i bunden af æsken. Hver æske må højst indeholde 25 knaldpropper.

- Knallerter skal være fabrikeret på sølvfulminatbasis og må højst indeholde 2,5 g knaldsats pr. 1.000 stk.

- Bordbomber skal være fabrikeret på basis af nitrocellulose og må højst indeholde 1 g heraf pr. stk.

- Trækbordbomber må højst indeholde 7,5 g fulminatfri knaldsats pr. 1.000 stk. Er de konstrueret på sølvfulminatbasis, må de højst indeholde 2,5 g knaldsats pr. 1.000 stk.

- Stjernekastere må ikke være forsynet med tændsats.

- Isfontæner skal være fabrikeret på basis af nitrocellulose, og må højst indeholde 4 g heraf pr. stk. Isfontæner må højst indeholde 0,5 g titanpulver og 0,1 g stearinpulver pr. stk.

Kat. II

Den obligatoriske godkendelsesordning fsv. ang. kat II blev indført i 1999. Som anført defineres kat. II bl.a. ud fra den omstændighed, at det kan sælges i detailhandel, dvs. at det er godkendt hertil. Dette betyder, at fyrværkeriet først hører ind under kat. II, når godkendelsen foreligger.

I medfør af bekendtgørelsens § 17 jf. bekendtgørelsens bilag 1 nr. 1-13 skal Sikkerhedsstyrelsen godkende, at kategori II-fyrværkeri opfylder kravene til konstruktion, udformning og emballering.

Dette sker ved, at styrelsen lader prøver af kat. II-fyrværkeri gennemgå en teknisk undersøgelse, medmindre der foreligger fyldestgørende dokumentation for, at godkendelseskravene er overholdt i form af en testrapport fra et af Sikkerhedsstyrelsen anerkendt laboratorium, der dokumenterer overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsen.

Den tekniske undersøgelse består dels i en undersøgelse af, om fyrværkeriet overholder konstruktionskravene (vægt, dimensioner m.m.), og dels i en funktionsafprøvning, hvor 12 eksemplarer af artiklen affyres, hvorved det konstateres om funktionen er som den bør være (dvs. at der ikke er et kritisk antal forsagere, at eksempelvis batterier er stabile o.l.).

Artikler, der kan godkendes på baggrund af ovenstående, tildeles herefter et godkendelsesnummer (BRS-nummer) og opføres på Sikkerhedsstyrelses positivliste jf. bekendtgørelsens § 18 stk. 3.

Godkendelsen gives ioe.m. bekendtgørelsens bestemmelser uden tidsmæssig begrænsning.

I medfør af § 25a, som blev indsat i fyrværkeribekendtgørelsen den 24/11-04, kan en godkendelse tilbagekaldes hvis det er påkrævet af sikkerhedsmæssige årsager. Dette gælder således også godkendelse af kat. II-fyrværkeri.

Konstruktionskravene til kat II er flg.:

- Raketter skal være forsynet med en stiv og lige styrepind til sikring af rakettens balance i flugten og konstrueret således, at ild og gløder er slukket ved nedslaget efter normal lodret flugt.
- Raketter må maksimalt veje 400 g inklusive styrepind. Rakethylstret skal være mindst 60 mm langt og mindst 10 mm i diameter.
- Raketter på over 200 g inklusiv styrepind skal være konstrueret således, at hoveddelen er adskilt fra styrepinden før nedslaget.
- Raketter må ikke udelukkende udkaste røde stjerner, som kan forveksles med nødblus.
- Raketfaldskærmsblus må ikke vise rødt lys.
- Røgsignaler må ikke afgive orangegul røg.
- Effektromerlys og lignende artikler samt de enkelte rør i batterier må højst have en indvendig diameter på 30 mm.
- Den enkelte fyrværkeriartikel må højst veje 5 kg, jf. dog nr. 2.

- Fyrværkeri må ikke være konstrueret med knaldeffekt alene.
- Fyrværkeriartikler må ikke indeholde blitzknald.
- Fyrværkeri må ikke være konstrueret til at holdes i hånden under anvendelsen. Bengalske fakler, knallerter, trækbordbomber og stjernekastere er undtaget herfra.
- Fyrværkeriartikler skal være forsynet med sikkerhedslunte. Med sikkerhedslunte menes en indvendigt brændende lunte, som kun kan antændes for enden. Lunten skal have en brændetid på mellem 5 og 10 sekunder.
- Fyrværkeri må ikke være forsynet med strygesats.

Kat. III og IV
Kat. III og IV-fyrværkeri skal opfylde flg. konstruktionskrav:

- Raketter skal være forsynet med en stiv og lige styrepind til sikring af rakettens balance i flugten og konstrueret således, at ild og gløder er slukket ved nedslaget efter normal lodret flugt.
- Raketter må maksimalt veje 400 g inklusive styrepind. Rakethylstret skal være mindst 60 mm langt og mindst 10 mm i diameter.
- Raketter på over 200 g inklusiv styrepind skal være konstrueret således, at hoveddelen er adskilt fra styrepinden før nedslaget.
- Raketter må ikke udelukkende udkaste røde stjerner, som kan forveksles med nødblus.
- Raketfaldskærmsblus må ikke vise rødt lys.
- Røgsignaler må ikke afgive orangegul røg.

Af de tekniske forskrifter for fyrværkeri, der er fastsat i medfør af fyrværkeribekendtgørelsens § 2, fremgår, vedr. anvendelse af kat. IV-fyrværkeri, at der ikke må anvendes luftbomber med større diameter end 200 mm. (Beredskabsstyrelsen kan dog dispensere fra de tekniske forskrifter, såfremt dette findes sikkerhedsmæssigt forsvarligt, og hermed også fra denne bestemmelse).

"Andet fyrværkeri"
Lovpligtige nødsignaler og linekastningsapparater, til skibe, som tilhører kategorien "andet fyrværkeri" skal konstrueres og typegodkendes i henhold til Søfartsstyrelsens bestemmelser jf. bekendtgørelsens § 19.

C. Produktsikkerhedslovens krav
For produkter, som endnu ikke er bragt i omsætning, giver § 11 adgang til, at Sikkerhedsstyrelsen kan bestemme,

1) at produktet kun må bringes i omsætning med nærmere angivne oplysninger affattet på dansk om de farer, der kan være forbundet med produktet,
2) at produktet eller et parti af produktet ikke må bringes i omsætning, hvis der til dette er knyttet en fare, medmindre nærmere angivne krav til produktet er opfyldt,
3) at det midlertidigt, så længe det er nødvendigt med henblik på gennemførelse af kontrolforanstaltninger, forbydes, at produktet tilbydes, leveres eller udstilles, hvis der er forbundet fare hermed,
4) at produktet ikke må bringes i omsætning, hvis der til produktet er knyttet en fare og oplysninger eller krav efter nr. 1, 2 eller 3 må anses for utilstrækkelige.

Sikkerhedsstyrelsen kan i medfør af § 12 påbyde enhver, der har bragt et produkt i omsætning (og enhver, der har været led i omsætningen fra det tidspunkt, hvor faren er opstået, kan påbydes at medvirke til at gennemføre påbudet), straks eller inden for en nærmere frist inden for rammerne af vedkommendes virksomhed
1) efterfølgende at give oplysninger affattet på dansk om faren ved produktet og om, hvordan faren kan forebygges,
2) at afhjælpe forhold, som er årsag til faren,
3) at trække produktet tilbage,
4) at tilbagekalde produktet og
5) at destruere produktet på forsvarlig måde.

Bilag 2: Udspil fra EU-Kommissionen til et direktivforslag om salg og markedsføring af pyrotekniske artikler (herunder fyrværkeri)

Baggrund

EU–Kommissionen har i slutningen af 2003 taget initiativ til at fremsætte forslag til fælles EU–regler for salg og markedsføring af fyrværkeri. Efter en drøftelse med medlemslandene af et konkret forslag til EU–forordning er status nu, at Kommissionen forbereder et udkast til Direktiv for pyrotekniske artikler (herunder fyrværkeri).

Formål og gyldighedsområde

Udkastet til direktiv har til formål at sikre den frie varebevægelse i det indre marked og samtidig sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes helbred og sikkerhed.

På trods af formålet med den frie varebevægelse indeholder direktivudkastet en passus om, at de enkelte medlemslande, baseret på hensynet til den offentlige sikkerhed, kan begrænse muligheden for anvendelse og/eller salg af fyrværkeri, beregnet til den enkelte, private forbruger (kategori 2 og 3 jf. nedenstående opdeling).

Denne frihedsgrad skal sikre, at medlemslandene selv kan fastsætte, hvilke typer nytårsfyrværkeri, der kan komme på markedet, og hvilke der skal forbydes. Et forbud skal dog kunne retfærdiggøres med henvisning til den offentlige sikkerhed.

Kategorier

Udkastet til direktiv inddeler fyrværkeri i 4 kategorier

- Kategori 1: Fyrværkeri med meget lav risiko beregnet til anvendelse indendørs
- Kategori 2: Fyrværkeri med meget lav risiko beregnet til anvendelse udendørs
- Kategori 3: Fyrværkeri med middel risiko, beregnet til anvendelse udendørs på åbne arealer
- Kategori 4: Fyrværkeri til professionel anvendelse

Kategoriopdelingen følger det system, der er udviklet i de europæiske standarder i CEN, og adskiller sig noget fra det danske system. Således er kategori 1, 2 og 3 beregnet til den almindelige forbrugers anvendelse. Fyrværkeri af kategori 4 må kun sælges til professionelle fyrværkere.

Godkendelse og produktkontrol

Godkendelsessystemet for fyrværkeri i udkastet til direktiv bygger på et højt niveau af tredjeparts-certificering, idet kun udpegede notified bodies (bemyndigede organer) kan godkende de enkelte fyrværkeriartikler og føre kontrol med de producerende virksomheder.

Systemet indebærer

- At alle typer fyrværkeri skal typegodkendes for overensstemmelse med direktivets væsentlige krav (bilag 1), herunder ved anvendelse af de fælleseuropæiske standarder eller andre anerkendte standarder, **og**
- At produktionskontrolsystemerne for fyrværkeriet skal godkendes og løbende overvåges efter en model, valgt af fabrikanten med større og mindre grad af anvendt kvalitetsstyring for design, produktion og slutkontrol.

Godkendelsessystemet indeholder således en klar skærpelse i forhold til det danske system ved krav om systematisk anvendelse af tredjepartskontrol, også ved den løbende produktion af fyrværkeri.

Når produktet er typegodkendt, og produktionskontrolsystemet er godkendt af et notified body, skal fabrikanten eller hans ansvarlige repræsentant i EU påsætte CE-mærket på fyrværkeriet

Tekniske krav til fyrværkeri
De tekniske krav til fyrværkeri er i brede formuleringer anført i direktivudkastets bilag 1. Det bliver således i høj grad op til de europæiske standarder at præcisere kravene til de enkelte typer fyrværkeri.

Mærkning
I direktivudkastet er anført de overordnede principper for mærkning af fyrværkeri udover CE-mærkningen. Der stilles krav om mærkning af fabrikant, betegnelse og type, nettoindhold af eksplosivt materiale, aldersgrænse for køb (se nedenfor), kategori, sikkerhedsafstand ved brug samt om, at udstyret skal ledsages af en brugervejledning.

Ud over disse krav til mærkning har EU-Kommissionen indikeret, at et sporbarhedsnummer (som BRS-nummeret) kunne være nødvendigt af hensyn til identifikation af artikel, fabrikant eller ansvarlig importør til EU for at kunne opspore farlige produkter.

Aldersgrænse ved køb af fyrværkeri
Direktivudkastet anfører også bestemmelser for minimumsalder for køb af fyrværkeri

- 12 år for kategori 1
- 16 år for kategori 2
- 18 år for kategori 3

Denne bestemmelse ledsages af en bemyndigelse til de enkelte medlemslande til nationalt at afvige fra disse regler, hvis dette kan retfærdiggøres.

Bilag 3: Forsvarets sikkerhedsregler vedr. brand - og eksplosionsfarlige emner

1. Forsvarets Eksplosivstofkommission har nedenfor beskrevet forsvarets sikkerhedsregler vedr. brand- og eksplosionsfarlige emner, for så vidt angår opbevaring af ammunition og eksplosivstoffer ift. det omgivende miljø - herunder også oplæg af brandfarlige emner. For god ordens skyld skal nævnes, at beskrivelsen er af meget generel karakter.

2. Forsvarets sikkerhedsregler er baseret på fareklasserne indenfor klasse 1, eksplosivstoffer. Fareklassernes forskellige hovedvirkning er bestemmende for sikkerhedsreglerne.

Derfor spiller spørgsmålet om troværdig klassifikation en meget stor rolle. Sikkerhedsregler for opbevaring af ammunition og eksplosivstoffer er afstemt efter NATO regler. Reglerne giver ikke 100% sikkerhed mod skader på personer og materiel, men giver en acceptabel sammenhæng mellem risiko og konsekvens, der med baggrund i adskillige forsøg, er alment accepteret og anvendt i praksis i samtlige NATO-lande. Reglerne omfatter bl.a. et antal skemaer og formler til fastsættelse af sikkerhedsafstande. Hertil er knyttet forsøgs- og erfaringsmateriale, der kan anvendes ved risikovurdering i hvert enkelt tilfælde. Forsvarets sikkerhedsregler er hægtet op på et entydigt ansvars- og kontrol hierarki, der fastsætter ansvar for udgivelse af bestemmelser, ansvar for dispensation, ansvar for oplægning, ansvar for overholdelse af regler og ansvar for uddannelse af brugere.

3. Ved opbevaring af ammunition og eksplosivstoffer anvendes altid to former for sikkerhedsafstande - indre sikkerhedsafstand (afstand mellem to oplæg) og ydre sikkerhedsafstand (afstanden til det omgivende miljø). Indre sikkerhedsafstand skal forhindre (Minimere risikoen for) overførsel af detonation, brand mv. mellem to oplæg. Begge former for sikkerhedsafstande varierer ift. fareklasse. Ydre sikkerhedsafstand omfatter afstande - til bygninger (beboelse såvel som sygehuse, skoler og industri) og afstande til trafikårer (veje, jernbaner og sejlende trafik). Begge former for sikkerhedsafstande danner grundlag for autorisation til opbevaring, der udstedes af det pågældende værns materielkommando - som en eksplosivstoftavle - én pr. facilitet - med anført max. tilladelige nettoeksplosivstofmængde i kg., for den specifikke facilitet - specificeret pr. fareklasse. Eksplosivstoftavlen skal være tilgængelig såvel i den aktuelle facilitet som ved etablissementet og den ansvarlige materielkommando. Såvel indre- som ydre sikkerhedsafstande er beregnet for mængder fra 50 - 250.000 kg for fareklasserne 1.1 - 1.3.

For fareklasserne 1.1. til 1.3. gør følgende sig gældende:

•Fareklasse 1.1